

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2024

OBSAH

Výroční zpráva.....	3
Charakteristika a poslání instituce.....	6
Sbírka Slezského zemského muzea.....	9
Organizační struktura instituce.....	11
Spolupráce s jinými organizacemi.....	24
Prezentační činnost.....	29
Expozice	29
Výstavy.....	45
Akce pro veřejnost, přednášky, besedy, vzpomínkové večery, autorská čtení.....	67
Konference.....	95
Doprovodné programy.....	96
Návštěvnost.....	99
Sbírkotvorná činnost.....	101
Péče o knihovní fond.....	108
Věda a výzkum.....	109
Publikační činnost	115
Významné zahraniční expedice	126
Základní personální údaje	128
Hospodaření organizace.....	130

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

č. j. SZM/001276/2025/OVV
JID: SZMOSS00383875

V Opavě 27. 6. 2025

Výroční zprávu Slezského zemského muzea sestavila z podkladů jednotlivých oddělení Mgr. Romana Cieslarová. Základní personální údaje zpracovala Marcela Burianová. Podklady pro sekci o hospodaření instituce zpracovala Ing. Tat'ána Němcová. Závěrečnou redakci provedl Mgr. David Váhala.

Fotografie: archiv SZM.

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM NAVŠTÍVIL PRINC EVŽEN HABSBURSKÝ

Opavu navštívil 4. května 2024 princ Lorenz Belgický, arcivévoda rakouský d'Este, vnuk posledního rakouského císaře Karla I.

Hlavním cílem návštěvy Lorenza Belgického byla účast na slavnostní instalaci relikvie blahoslaveného Karla I. v konkatedrále Panny Marie, ze které zamířil do Historické výstavní budovy na zahájení a komentovanou prohlídku výstavy „Společnými silami. Habsburkové a zemské hlavní město Opava“. Průvodcem belgické delegace ve Slezském zemském muzeu byl historik a kurátor PhDr. Ondřej Haničák.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY NAVŠTÍVIL MINISTR KULTURY MARTIN BAXA

V pátek 23. srpna 2024 zamířil ministr kultury ČR Martin Baxa na celodenní výjezd do historického území českého Slezska. Cestu zahájil návštěvou Národního památníku II. světové války, který spravuje Slezské zemské muzeum. Pan ministr si prošel v doprovodu ředitelky muzea mgr. Jany Horákové celý areál památníku včetně symbolického hřbitova a osobně vyzdvihl připomínku osobnosti generála Heliodora Píky, který se narodil v nedaleké Štítině a jehož životní cestu ukončili komunisté justiční vraždou v jeho rodné Plzni.

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM NAVŠTÍVILA VELVYSLANKYNĚ LICHTENŠTEJNSKÉHO KNÍŽECTVÍ

Slezské zemské muzeum v kooperaci s LIECHTENSTEIN. The Princely Collections. Vaduz-Vienna, Statutárním městem Opava a s Opavskou kulturní organizací publikovalo knihu navazující na úspěšný výstavní projekt „Knížata z Lichtenštejna, páni země opavské a krnovské“. Kniha prezentuje ve dvojjazyčném česko-anglickém formátu archiválie a umělecké sbírky se vztahem k regionu, které pocházejí nejen z řady tuzemských, ale také zahraničních sbírkotvorných institucí. Slavnostní křest se uskutečnil ve čtvrtek 28. listopadu 2024. Akce se osobně zúčastnila také velvyslankyně Lichtenštejnského knížectví v ČR Její Jasnost Maria-Pia Kothbauer, kněžna z Lichtenštejna.

CHARAKTERISTIKA A POSLÁNÍ INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

SÍDLO ORGANIZACE A KONTAKTNÍ ADRESA

Nádražní okruh 669/31
746 01 Opava
Česká republika

OSTATNÍ ÚDAJE

Tel.: +420 553 622 999
ID datové schránky: 6nwqxf7
Elektronická adresa podatelny: szm@szm.cz
Webové stránky: www.szm.cz

ZŘIZOVATEL

Ministerstvo kultury ČR

Právní postavení:

Státní příspěvková organizace dle zákona číslo 219/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Statutární orgán:

Mgr. Jana Horáková

CHARAKTERISTIKA INSTITUCE

Slezské zemské muzeum, nejstarší muzeum na území České republiky (založeno 1814), je třetím největším veřejným muzeem vedle Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně. Slezské zemské muzeum plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dle Zřizovací listiny Slezského zemského muzea vydané rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 27. 12. 2000 č. j. 17 473/2000 ve znění pozdějších rozhodnutí MK plní funkci sbírkotvornou, vědeckou, kulturní a metodickou.

POSLÁNÍ INSTITUCE

Muzeum shromažďuje sbírku hmotných dokladů vývoje přírody, včetně živých rostlin a živočichů, prehistorie, historie české i zahraniční provenience, zejména však z území historického Slezska, severní a severovýchodní Moravy, především v oborech: muzeologie, mineralogie, geologie, paleontologie, botanika, dendrologie, entomologie, zoologie, archeologie, etnologie, numismatika, historie, dějiny umění včetně dějin hudby, literatury, divadla, fotografie a nových médií a dějiny vojenství. Svůj sbírkový fond spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sbírkové předměty a poznatky získané jejich zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v rámci ČR i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost s přihlédnutím k dětem a mládeži, seniorům a návštěvníkům se speciálními potřebami. Umožňuje studium sbírky badatelům, vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace a tiskoviny. Na základě zvláštních předpisů zapůjčuje své sbírkové předměty k účelům studijním a prezentačním, a to i do zahraničí.

Rovněž spravuje historický knižní fond, veřejnou vědeckou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy. Ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR a v kontextu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, realizuje archeologické výzkumy a dohled v Moravskoslezském kraji, případně na dalším území vymezeném vzájemnou dohodou. Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty dle příslušného zákona a eventuálně podává návrhy na prohlášení těchto předmětů za kulturní památky. Jako vědecko-výzkumná organizace provádí základní a aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šíří jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií.

ŽÁDOST DLE ZÁKONA Č. 106/1999 O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2024 byla SZM řešena 1 žádost o informace.

OBJEKTY VE SPRÁVĚ INSTITUCE

SZM má ve správě celkem 40 objektů, z nichž je část ve špatném technickém stavu. Jak expoziční, tak provozní objekty ve správě instituce ale prochází postupnou obnovou buď dle finančních možností instituce, anebo díky finanční podpoře Ministerstva kultury, a v neposlední řadě také díky různým dotačním titulům. V roce 2024 byla připravena projektová dokumentace na realizaci rekonstrukce a modernizace centrálního depozitáře muzea v Loděnici. Zadávací řízení na zhotovitele stavebních úprav bude ukončeno ve druhém čtvrtletí roku 2025 a následně proběhne realizace této investiční akce. V roce 2024 došlo k dokončení stavebních úprav objektu Nádražní okruh 33 A pro zvýšení energetických úspor. S ohledem na klimatické poměry (listopad 2023 až březen 2024) byly práce dokončeny k 31. 5. 2024. Ministerstvo kultury ČR poskytlo muzeu rovněž dotaci ve výši 50, 321 mil. Kč na provedení I. etapy rekonstrukce Blücherova paláce, při níž má dojít ke stabilizaci havarijního stavu objektu. Tato etapa zahrnuje celkovou sanaci krovů a střešních krytin, výměnu všech rozvodů medií (vodovodní přípojka, splašková a dešťová kanalizace v areálu stavby), a to včetně nezbytných průzkumů. Plánované projekční práce

byly termínově zpracovávány do poslední čtvrtiny roku 2024 s přesahem do roku 2025. S ohledem na charakter, složitost a důležitost stavebních úprav a průzkumů byla jednání kontrolních dnů vedena se zástupci NPÚ a Odboru památkové péče Statutárního města Opavy. Po ukončení projekčních prací a obdržení rozpočtu projektanta bude přistoupeno k organizování zadávací dokumentace pro realizaci stavby.

PŘEHLED HLAVNÍCH OBJEKTŮ VE SPRÁVĚ SZM

objekt	adresa
Historická výstavní budova	Komenského 419/10, 746 01 Opava
Müllerův dům	Komenského 1/8, 746 01 Opava
Blücherův palác	Masarykova 345/35, 746 01 Opava
Památník Petra Bezruče	Ostrožná 11/35, 746 01 Opava
Janottova vila	Tyršova 705/1, 746 01 Opava
Grauerova vila	Nádražní okruh 700/33, 746 01 Opava
Muzeologické centrum¹	Nádražní okruh 700/33 B, 746 01 Opava
Palác Razumovských (ředitelství)	Nádražní okruh 669/31, 746 01 Opava
Hötzendorfova vila – Slezský ústav	Nádražní okruh 670/29, 746 01 Opava
Arboretum Nový Dvůr	Nový Dvůr 29, 746 01 Stěbořice
Národní památník II. světové války	Hrabyně 192, 747 63 Hrabyně
Pěchotní srub MO-S 17 Štípký – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 18 Obora – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 19 Alej – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Lehké opevnění vz. 37 – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 20 Orel – Darkovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Srub Petra Bezruče	Ostravice č. e. 1175, 739 14 Frýdek-Místek
Centrální depozitář	Loděnice 7, Holasovice

¹ Oddělení ochrany sbírkových předmětů, Oddělení archeologie, Oddělení historického výzkumu, Ichtyologické pracoviště Oddělení přírodních věd.

SBÍRKA SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR pod číslem ZMO/002–05–07/150002. Informace o sbírce SZM jsou k dispozici na webových stránkách CES (<http://ces.mkr.cz/>). Sbírka SZM má celkem 21 oborových částí, nejnovější z nich, Živé dřeviny, byla zapsána v roce 2014.

SBÍRKA SZM

oborová část sbírky (podsbírka)	CES
Archeologická	9 – archeologická
Botanická	5 – botanická
Dendrologická	24 – další – dendrologická
Divadelní	24 – další – divadelní
Entomologická	7 – entomologická
Etnografická	11 – etnografická
Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	21 – fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média
Geologická	1 – geologická
Historická	10 – historická
Knihy	18 – knihy
Muzeologická	24 – další – muzeologická
Muzikologická	24 – další – muzikologická
Novodobé dějiny	24 – další – novodobé dějiny
Numismatická	13 – numismatická
Paleontologická	4 – paleontologická
Národní památník II. světové války	24 – další – Národní památník II. světové války
Písemnosti a tisky	19 – písemnosti a tisky
Slezský ústav	24 – další – sbírka Slezského ústavu
Výtvarné umění	15 – výtvarné umění
Zoologická	8 – zoologická
Živé dřeviny	24 – další – živé dřeviny

DALŠÍ INFORMACE O SLEZSKÉM ZEMSKÉM MUZEU

Aktuální informace o SZM najdete zejména:

- v tištěných programech expozic, výstav a akcí;
- na webových stránkách muzea (www.szm.cz);
- na webových stránkách Ministerstva kultury ČR (www.mkcr.cz);
- na webových stránkách Asociace muzeí a galerií ČR (www.cz-museums.cz);
- na facebookovém profilu muzea (www.facebook.com/szmopava);
- na instagramovém profilu muzea (www.instagram.com/slezskezemskemuzeum);
- na youtubeovém kanálu muzea (www.youtube.com – Slezské zemské muzeum).

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

ÚTVAR ŘEDITELE

- Kancelář ředitele
- Pracoviště vnitřního auditu

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO VNĚJŠÍ ZÁLEŽITOSTI

- Knihovna SZM
- Oddělení prezentační – Historická výstavní budova
 - Pracoviště muzejní pedagogiky
- Oddělení vnějších vztahů
 - Pracoviště komunikace a marketingu
 - Pracoviště realizace výstav

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

- Oddělení přírodních věd
 - Botanické pracoviště
 - Entomologické pracoviště
 - Mineralogicko-petrografické pracoviště
 - Paleontologické pracoviště
 - Zoologické pracoviště
- Oddělení ochrany sbírkových předmětů
 - Pracoviště preventivní konzervace
 - Pracoviště sanační konzervace a restaurování
- Oddělení společenských věd
 - Historické pracoviště
 - Muzikologické pracoviště
 - Muzeologické pracoviště
 - Národopisné pracoviště
 - Numizmatické pracoviště
 - Teatrologické pracoviště
 - Umělecko-historické pracoviště
- Oddělení archeologie
- Oddělení fotodokumentace a digitalizace
 - Pracoviště fotodokumentace
 - Pracoviště digitalizace
- Oddělení historického výzkumu
- Národní památník II. světové války
 - Areál československého opevnění Hlučín-Darkovičky
- Památník Petra Bezruče
 - Srub Petra Bezruče

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO EKONOMIKU A PROVOZ

- Oddělení ekonomicko-správní
 - Všeobecná účtárna
 - Evidence majetku
 - Pokladna
 - Personalistika a platy
- Oddělení provozně-investiční
 - Pracoviště veřejných zakázek
 - Pracoviště projektově-investiční
 - Pracoviště provozní
 - Pracoviště IT
- Arboretum Nový Dvůr
 - Expoziční pracoviště
 - Dendrologické pracoviště
 - Provozní pracoviště

ÚTVAR ŘEDITELKY

Ředitelka je statutárním orgánem Slezského zemského muzea. Řídí činnost celého muzea ve smyslu zřizovací listiny a zastupuje ho navenek. V přímé podřízenosti ředitelky jsou tři náměstci (vedoucí ostatních útvarů). Do útvaru ředitelky je organizačně zařazena také Kancelář SZM a Pracoviště vnitřního auditu.

KANCELÁŘ SZM (KASZM)

KASZM je řízena vedoucím KASZM, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za vytvoření administrativního a organizačního zázemí pro činnost ředitelky SZM. Vedoucí KASZM odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické podatelny SZM a zajišťuje její vedení, za činnost sekretariátu SZM a věnuje se všem dalším agendám, které se vážou k činnosti nejen KASZM, ale i dalších organizačních celků SZM. KASZM na svých pracovištích zabezpečuje administrativní agendu ředitelky SZM. Shromažďuje podklady pro řídicí práci ředitelky SZM. Pomáhá při zajišťování administrativní agendy náměstků ředitelky a vedoucích zaměstnanců. Zodpovídá za zpracování zápisů z porad kolegia SZM a mimořádných porad ředitelky SZM. Zabezpečuje činnost centrální podatelny SZM a centrální výpravny SZM. Vedoucí KASZM odpovídá za vedení spisovny, zodpovídá za dodržování pravidel elektronického systému spisové služby (dále jen ESSS) a koordinuje vydávání všech řídicích aktů SZM (organizačních směrnic, příkazů a rozhodnutí ředitele SZM) a zajišťuje jejich závěrečnou redakci před definitivním zavedením do praxe.

PRACOVIŠTĚ VNITŘNÍHO AUDITU (PVA)

Je samostatným pracovištěm ÚŘ v přímé podřízenosti ředitelky SZM. Provádí audity SZM a navrhuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Zpracovává návrh ročního a střednědobého plánu interního auditu. Pečuje o dodržování zákonnosti při činnosti SZM. Provádí ve všech organizačních celcích SZM kontroly podle plánu kontrolních úkolů a operativní šetření uložené ředitelem SZM. Provádí potřebná šetření na vyžádání orgánů činných v trestním řízení nebo v jiných nezbytných případech. Odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci PVA, kterou rovněž vede. Spolupracuje s kontrolními orgány vykonávajícími kontrolní akce v SZM, dále potom s externími auditory a kontrolory.

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELKY PRO VNĚJŠÍ ZÁLEŽITOSTI

Útvar vznikl nově k 1. 1. 2024 sloučením Knihovny SZM, Oddělením vnějších vztahů a Oddělením prezentačním.

KNIHOVNA SZM (KSZM)

KSZM je specializovanou knihovnou ve smyslu zákona § 13 č. 257/2001 Sb. v platném znění a je zapsaná v Evidenci knihoven MK ČR pod č. 5787/2003. KSZM je knihovnou s historickým, konzervačním a specializovaným knihovním fondem. KSZM je řízena vedoucím KSZM, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti sbírkotvorné, dokumentační a prezentační činnosti ve smyslu zákona

č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a za naplnění obsahu KSZM také jako veřejné knihovny ve smyslu zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a dále odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci KSZM a zajišťuje její vedení. KSZM dále spravuje oborovou část sbírky CES 18 – knihy, organizuje, soustavně doplňuje, zpracovává, ochraňuje a uchovává soubor knihovních dokumentů a zajišťuje rovný přístup k veřejným knihovnickým a informačním službám a k dalším službám poskytovaným knihovnou (výpůjčky, zápůjčky a meziknihovní výpůjční službu).

ODDĚLENÍ PREZENTAČNÍ – HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Zajišťuje provoz Historické výstavní budovy v návštěvních hodinách. Přípravuje a organizuje vernisáže, ve spolupráci s kurátory a odbornými pracovníky zajišťuje produkci akcí a výstav. Zajišťuje v Historické výstavní budově bezpečnost návštěvníků a vystavených sbírkových předmětů. Zajišťuje prodej vstupenek, programů, publikací, turistických známek a drobných předmětů a jejich vyúčtování.

Pracoviště muzejní pedagogiky (PMP)

Přípravuje edukační programy pro všechny stupně škol. Spolupracuje se školami v oblasti edukace. Přípravuje edukační aktivity muzea. Přípravuje pracovní listy k výstavám a expozicím a zabývá se také edukačními aktivitami pro návštěvníky se specifickými potřebami.

ODDĚLENÍ VNĚJŠÍCH VZTAHŮ (OVV)

OVV je řízeno vedoucím, který v souladu se zřizovací listinou instituce odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti marketingu, komunikace a prezentace. Odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OVV.

Pracoviště komunikace a marketingu (PKM)

Systematicky rozvíjí povědomí veřejnosti a odborné veřejnosti o SZM, sleduje působení SZM směrem k veřejnosti a navrhuje kroky k případné změně a zlepšení. Má připravený krizový komunikační plán a podle potřeby ho reviduje. Zajišťuje a odpovídá za poskytování informací o dění v SZM v tisku a za komunikaci s médii. Podílí se na správě a aktualizaci webových stránek SZM. Vyhledává příležitosti na trhu pro aktivity SZM v souladu se zřizovací listinou. Přípravuje a organizuje vernisáže, s autory jednotlivých akcí a výstav aktivně spolupracuje na jejich propagaci. Spolupracuje s mediálními partnery SZM. Informuje veřejnost o výstavách a dalších kulturních aktivitách v SZM prostřednictvím externích kulturních přehledů v papírové i elektronické podobě. Ve spolupráci s odbornými organizačními celky zabezpečuje výrobu informačních materiálů o SZM, zejména pak kulturního přehledu v papírové i elektronické podobě, včetně jejich distribuce.

Pracoviště realizace výstav (PREV)

Připravuje a realizuje výstavy a kulturní akce ve všech prostorách SZM. Metodicky řídí ostatní pracovníky SZM v oblasti prezentace sbírkových předmětů. Podílí se na přípravě publikací SZM. Připravuje k vydání propagační materiály k výstavám, kulturním akcím a edukačním programům.

ÚTVAR NÁMĚSTKYNĚ ŘEDITELKY PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

Útvar vznikl v roce 2016 sloučením útvaru přírodních věd, společenských věd a muzeologie. V jeho čele stojí náměstkyně, která koordinuje především vědeckou, sbírkotvornou a investiční činnost několika oddělení a pracovišť.

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

OPV je řízeno vedoucím OPV, který koordinuje úkoly stanovené zřizovací listinou dle v oddělení zastoupených přírodovědných specializací, a to v oblasti získávání, shromažďování, trvalého uchovávání, evidování, odborného zpracovávání a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, vědeckého výzkumu, kulturně-vzdělávací a prezentační činnosti. Vedoucí OPV odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OPV a zajišťuje její vedení. OPV zabezpečuje své cíle na pracovištích s následujícími úkoly:

Mineralogicko-petrografické pracoviště (MPP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 1 – geologická. Řeší výzkumné projekty z oboru geologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Paleontologické pracoviště (PAP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 4 – paleontologická. Řeší výzkumné projekty z oboru paleontologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti. Místo kurátora paleontologické sbírky není obsazeno.

Botanické pracoviště (BP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 5 – botanická. Řeší výzkumné projekty z oboru botaniky a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých

konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Entomologické pracoviště (EP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 7 – entomologická. Řeší výzkumné projekty z oboru entomologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Zoologické pracoviště (ZP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 8 – zoologická. Řeší výzkumné projekty z oboru zoologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Spolupracuje při zajišťování preparátorské činnosti. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

ODDĚLENÍ OCHRANY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ (OOSP)

Je centrálním pracovištěm konzervace a restaurování. OOSP je řízeno vedoucím OOSP, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti ochrany sbírkových předmětů stanovených zřizovací listinou. Zpracovává, aktualizuje a realizuje strategii ochrany Sbírký SZM. Vedoucí OOSP odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OOSP a zajišťuje její vedení. OOSP zabezpečuje své cíle na pracovištích s následujícími úkoly:

Pracoviště preventivní konzervace (PK)

Podílí se na kontrole dodržování preventivní konzervace při deponování, studiu, dokumentaci, prezentaci, zapůjčování a dalších činnostech se sbírkovými předměty. Uplatňuje odborné přístupy ve věci preventivní konzervace a průběžně je konzultuje s pracovníky sbírkových oddělení.

Pracoviště sanační konzervace a restaurování (SKR)

Provádí sanační konzervaci, restaurování a preparování sbírkových předmětů.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD (OSV)

OSV je řízeno vedoucím OSV, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za koordinaci v oddělení zastoupených společenskovědních specializací v oblasti získávání, shromažďování, trvalého uchovávání, evidování, odborného zpracovávání

a zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti, vědeckého výzkumu, kulturně-vzdělávací a prezentační činnosti. Vedoucí OSV odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OSV a zajišťuje její vedení. OSV zabezpečuje své cíle na pracovištích s následujícími úkoly:

Uměleckohistorické pracoviště (UHP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 15 – výtvarného umění. Řeší výzkumné projekty z oboru výtvarného umění a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Historické pracoviště (HP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 10 – historická. Řeší výzkumné projekty z oboru novodobých dějin a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Národopisné pracoviště (NP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 11 – etnografická. Řeší výzkumné projekty z oboru etnografie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Teatrologické pracoviště (TP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – divadelní. Řeší výzkumné projekty z oboru teatrologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Muzikologické pracoviště (MUZ)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – muzikologická. Řeší výzkumné projekty z oboru muzikologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-

vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Numizmatické pracoviště (NUM)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 13 – numizmatická. Řeší výzkumné projekty z oboru numizmatiky, faleristiky, sfragistiky a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

Muzeologické pracoviště (MP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborové části sbírky CES 24 (další) – muzeologická a CES 24 (další) – Sběrka Slezského ústavu. Řeší výzkumné projekty z oboru muzeologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědeckovýzkumné činnosti.

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE (OA)

OA je řízeno vedoucím OA, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM a spravuje oborovou část sbírky CES 9 – archeologická. Řeší výzkumné projekty z oboru archeologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Provádí terénní a záchranný archeologický průzkum. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a dalších prezentačních aktivit seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti.

ODDĚLENÍ FOTODOKUMENTACE A DIGITALIZACE (OF)

Oddělení fotodokumentace a digitalizace je centrálním pracovištěm pro dokumentaci a digitalizaci sbírkových předmětů SZM. OFD je řízeno vedoucím OFD, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti dokumentace sbírkových předmětů stanovených zřizovací listinou. Vedoucí OFD odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OFD a zajišťuje její vedení. OFD zpracovává koncepci digitalizace Sběrky SZM, spravuje digitální síť a aplikace pro dokumentaci sbírkových předmětů.

Pracoviště fotodokumentace (PF)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 21 – fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média. Řeší výzkumné projekty z oboru fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích.

Zajišťuje fotodokumentaci pro všechna pracoviště SZM. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem svých sbírek.

Pracoviště digitalizace (PD)

Realizuje digitalizaci vybraných skupin sbírkových předmětů. Koordinuje projekty zprostředkovávající digitální obsah – digitální prezentace sbírkových předmětů SZM. Metodicky řídí ostatní pracovníky v oblasti digitalizace sbírkových předmětů. Spravuje a aktualizuje Sbírku SZM v CES. Spravuje a archivuje digitální databáze týkající se sbírkových předmětů. Koordinuje a provádí metodickou činnost v procesu digitalizace jednotlivých oborových částí Sbírky SZM.

ODDĚLENÍ HISTORICKÉHO VÝZKUMU (OHV)

OHV je řízeno vedoucím OHV, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za koordinaci úkolů v oddělení zastoupených specializací v oblasti vědeckého výzkumu a kulturně-vzdělávací činnosti. Vedoucí OHV odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci OHV a zajišťuje její vedení. OHV se zabývá výzkumem dějin Slezska, problematikou vývoje a postavením národnostních menšin v českých zemích. Řeší výzkumné projekty z oboru dějin Slezska a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti. Spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – novodobé dějiny.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY (NPDSV)

NPDSV je řízen vedoucím NPDSV, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti dokumentace stanovených zřizovací listinou a usnesením vlády č. 264 ze dne 15. 3. 2000, o rehabilitaci památníků bojů za svobodu, nezávislost a demokracii, a jako odpovědný zástupce v rámci NPDSV zodpovídá za dodržování zákona č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění pozdějších předpisů. Vedoucí NPDSV odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci NPDSV a zajišťuje její vedení.

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – Památník II. světové války Hrabyně. Řeší výzkumné projekty z oboru dějin II. světové války a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a dalších prezentačních aktivit seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti.

Pracoviště Areál československého opevnění Hlučín-Darkovičky (AOD)

Areál československého opevnění zodpovídá za dodržování zákona č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění pozdějších předpisů. Zajišťuje provoz pevnostního areálu v Hlučíně-Darkovičkách. Provádí kulturně-vzdělávací a prezentační činnost. Zajišťuje činnosti vyplývající ze zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, v rámci kterého prostřednictvím jednoho zaměstnance a jeho pracovního zařazení zabezpečuje plnění povinností při přechovávání, skladování nebo používání zbraní nebo střeliva, a který je držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny (dále jen zbrojř).

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Památník Petra Bezruče je řízen vedoucím PPB, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti dokumentace stanovených zřizovací listinou. Vedoucí PPB odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci PPB a zajišťuje její vedení.

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 19 – písemnosti a tisky. Řeší výzkumné projekty z oboru regionálních písemností a tisků a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti.

Pracoviště Srub Petra Bezruče (PSPB)

Provádí kulturně-vzdělávací a prezentační činnost. Zajišťuje provoz Srubu Petra Bezruče (SPB) na Ostravici.

ÚTVAR NÁMĚSTKYNĚ ŘEDITELKY PRO EKONOMIKU A PROVOZ

Útvar náměstkyně pro ekonomiku a provoz vznikl v roce 2016, a to přeměnou z útvaru provozního. Koordinuje především ekonomickou a investiční činnost SZM, pečuje rovněž o správu majetku SZM. Je řízen náměstkyní, v jejíž kompetenci jsou tři oddělení.

ODDĚLENÍ EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

Zajišťuje činnost SZM v oblasti hospodářské, finanční a správní. OES je centrálním pracovištěm, které plní úkoly spojené s řízením správy rozpočtu, finančního hospodaření, s agendou účetnictví a dalších činností ekonomicko-správního charakteru. OES je řízeno

vedoucím OES, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti ekonomického řízení činnosti SZM. Komplexně koordinuje finanční a rozpočtovou politiku, podílí se na zajištění rovnováhy finančních zdrojů a potřeb SZM, zpracovává roční finanční plány a rozpočty, sleduje a analyzuje jejich plnění, zajišťuje hospodárné, efektivní a účelné využívání finančních prostředků. Vedoucí OES odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci oddělení a zajišťuje její vedení.

Všeobecná účtárna (VÚ)

Stanoví metodiku účetnictví, postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a jejího obsahového vymezení. Komplexně zajišťuje vedení účetnictví účetní jednotky, koordinuje účtování o stavu, pohybu a rozdílu majetku, závazků, o nákladech a výnosech, o výdajích a příjmech, o výsledku hospodaření včetně sestavování účetní závěrky a vedení účetních knih, knihy došlých faktur, bezhotovostních plateb v rámci účtů ČNB a běžných účtů SZM. Zajišťuje kompletní rozúčtování nákladů na jednotlivá pracoviště. Provádí administraci projektů financovaných ze strukturálních fondů a dalších mimořádných zdrojů. Zajišťuje pro vedení účetnictví využití všech modulů a jejich aplikačních možností v informačním systému HELIOS Orange. Zajišťuje zpracování výkazů pomocných analytických přehledů. Vede centrální spisovnu.

Evidence majetku (EM)

Stanoví postupy odepisování majetku, zpracovává roční plán odpisů dlouhodobého majetku, zodpovídá za stanovení způsobu oceňování dlouhodobého majetku. Zajišťuje celkovou správu databáze dlouhodobého majetku (nabývání, evidence, vyřazování, prodej, bezúplatný převod, nabídkové řízení a jiné formy disponování s dlouhodobým majetkem), vede a zpracovává účetní evidenci dlouhodobého majetku v plném rozsahu. Komplexně zajišťuje správu evidence materiálu a zboží (nabývání materiálu, evidence, skladování, vyřazování, prodej, bezúplatný převod, nabídkové řízení nepotřebného materiálu a jiné formy disponování s materiálem). Zajišťuje vedení knihy vydaných faktur na předplatné a prodej materiálu a zboží ze skladu. Zajišťuje vedení evidence pronajatého majetku. Zajišťuje zpracování daňového přiznání k dani z nemovitostí.

Pokladna (PO)

Zajišťuje pokladní služby v tuzemské a zahraniční měně. Metodicky řídí pokladny na jednotlivých prodejních místech SZM a přebírá od nich tržby. Zajišťuje vedení knihy vydaných faktur za služby, včetně vymáhání pohledávek, provádí upomínkové řízení a připravuje podklady pro penalizaci. Vyúčtovává cestovní příkazy tuzemské i zahraniční.

Personalistika a platy (PPP)

Vede kompletní personální agendu SZM. Spolupracuje s vedoucími útvarů a oddělení při zajišťování personálních činností a poskytuje jim metodickou pomoc. Vede evidenci zvyšování, obnovování, udržování, rozšiřování, prohlubování a doplňování kvalifikace zaměstnanců. V rámci péče o zaměstnance spolupracuje s vedoucími zaměstnanci na úseku ochrany zdraví zaměstnanců včetně přípravy podkladů pro závodní preventivní péči.

Aktivně spolupracuje na úseku BOZP s externí firmou zajišťující pro SZM tuto oblast a eviduje periodická školení a zdravotní prohlídky u jednotlivých zaměstnanců. Pravidelně aktualizuje schéma pracovních míst. Zajišťuje agendu v oblasti ekonomiky práce a platů. Zajišťuje činnost mzdové účtárny.

ODDĚLENÍ PROVOZNĚ-INVESTIČNÍ (OPI)

OPI jako centrální pracoviště SZM zabezpečuje provozně-technickou činnost prostřednictvím odborných a technických zaměstnanců, rovněž prostřednictvím dodavatelských firem. Účinně spolupracuje s osobami odborně způsobilými také v otázkách bezpečnosti práce a požární ochrany. OPI je řízeno vedoucím OPI, který odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti provozně-technické činnosti SZM.

Pracoviště projektově-investiční (PPI)

Odpovídá za řádný technický stav budov a objektů SZM. Koordinuje přípravu realizace investic, zpracování investičních záměrů. Konzultuje podklady a podmínky před uzavřením smluvních vztahů. Koordinuje spolupráci s odborem veřejných zakázek a investic z MK ČR. Zajišťuje koordinaci finančního zajišťování investic a projektové, technické, provozní, obchodní a organizační přípravy jednotlivých projektů. Stanoví způsoby realizace investic a průzkum finančních zdrojů, navrhuje kontraktace a koordinaci účastníků investic, projektantů, dodavatelů apod. Vede a archivuje projektovou a technickou dokumentaci objektů SZM. Účastní se kontrolních dnů staveb, odpovídá za shodu realizovaných staveb dle projektové dokumentace a skutečného provedení, eviduje a schvaluje změny oproti projektové dokumentaci. Jedná s dodavatelskými firmami, autorským dozorem a technickým dozorem. Přípravuje a dodává podklady pro pasporty budov. Zajišťuje a zprostředkovává revize a kontrolní činnosti nezbytné pro bezporuchový provoz budov a vybavení budov (objektů). Provádí samoodběty odběrných míst voda, plyn, elektro a vede agendu spotřeby medií.

Pracoviště veřejných zakázek (PVZ)

Zajišťuje návrh a výběr dodavatelů jednotlivých schválených akcí oprav a údržby, včetně přípravy zadávání a kontroly veřejných zakázek dle zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a předkládá výsledky jednání hodnotících komisí vedení SZM (ředitel, odborní náměstci ředitele). Koordinuje realizaci všech veřejných zakázek prostřednictvím NEN – národního elektronického nástroje ve spolupráci s administrátory jednotlivých akcí. Řídí se metodickými pokyny zřizovatele v oblasti zadávání veřejných zakázek. Přípravuje zadávací dokumentaci k VZ, přijímá podklady jednotlivých oddělení útvarů odborných náměstků ke zpracování předmětu VZ.

Pracoviště provozní (PP)

Zajišťuje vlastními silami, popřípadě subdodavately, veškeré údržbářské a opravárenské práce související s údržbou a opravami objektů a zařízení SZM. Provádí úklid objektů SZM, situovaných v Opavě. Zajišťuje provoz automobilového parku SZM a jeho efektivní

a hospodárné využívání. V rámci SZM zajišťuje oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblast požární ochrany. Zaměstnanec na pracovním místě technického pracovníka provozního pracoviště je ve svých oblastech činnosti stanovených popisem práce oprávněn organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců SZM a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Pracoviště IT (IT)

Plní úkoly vyplývající z jeho pracovního zařazení a potřeb pracoviště, jehož je součástí, které mu zadá jeho bezprostřední nadřízený vedoucí zaměstnanec. Administruje operační systémy a platformy Windows. Aktualizuje databázi antivirových programů, monitoruje stav stanic. Instaluje nové programové vybavení a techniku. Kontroluje stav aplikací běžících na serverech a provádí jejich údržbu. Kontroluje a aktualizuje síťové komponenty v místní rozvedené počítačové síti.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR (AND)

AND je řízeno vedoucím AND, který v souladu se zřizovací listinou odpovídá za koordinaci a plnění úkolů SZM v oblasti zaměřené na budování kolekce sbírek živých rostlin, jejich výzkum a expoziční prezentaci. Zabezpečuje na základě plánu práce úkoly stanovené zřizovací listinou v oblasti získávání, shromažďování, trvalého uchovávání, evidování, odborného zpracovávání a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, vědeckého výzkumu, kulturně-vzdělávací a prezentační činnosti. Vedoucí AND odpovídá za dodržování pravidel v oblasti elektronické spisové služby v rámci AND a zajišťuje její vedení.

Expoziční pracoviště (EXP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – živé dřeviny. Řeší výzkumné projekty z oboru dendrologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti.

Dendrologické pracoviště (DP)

V souladu se zřizovací listinou tvoří a spravuje oborovou část sbírky CES 24 (další) – dendrologická. Řeší výzkumné projekty z oboru dendrologie a zpracovává výsledky do dílčích a závěrečných zpráv a prezentuje výsledky této výzkumné práce v odborném tisku a na vědeckých konferencích. Formou výstav, programů, publikační, kulturně-vzdělávací činnosti a další prezentační činnosti seznamuje laickou i odbornou veřejnost s obsahem sbírek a s výsledky své vědecko-výzkumné činnosti.

Provozní pracoviště (PRP)

Zabezpečuje obslužnou činnost arboreta (údržba, úklid, vytápění, hospodářská správa apod.).

Dne 2. 5. 2024 navštívily SZM a opavský Palác Razumovských ukrajinské kolegyně Alona Hrabovets a Anastasia Nikitina z National Historical and Cultural Reserve „Hetman's Capital“ (Національний заповідник «Гетьманська столиця», Hetmanska stolytsia).

Slezské zemské muzeum spolupracuje s touto institucí na přípravě výstavy a dokumentárního filmu o rodině Razumovských, která zanechala v Opavě a ve Slezsku výraznou stopu. A protože kořeny šlechtické rodiny Razumovských před jejich příchodem na naše území lze hledat právě na území dnešní Ukrajiny, bylo třeba rozšířit naši pramennou základnu k této problematice.

Vlastní realizace výstavy byla naplánována na rok 2025, přičemž vernisáž by měla proběhnout na konci září s účastí potomků šlechtického rodu Razumovských. Výstava bude realizována v Historické výstavní budově Slezského zemského muzea, a to díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR.

Premiéra filmu Razumovští z Vikštejna – Odysea emigrace proběhla 18. září 2024 v opavském kině Mír za účasti hraběte Alexandra Razumovského, členů rodiny a zástupců místní samosprávy a správy včetně zástupců kulturních institucí. Poté byly realizovány další termíny promítání nejen v Opavě (v SZM a Opavské kulturní organizaci), ale i v okolních obcích, které mají vazbu k tomuto šlechtickému rodu.

Aktuálně probíhající aktivní spolupráce dle jednotlivých oddělení – jedná se o pouhý stručný výběr.

Knihovna Slezského zemského muzea

- Asociace muzeí a galerií ČR
- Moravská zemská knihovna
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě
- Národní knihovna Praha
- Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
- Slezská univerzita v Opavě
- Univerzita ve Vratislavi, Polsko
- Vědecká knihovna v Olomouci
- muzejní a galerijní knihovny na území ČR
- vědecké a univerzitní knihovny na území ČR

Oddělení archeologie

- Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
- Armáda ČR
- Iași Institute of Archaeology, Rumunsko
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Fyziologický ústav
- Muzeul Județean Botoșani, Rumunsko
- Muzeum Kroměřížska
- Památník Lidice
- Policie ČR
- Slezská univerzita v Opavě
- Středomoravská a Severomoravská regionální archeologická komise
- Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědná fakulta, katedra analytické chemie
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Vojenský historický ústav Praha
- Západočeská univerzita v Plzni

Oddělení přírodních věd

- ACCENDO – centrum pro vědu a výzkum, z. ú.
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- Aquarimex, Praha
- Botanický ústav AV ČR
- Bryologicko-lichenologická sekce ČBS
- Církevní základní škola svatě Ludmily v Opavě
- Česká společnost pro ochranu netopýrů
- Česká zemědělská univerzita v Praze
- Česká zoologická společnost
- Český rybářský svaz, z. s., Územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Ostrava
- Ekocentrum OVALAB v Ostravě
- Great Lakes Forestry Centre, Sault Ste. Marie, Kanada
- Gymnázium Nový Jičín
- Hungarian Natural History Museum, Budapest, Maďarsko
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Laboratoř fyziologie a genetiky vláknitých hub Mikrobiologického ústavu AV ČR
- Laboratoř veterinární molekulární diagnostiky v Praze
- Masarykova střední škola zemědělská a přírodovědná, Opava, příspěvková organizace
- Masarykova univerzita v Brně
- Městská policie Opava
- Městská policie Ostrava
- Městské kulturní středisko Javorník
- Městské muzeum a galerie Svitavy
- Moravské zemské muzeum
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Jana Amose Komenského

- v Uherském Brodě
- Muzeum Komenského v Přerově
- Muzeum Novojičínka
- Muzeum regionu Valašsko
- Muzeum Těšínska
- Muzeum Trineckých železáren a města Trince
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové
- Muzeum Vysočiny v Jihlavě
- Nadace na pomoc zvířatům
- Národní muzeum
- Národní technické muzeum
- Oblastní muzeum a galerie v České Lípě
- Opavský přírodovědný zpravodaj
- ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Ostravské muzeum
- PINKY - záchranná stanice pro veverky
- Range Magazine, Carson City, Nevada US Fish & Wildlife Service Montana
- Registry of Tumors in Lower Animals, National Museum of Natural History Smithsonian Institution, Washington, D. C., USA
- Rybářství a celková ekologie krajiny – Racek Bohumín, z. s.
- Severočeské muzeum v Liberci
- School of Environmental Sciences, University of Guelph, Canada
- Slezská nemocnice v Opavě, oddělení patologické anatomie
- Slezská univerzita v Opavě
- Správa CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Sobota, Slovensko
- Správa CHKO Jeseníky
- Správa CHKO Litovelské Pomoraví
- Správa CHKO Poodří
- Správa NP Muránska planina, Revúca, Slovensko
- Státní okresní archiv Jeseník
- Státní zdravotní ústav v Praze
- Středisko volného času Opava
- The Natural History Museum, London, Velká Británie
- Tilia Laboratories – Laboratoř molekulární diagnostiky
- Univerzita Hradec Králové
- Urga
- Vemodia
- Vlastivědné muzeum v Olomouci
- Zámek Kravaře
- Zelená domácnost
- ZO ČSOP Nový Jičín – Záchraná stanice a Dům přírody Poodří
- ZO ČSOP Nyctalus
- Zoo Košice
- Zoologická zahrada a botanický park Ostrava
- Zoologická zahrada Olomouc

Oddělení společenských věd

- Aargauer Kunsthau Switzerland
- Germanisches Nationalmuseum, Norimberk, Německo
- Institut umění – Divadelní ústav
- KHM-Museumsverband - Kaiserliche Wagenburg
- Město Karviná – zámek Fryštát – expozice
- Město Kravaře
- Město Odry – Muzeum Oderska
- Městské muzeum Krnov
- Městské muzeum Moravská Třebová
- Moravská galerie Brno
- Moravská gobelínová manufaktura
- Museum MORE, Gorssel, Nizozemsko
- Muzejní a galerijní centrum Valašského Meziříčí
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Komenského v Přerově
- Muzeum Narodowe we Wrocławiu
- Muzeum Novojičínka
- Muzeum Ostrov lidových krojů, Zbraslavice
- Muzeum Těšínska
- Muzeum umění Olomouc
- Muzeum v Bruntále

- Národní muzeum
- Národní památkový ústav
- Obec Oldřšov
- Opavská kulturní organizace
- Římskokatolická farnost Hlučín
- Severočeské muzeum v Liberci
- Slezské divadlo Opava
- Středisko volného času Opava
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Vlastivědné muzeum v Šumperku
- Zámek v Moravské Třebové
- Západočeská galerie v Plzni

Oddělení historického výzkumu

- Etnologický ústav Akademie věd ČR
- Společenskovedný ústav Slovenskej akademie ved
- University of Northampton
- Uniwersytet Opolski
- Vlastivědné muzeum Jesenicka

Oddělení fotodokumentace a digitalizace

- Moravská galerie v Brně
- Muzeum fotografie v Jindřichově Hradci
- Muzeum Josefa Seidla v Českém Krumlově
- Národní památkový ústav
- Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze
- Vlastivědné muzeum Jesenicka

Oddělení ochrany sbírkových předmětů

- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
- Komise konzervátorů a restaurátorů při AMG ČR
- Městské muzeum Krnov
- Moravské zemské muzeum
- Muzeum Beskyd Frýdek-Místek
- Muzeum Bojkovska
- Muzeum Hlučínska
- Muzeum Komenského v Přerově (Ornitologická stanice)

- Muzeum Novojičínska
- Muzeum Těšínska
- Muzeum v Bruntále
- Národní muzeum
- Národní muzeum v přírodě v Rožnově p. Radhoštěm
- Národní památkový ústav
- Národní technické muzeum,
- Opavská kulturní organizace
- Slezská ornitologická společnost, pobočka ČSO v Ostravě
- Slezská univerzita v Opavě
- Technické muzeum v Brně,
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Východoslovenské muzeum v Košicích
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
- Záchraná stanice Bartošovice
- Zemský archiv v Opavě
- Zoo Košice
- Zoo Olomouc
- Zoologická a botanická zahrada města Plzně
- Zoologická zahrada a botanický park Ostrava

Oddělení vnějších vztahů

- Akademie věd ČR
- Asociace muzeí a galerií ČR
- Česká televize
- Český rozhlas
- ELIM Opava
- Charita Opava
- Mezinárodní rada muzeí (ICOM)
- Národní památkový ústav
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Slezská nemocnice v Opavě
- Slezská univerzita v Katovicích
- Slezská univerzita v Opavě
- Slezské gymnázium, p. o., Opava
- Slovenská akadémia vied

- Statutární město Opava
- TV POLAR
- Zemský archiv v Opavě

- Slezská univerzita v Opavě
- Státní okresní archiv v Opavě
- Statutární město Opava
- Zemský archiv v Opavě

Arboretum Nový Dvůr

- více než 300 botanických zahrad a arboret celého světa

Národní památník II. světové války

- Armáda ČR
- Československá obec legionářská
- Český svaz bojovníků za svobodu
- Český osvětimský výbor
- Konfederace politických vězňů
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Hlučínska
- Muzeum Těšínska
- Nadační fond obětem holocaustu
- Národní muzeum
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Ostravské muzeum
- Památník Lidice
- Památník Terezín
- Slezská univerzita v Opavě
- Technické muzeum v Brně
- Univerzita obrany
- Vojenský historický ústav
- a kluby vojenské historie

Památník Petra Bezruče

- Akademie věd ČR
- Antikvariát Fiducia
- Charita Opava
- Knihovna města Ostravy
- Masarykova univerzita v Brně
- Moravské zemské muzeum
- Moravsko-slezská vědecká knihovna v Ostravě
- Muzeum a galerie v Prostějově
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Těšínska
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Památník národního písemnictví v Praze

PREZENTAČNÍ ČINNOST

EXPOZICE

Slezské zemské muzeum má ve správě šest expozičních budov a areálů, které nabízejí expozice různého zaměření a které zachycují vývoj ve Slezsku jak v oblasti přírodního, tak kulturního bohatství. V roce 2009 byla zpřístupněna nová expozice Doba zmaru a naděje v Národním památníku II. světové války. Její podobu oceňovali nejen návštěvníci, ale rovněž i odborná veřejnost. Tato expozice byla na konci roku 2021 uzavřena a nová expozice Těžká léta 1938–1945 byla otevřena v roce 2023. V květnu roku 2012 byla slavnostně otevřena rekonstruovaná Historická výstavní budova s novou expozicí Slezsko. Obě zmiňované expozice byly oceněny odbornou veřejností a obdržely cenu Gloria Musaealis. Všechny stálé expozice SZM procházejí každoročně aktualizací a zpřístupňováním nových sbírkových předmětů. Nejnověji byl v roce 2019 otevřen rekonstruovaný Müllerův dům s přílehlou zahradou, který je propojen s Historickou výstavní budovou. V současné době se zde konají krátkodobé výstavy, přednášky a kulturní akce pro veřejnost. V tomto objektu je také připravována zcela nová archeologická expozice, která bude návštěvníkům zpřístupněna ve druhé polovině roku 2025. Záměrem je také v roce 2025 připravit novou expozici situovanou v rekonstruovaném zámečku v Arboretu Nový Dvůr, která by reflektovala historii a proměny tohoto velmi cenného botanicko-dendrologického areálu.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA, OPAVA

Jedná se o volně stojící neorenesanční objekt, vybudovaný pro účely Muzea císaře Františka Josefa pro umění a řemesla, založeného v Opavě v roce 1882 z podnětu Obchodní a živnostenské komory, která také stavbu financovala, a to na pozemku věnovaném knížetem Lichtenštejnem. Budova byla postavena podle návrhu vídeňských architektů Johanna Scheiringera a Franze Kachlera v letech 1893–1895 na téměř čtvercovém půdorysu. Sochu Genia a sousoší Pegasů pro výzdobu kopule vyhotovil vídeňský sochař Theodor Friedel. V letech 2010–2012 probíhala komplexní rekonstrukce, která byla dokončena a představena veřejnosti v květnu 2012 spolu s novou zemskou expozicí Slezsko. V roce 2018 došlo k instalaci termoizolačních a zatemňovacích fólií na výplně otvorů v 1. a 2. NP. V roce 2021 se uskutečnila výmalba prostor a oprava oken. V roce 2022 proběhla v rámci další etapy energetických úspor výměna světelných systémů za LED svítidla. V roce 2024 začala úprava recepce objektu. Záměrem je rehabilitovat původní podobu vstupní haly, přesunout recepci s pokladnou a vytvořit prostory nového muzejního obchodu. Konečná realizace tohoto projektu je naplánována rok 2025.

EXPOZICE SLEZSKO

Expozice Slezsko je zaměřena na přírodní a kulturně-historické fenomény v současnosti nejmenší historické země České republiky – Slezska. S ohledem na velmi bohatý sbírkový fond Slezského zemského muzea a vzhledem k omezenému prostoru je zvolený koncept řešení, které umožňuje seznámit návštěvníky s co nejširším spektrem sbírkových předmětů a témat vztahujících se k přírodnímu a kulturnímu bohatství Slezska.

Expozice Slezsko zahrnuje dvě podlaží Historické výstavní budovy. Vůbec poprvé v historii jsou zpřístupněny i sklepní prostory. V suterénu výstavní budovy se nachází expozice s názvem PŘÍRODA SLEZSKA, prostory v přízemí budovy jsou využívány pro aktuální výstavní projekty a v prostorách 1. patra je umístěna expozice ENCYKLOPEDIE SLEZSKA. V letech 2018–2019 došlo k reinstalaci a úpravě „Expozice Slezsko“ – změny se dotkly jak části „Příroda Slezska“ (z důvodu napojení objektu Müllerova domu na Historickou výstavní budovu), tak části „Encyklopedie Slezska“, kde došlo k aktualizaci a obměně jednotlivých hesel. Další dílčí reinstalace jednotlivých hesel společensko-vědní expozice probíhaly průběžně i v roce 2024.

PŘÍRODA SLEZSKA

Hlavní úlohou expozice „Příroda Slezska“ je přiblížení přírodních podmínek a biodiverzity regionu severní Moravy a Slezska s přesahy do dalších evropských a světových oblastí. Krajina Slezska skýtá velké množství dokladů historie přírody. Geologická část ukazuje ve zkratce nejstarší historii a geologický vývoj na exponátech ze Slezska a severní Moravy. V botanické části jsou prezentovány exempláře mechorostů, lišejníků a hub v kombinaci s herbárii významných zástupců rostlinných čeledí se zaměřením na botanicky zajímavá chráněná území, endemity a relikty Slezska a severní Moravy. V zoologické části expozice jsou zdůrazněny především druhy žijící ve Slezsku. Vychází se od vývojově nejjednodušších forem jednobuněčných přes měkkýše a členovce až k obratlovcům.

Myšlenkou „Encyklopedie Slezska“, části expozice přibližující kaleidoskopickým, výběrovým, tematickým způsobem české Slezsko od pravěku do 20. století s nezbytnými přesahy za tuto časovou hranici směrem k dnešku, je představit zemi Slezsko, její dějiny, kulturu a obyvatelstvo v konkrétních a názorných příkladech. V letech 2018–2019 došlo k výrazné obměně expozice. Od roku 2020 jsou každoročně vybrané sekce expozice aktualizovány či nahrazeny novými encyklopedickými hesly. Tyto změny jsou prováděny nejen s ohledem na preventivní konzervaci, ale i na návštěvníky – expozice se totiž neustále proměňuje, takže při každé další návštěvě je vždy ke zhlédnutí něco nového.

DERMOPLASTICKÉ PREPARÁTY SLONŮ INDICKÝCH, ŽIRAFY ROTHSCHILDovy A LVA INDICKÉHO

Slezské zemské muzeum dlouhodobě spolupracuje se Zoo Ostrava, díky čemuž je muzejní sbírka rozšiřována o jedinečné exponáty, které jsou prezentovány v hale Historické výstavní budovy. Dermoplastické preparáty slona indického Calvin a jeho potomka, samičky Sumitry, doplnily v roce 2022 další preparáty: lev Sohan a žirafí samec Bořek.

MÜLLERŮV DŮM

Budova s přilehlým parkem byla 31. května 2019 otevřena veřejnosti a v současné době je využívána jako nový výstavní prostor Slezského zemského muzea, kde se konají také kulturní akce pro veřejnost, jako jsou např. přednášky, konference, koncerty atd.

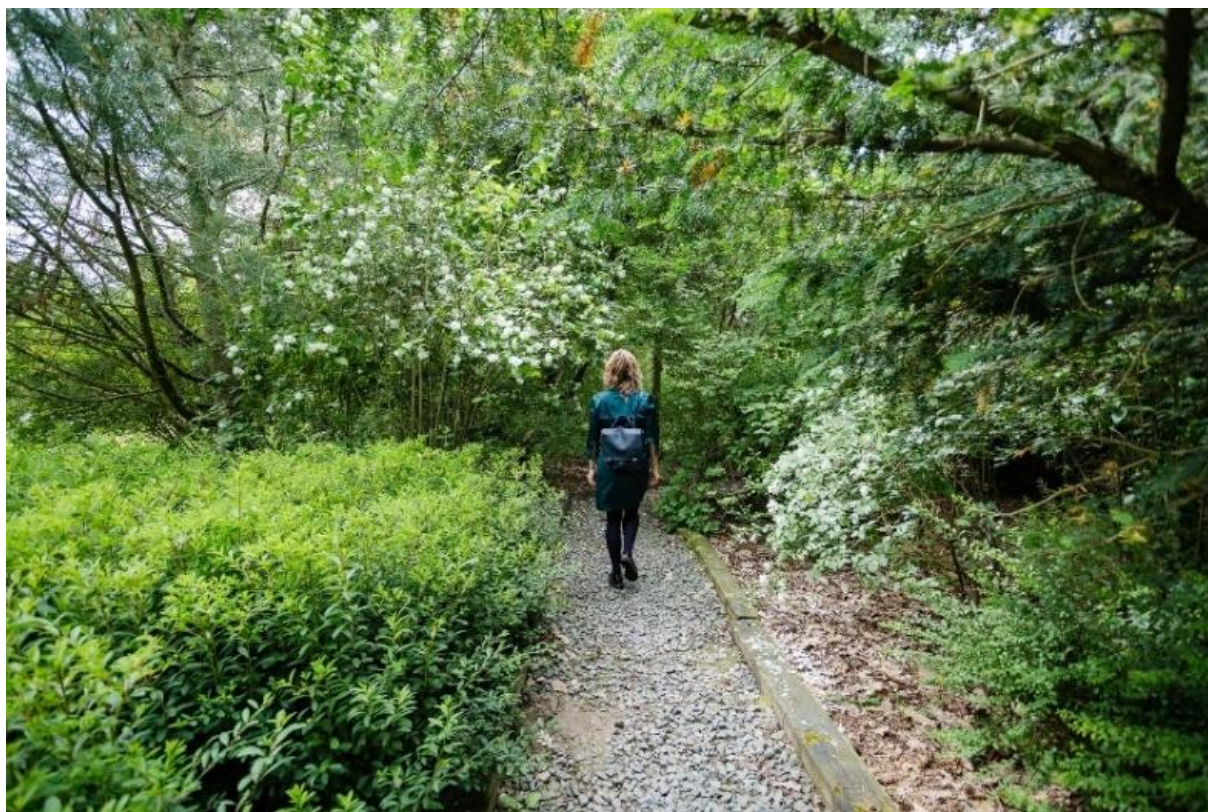

Návštěvníci zde mohou vidět téměř všechny stavební fáze objektu – od středověkých přes novověké až po současné, což umožnilo podzemní propojení Historické výstavní budovy s tímto domem. Zahrada je záměrně upravena do podoby, jež umožňuje nejen konání nejrozličnějších kulturních akcí, ale i přírodovědné a historické edukační aktivity. K výsadbě zahrady byly zvoleny zejména původní slezské odrůdy ovocných stromů a keřů doplněné okrasnou výsadbou.

V suterénu Müllerova domu vznikne zcela nová a moderně pojatá archeologická expozice, která přiblíží proměny areálu, ve kterém se dům nachází. Návštěvníci se tak budou moci seznámit s původním opavským městským hradem, který byl zbořen v 19. století a na jehož místě vyrostla stávající muzejní budova. Vystaveny budou nejen exponáty vztahující se k opavskému hradu, později zámku, ale i archeologické nálezy učiněné při výzkumech předcházejících vlastní rekonstrukci. Tyto exponáty ještě doplní unikátní archeologické a historické muzejní sbírkové předměty opavské a slezské provenience. Realizace expozice začala v polovině roku 2023, slavnostní otevření proběhne ve druhé polovině roku 2025. Mimo výstavní prostory se v domě nachází ještě velký reprezentační sál, který je využíván jak ke kulturním akcím, tak k menším tematickým výstavám.

Vznik arboreta je úzce spjat s majitelem novodvorského panství Quidem Riedlem (1878–1946), který za svého působení v Novém Dvoře (1906–1928) vytvořil na ploše 1,8 hektaru unikátní přírodně krajinářský park. Ten se stal posléze základem arboreta a dnes tvoří historickou část dendrologické expozice. V současné době arboretum spravuje na ploše 23 hektarů jednu z nejbohatších sbírek dřevin ČR. V části pěstebních skleníků je také od roku 2010 veřejnosti přístupná malá expozice subtropických a tropických rostlin, včetně kaktusů a sukulentů. Je záměrem dále tuto expozici rozšiřovat – na konci roku 2022 počala příprava další sekce doplněné vodními prvky, která byla veřejnosti zpřístupněna na začátku návštěvní sezóny v roce 2023. Na konci roku 2022 byla dokončena rekonstrukce záměčku, který v suterénu nabídne potřebné zázemí pro konání kulturních a společenských akcí. Je záměrem na začátku návštěvní sezóny 2026 připravit a zpřístupnit expozici v I. patře objektu věnovanou osobnosti Quido Riedla a historii novodvorského areálu. Od roku 2023 jsou prováděny přípravné práce (zejména zpracovávání pramenné základny k problematice, vytipovávání vhodných exponátů atp.) a díky finanční podpoře zřizovatele započne vlastní realizace nové expozice ve druhé polovině roku 2025.

Dendrologická podsbírka čítá cca 18 tisíc herbářových dokladů, 600 položek šišek a 300 položek dřevin. V dendrologické expozici parku a ve skleníku je v současnosti evidováno bezmála 7 000 taxonů. Evidence o těchto rostlinách je průběžně digitalizována. Dendrologická/parková expozice „Dřeviny pěti světadílů“ je členěna na historický a nový park. Informační a orientační systém je řešen individuálně, rozmístěním již více než 180 kusů informačních tabulí u vybraných dřevin. Pro veřejnost je k dispozici vícejazyčný tištěný průvodce a audioprůvodce arboretem. K prezentaci živé sbírky dřevin přispívá pravidelné publikování Indexu Seminum Novodvorensis (každoročně jej obdrží více než 300 botanických zahrad a arboret celého světa). Dendrologická podsbírka je průběžně doplňována o nové herbářové doklady. Novými výsadbami do parkové expozice je rozšiřována živá sbírka dřevin. Většina dřevin a rostlin byla vypěstována přímo v arboretu, a to generativní cestou, ze semen získaných z Indexu Seminum jiných botanických zahrad celého světa. Obdobně je tomu také u skleníkových rostlin.

Expozice tropických a subtropických rostlin si klade za cíl zpřístupnit široké veřejnosti část z rozsáhlých skleníkových sbírek Arboreta Nový Dvůr. V expozici je soustředěno bezmála 280 druhů rostlin ze 70 čeledí. Na nevelké ploše čítající zhruba 220 m² lze vedle sebe zhlédnout geograficky svěbytné rostlinné formace americké, africké, australské a asijské flóry tropických deštných, tropických poloopadavých a opadavých lesů. Od roku 2023 je expozice postupně rozšiřována se záměrem otevřít většinu skleníku veřejnosti. Zpřístupňování probíhá po etapách (po jednotlivých původních pěstebních kójích), aby to nenarušovalo běžný návštěvnický provoz. První sekce doplněná o jezírko s vodopádem a spojovacím mostem byla otevřena na začátku návštěvnické sezóny na jaře 2023. Na přelomu let 2023–2024 pracovníci arboreta upravili další dvě pěstební kóje, kde byly vysazeny tropické a subtropické rostliny. Ve skleníku také probíhala prezentace živých tropických a subtropických motýlů, která se těšila velkému zájmu veřejnosti.

Stálá expozice Doba zmaru a naděje, která byla uzavřena na konci roku 2021, připomínala v chronologickém sledu nejdůležitější vojenské a politické události II. světové války s ohledem na české a československé dějiny. V roce 2022 proběhla rekonstrukce památníku v rámci projektu „Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy“. V návštěvnické sezóně 2023 tak byla návštěvníkům představena zcela nová stálá expozice Těžká léta 1938–1945, která je moderně pojatá a obsahuje celou řadu multimediálních prvků.

Od roku 2016 je zpřístupňována také vyhlídka na jednom ze dvou klínů památníku, ze které je při dobré viditelnosti možno dohlédnout až na vrcholek Pradědu, Lysé hory či na území Polska. Provoz vyhlídky byl znovu obnoven v roce 2023.

Součástí areálu památníku je symbolický hřbitov se 13 000 destičkami se jmény padlých. Z nich je 7 000 destiček se jmény vojáků Rudé armády a 1 000 příslušníků 1. čs. armádního sboru, kteří padli v rámci ostravsko-opavské operace, 5 000 jmen civilních obyvatel ze severní Moravy a Slezska, kteří padli v domácím odboji nebo byli umučeni v koncentračních táborech, 67 destiček patří příslušníkům amerických leteckých jednotek, kteří padli nad územím protektorátu během náletů na německé cíle v Evropě. Vedle památníku je umístěno několik kusů historické bojové techniky. Ve správní budově památníku se nachází prostory pro sezonní výstavy, je zde konferenční sál a badatelna.

TĚŽKÁ LÉTA 1938–1945

V hlavním objektu památníku mohou návštěvníci zhlédnout expozici Těžká léta 1938–1945, která připomíná události II. světové války jak z hlediska vojenského, tak politického,

neopomíjí však ani život civilního obyvatelstva, kulturu či hospodářství. Přibližuje účast československých vojáků v bojích na všech frontách II. světové války, stejně jako účast civilního obyvatelstva v domácím odboji.

Cílem expozice je nejen poskytnout návštěvníkům základní informace o období II. světové války, ale v osobních příbězích pamětníků zprostředkovat i emocionální prožitek, umocněný autentickými předměty, které pro expozici věnovali přímí účastníci bojů nebo jejich potomci a příbuzní.

Vstupní část expozice tvoří pamětní síň, v níž je centrálním objektem skleněný sarkofág s prsty z bojišť II. světové války, koncentračních táborů a dalších míst utrpení. Expozice je doplněna multimediálními prvky. V infokioscích a na dotykových obrazovkách si zájemci mohou vyhledat dobové dokumenty, fotografie a texty. Nechybí zde ani historická filmová koláž režiséra Evalda Schorma, která byla vytvořena pro původní expozici památníku. Ústřední scénou expozice je diorama velkolepé bojové scény odkazující na ostravsko-opavskou operaci. Zde návštěvníci uvidí nejen maketu sovětského tanku T-34, dva dělostřelecké kanóny (německý a sovětský), ale také hrabyňský dům č. p. 72 zničený válečnými boji. Dům byl postaven na základě dobových fotografií válkou zničené obce Hrabyně a jsou v něm umístěny autentické předměty, které věnovali obyvatelé obce. Nově je součástí expozice i videomapping, který provede návštěvníky celým obdobím II. světové války.

LIDICKÉ DĚTI

Osud lidických dětí nám dodnes připomíná dílo české sochařky Marie Uchytlové. Právě tato žena vytvořila v letech 1969–1989 sádrové sousoší zavražděných lidických dětí, které zemřely v období tzv. heydrichiády v koncentračním táboře Chelmno.

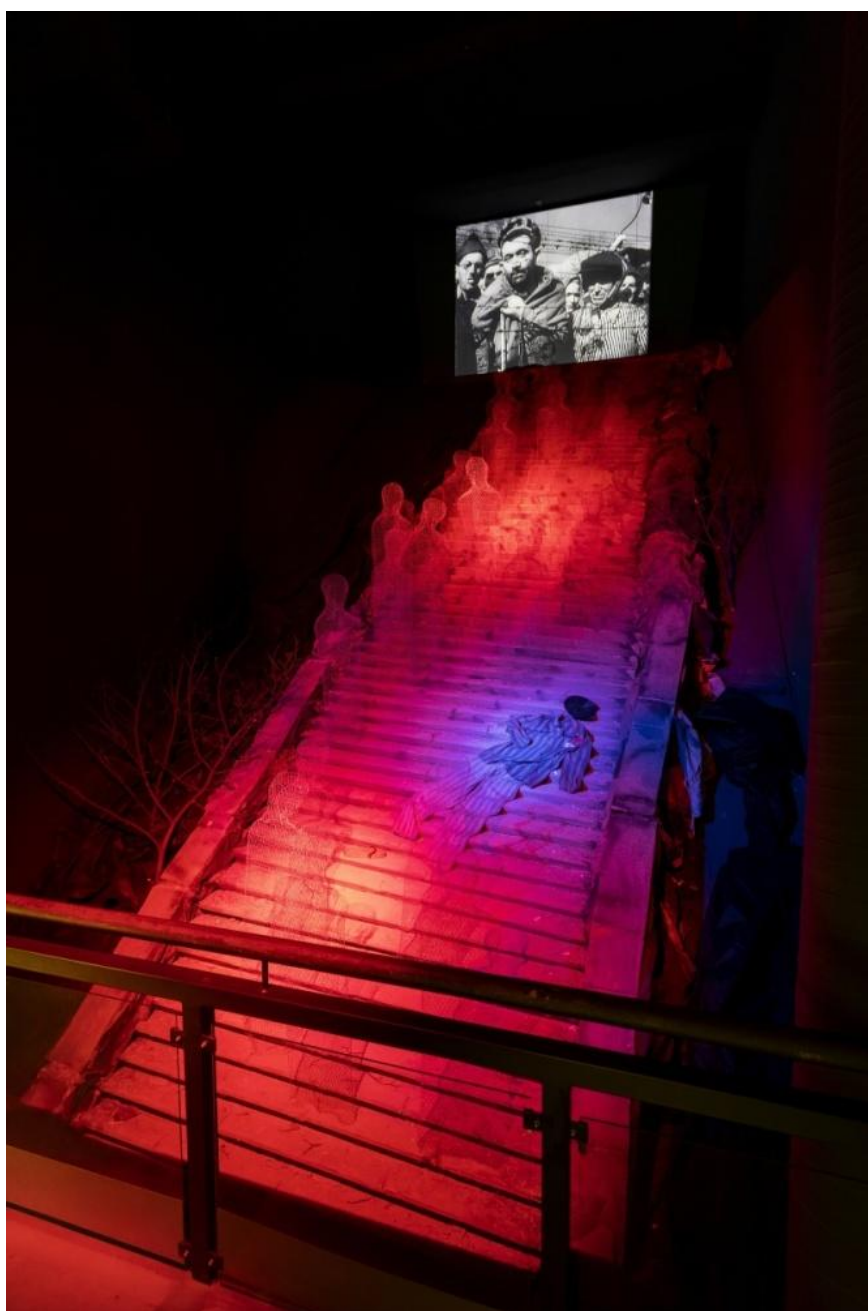
Sádrové modely dětí v nadživotní velikosti se staly předlohou pro bronzové sousoší umístěné v Památníku Lidice a dlouhá léta byly součástí kaple Zvěstování Panny Marie v Mariánské Týnici. Na konci roku 2015 bylo rozhodnuto o jejich převozu do Národního památníku II. světové války v Hrabyni, kde na nich pracovali restaurátoři. Od června 2016 tvořilo sádrové sousoší lidických dětí emotivní část stálé expozice památníku Doba zmaru a naděje a nyní je součástí nové expozice.

OBĚTI A VRAZI

Koncentrační tábor Mauthausen byl jedním z nejhorších nacistických koncentračních táborů. Tento vyhlazovací tábor byl vybudován v roce 1938 vězni z Dachau 20 km východně od Linze, byl to první tábor mimo území Německa. Postupně se rozšířil, měl 49 poboček, z nichž nejznámější byly koncentrační tábory Gusen a Ebensee. K táboru patřil i žulový lom, kde vězni po 186 strmých schodech vynášeli mohutné žulové kvádry, za neustálého pohánění klacky a obušky, často pod střelbou.

Nacisté často vězně shazovali ze schodů dolů. Proto byly nazvány také „schody smrti“. Od roku 1941 zde byli masově deportováni i obyvatelé protektorátu Čechy a Morava. Tyto deportace měly na svědomí represe po nástupu R. Heydricha do funkce zastupujícího říšského protektora. Vězni byli posíláni do Mauthausenu jako nepolepšitelní, jejich návrat

byl nežádoucí. V tomto táboře žili v nesnesitelných podmínkách, podrobeni nejhoršímu zacházení a mučení. Průměrná délka života vězně koncentračního tábora Mauthausen byla šest měsíců. Vězni byli zabíjeni těmi nejhoršími způsoby – ubitím klacky, petrolejovými injekcemi, hladem, byli naháněni do ostnatých drátů nabitých elektrickým proudem nebo naloženi do upraveného policejního krytého auta, kde byli během jízdy usmrceni plynovými zplodinami. Do tábora byli z protektorátu posíláni často umělci a příslušníci inteligence. V táboře zahynul např. písničkář Karel Hašler, herečka Anna Letenská nebo básník Ivan Javor. Na konci roku 1944 byly v táboře zformovány ilegální výbory vězňů. V únoru 1945 byl vydán tajný rozkaz k likvidaci všech vězňů tábora v plynových komorách. Mauthausen byl osvobozen dne 7. května americkou 11. obrněnou divizí. Táborem prošlo více než 335 000 vězňů, přes 122 000 jich zde zemřelo. Čechů a Slováků zde bylo vězněno přes 8 000, z toho 4 500 jich bylo usmrceno. Tato část stálé expozice zpřístupněná ve druhém ze dvou klínů hlavního objektu má připomenout nesmírné utrpení těchto lidí.

Pevnostní areál je evropsky vysoce ceněnou prezentací ojedinělého fortifikačního systému naší republiky, který vznikl v letech 1935–1938. Tvoří jej pěchotní sruby MO-S 17, MO-S 18, MO-S 19, MO-S 20 a lehký objekt LO vz. 37A. Objekty areálu představují různé odlišnosti po stránce projekční i palebně-taktické a rovněž různé stupně odolnosti. Interiér expozice nabízí k vidění originální výzbroj, kterou disponovala československá armáda před II. světovou válkou. Návštěvníci se tak mohou seznámit s podmínkami života vojáků v opevnění. Součástí venkovní expozice je i těžká bojová technika.

ŽIVOT A DÍLO PETRA BEZRUČE

Expozice „Život a dílo Petra Bezruče“ je instalována v budově Památníku Petra Bezruče, která se nachází v místě, kde stával rodný dům básníka. Na svou dobu velice progresivní expozice byla otevřena v roce 1967 pod záštitou organizace UNESCO v rámci oslav 100. výročí narození Petra Bezruče. V roce 2019 bylo přistoupeno k výrazné modernizaci celého expozičního prostoru včetně průhledu do zahrady na kamenný reliéf pod rekonstruovanou dřevěnou pergolou. Modernizace byla provedena citlivě s ohledem jak na jedinečnost tohoto prostoru, tak na původní architektonické záměry tvůrců expozice. Expozice, zpřístupněná v roce 2020, prezentuje vstup básníka do českého literárního prostředí a místa, z nichž čerpal inspiraci pro své dílo. Neopomíná také osobnosti, které Bezruče ovlivnily. V expozici jsou návštěvníkům k dispozici také ukázky jednotlivých vydání Slezských písní včetně cizojazyčných překladů. Neodmyslitelnou součástí expozice jsou cenná výtvarná díla, zejména plastiky, mající vztah k osobě básníka a jeho dílu.

Srub Petra Bezruče na Ostravici získalo Slezské zemské muzeum jako součást dědictví po básníku Petru Bezručovi. Obytná část srubu byla ponechána v původní podobě i se zařízením interiéru, který si Bezruč sám navrhl. V přilehlém dřevníku byla v roce 1983 zbudována expozice s názvem „Krajem Petra Bezruče“. Návštěvník srubu zde nalezne nejen autentické prostředí letního příbytku básníka, ale nutně chodí v jeho stopách, dotýká se životních příběhů básníka, a především může poznat prostředí kraje pod Beskydy, jehož osud, v minulosti tak svízelný, zachytil básník ve svém stěžejním díle – ve Slezských písních.

Návštěvníci Slezského zemského muzea mohli v roce 2024 zhlédnout celou řadu zajímavých výstav.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

KNÍŽATA Z LICHTENŠTEJNA. PÁNI ZEMĚ OPAVSKÉ A KRNOVSKÉ

25. 5. 2023 – 28. 1. 2024

Kurátor: PhDr. Ondřej Haničák

Koordinátor: Mgr. Denisa Hradilová

Odborná spolupráce: Prof. PhDr. Irena Korbelářová, Dr., Dr. Johann Kräftner, PhDr. Karel Müller, Dr. Arthur Stögmänn, M.A. Michael Schweller.

Kooperující instituce: The Princely Collections, Vaduz–Vienna, Fürstliche Sammlungen Art Service GmbH; Muzeum Bruntál, Zemský archiv Opava, NPÚ – Státní zámek Jaroměřice, NPÚ - Státní zámek Český Krumlov, Státní okresní archiv Opava, Moravské zemské muzeum, Muzeum Těšínska, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Österreichisches Staatsarchiv, Římskokatolická farnost Nanebevzetí Panny Marie v Opavě, Konvent minoritů v Krnově, MIKS – Městské muzeum Krnov, Muzeum Kapličky Vrch – Malá Morávka, NPÚ Státní zámek Šternberk, Vlastivědné muzeum Šumperk, NPÚ – Státní zámek Hradec nad Moravicí, Farnost Jeseník nad Odrou, Albertina museum Wien, Muzeum Novojičínka, Vlastivědné muzeum Jesenicka.

Výstava, uspořádaná při příležitosti 410. výročí zisku Opavského knížectví Karlem I. z Lichtenštejna, představila historický význam rodu a jeho vliv na konsolidaci a rozvoj regionu v předmoderním období. Návštěvníkům byla prezentována role Lichtenštejnů jako zeměpánů a jejich spoluúčast na řízení zemské samosprávy. Vzhledem k veškerým dosavadním výstavním počínům byla zcela ojediněle pozornost věnována také hospodářským a správním aktivitám (lesnictví a hutní podnikání), které v rámci držby opavského a krnovského knížectví Lichtenštejnové realizovali a díky nimž financovali svůj obecně dobře známý mecenáš a stavební aktivity uskutečňované zejména na moravsko-rakouském pomezí a ve Vídni. Návštěvníci se seznámili s centry knížecí administrativy – opavským a krnovským zámekem – a místní šlechtou participující na správě obou knížectví. Neméně pozornosti bylo též upřeno na stabilizaci náboženských poměrů v regionu po třicetileté válce, rekatolizaci a rozvoji barokní kultury s důrazem na založení jezuitské koleje v Opavě a podporu minoritského řádu v Krnově. Sledována byla rovněž role knížat z Lichtenštejna v moderní době, zejména jejich podpora spolků a dalších aktivit rodící se občanské společnosti.

Díky exkluzivní spolupráci s lichtenštejnským archivem a muzeem se v Opavě veřejnosti představila řada unikátů, které depozitáře těchto institucí opouštějí jen zřídka či vůbec. K významným spolupracujícím tuzemským institucím patřil Zemský archiv v Opavě, Zemský archiv v Opavě – pobočka Olomouc, Státní okresní archiv Opava, Státní okresní archiv Bruntál, Vlastivědné muzeum Šumperska, Muzeum Bruntál a Národní památkový ústav. Součástí výstavy byla řada doprovodných přednášek a katalog, k jehož publikování došlo na výročí zisku Opavského knížectví Karlem I. v roce 2024.

Tato výstava byla uskutečněna ve spolupráci s Lichtenštejnskem (Knížecí sbírky, Vaduz–Víděň) a díky velkorysé podpoře knížete H. S. H. Hanse-Adama II von und zu Liechtenstein a Ministerstva kultury ČR.

OPAVA JUBILEJNÍ

V únoru 2024 byl představen jeden z hlavních výstavních projektů sezóny, a sice série výstav Opava jubilejní u příležitosti výročí 800 let, které uplynuly od první zmínky o městském zřízení Opavy. Návštěvníci se prostřednictvím výstav vydali na procházku po dnes již často neexistujících zákoutích Opavy díky dochovaným obrazům a grafikám, potkali známé i méně známé osobnosti z opavských dějin nebo si mohli prohlédnout dnes již zaniklé opavské městské muzeum. Výstavy byly doplněny cyklem přednášek, komentovanými prohlídkami s autory a dalším doprovodným programem.

Poklady městského muzea

22. 2. 2024 - 12. 1. 2025

Autoři / kurátoři: Bc. Marie Svaková, Mgr. Michal Valeček

Spolupracující instituce: Zemský archiv v Opavě, Státní okresní archiv v Opavě

Městské muzeum v Opavě bylo jedinou institucí cíleně dokumentující dějiny a kulturu města Opavy a nejbližšího okolí. Díky úsilí kustodů a šťastné náhodě, která uchránila alespoň část muzejních sbírek od zničení na konci druhé světové války, se do dnešních dnů zachovaly důležité hmotné a písemné prameny k dějinám města. Právě část z nich prezentovala tato výstava. Svou strukturou se inspirovala členěním expozice původního městského muzea do větších celků tak, jak ji v roce 1912 pojal jeden z kustodů Erwin

Gerber. Kromě samotné sbírkotvorné činnosti muzea prezentovala výstava také publikační aktivity, připomněla knihovnu a městský archiv, které byly integrální součástí muzea.

Osobnosti známé i neznámé

22. 2. - 3. 11. 2024

Autor / kurátor: Mgr. Michal Valeček

V roce 2024 si město Opava připomnělo 800leté výročí od první doložené zmínky o jejím městském zřízení. Nedílnou součástí dějin města byly významné osobnosti, které zasahovaly do jeho chodu, ovlivňovaly jeho tvář a reprezentovaly jej navenek. Dodnes jsou významní rodáci a osobnosti úzce spjaté s Opavou připomínáni a jejich jubilea náležitě oslavována. Výstava se snažila zachytit osudy známých i často neprávem pozapomenutých opavských osobností, přičemž výběr autora byl určen zvláště snahou o co největší pestrost profesí představovaných osobností.

S malíři po opavských zákoutích

22. 2. - 3. 11. 2024

Autorka / kurátorka: Mgr. Lenka Valečková

Výstava představila různé malířské a grafické pohledy na Opavu, významné stavby i skrytá zákoutí. Prezentovala sbírku děl umělecko-historického pracoviště Slezského zemského muzea.

MŮJ SVĚT

12. 3. – 3. 4. 2024

Kurátor: Mgr. Ivo Mludek

Výstava snímků 16. ročníku celonárodní fotografické soutěže Můj svět, která byla k vidění v Historické výstavní budově. Soutěž byla určena pro zaměstnance, dobrovolníky a klienty Charit z celé České republiky. V roce 2024 byly ke zhlédnutí fotografie ze tří soutěžních kategorií: „Portrét“, „Můj charitní svět“, a „Jak to vidí klienti“.

MOTÝLI, KVĚTINY A ČTVERCE

22. 3. – 30. 5. 2024

Autoři / kurátoři: Dr. Hab. Kája Renkas, Dr. Anna Osadník

Umělecká výstava prezentující tvorbu Káji Renkas a Anny Osadník připravená ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Katovicích.

SPOLEČNÝMI SILAMI. HABSBURKOVÉ A ZEMSKÉ HLAVNÍ MĚSTO OPAVA

4. 5. – 29. 9. 2024

Autor / kurátor: PhDr. Ondřej Haničák

Výstava situovaná v reprezentativních prostorách Historické výstavní budovy někdejšího Muzea císaře Františka Josefa pro umění a řemesla představila prostřednictvím unikátních exponátů vazby habsburských císařů k někdejšímu hlavnímu zemskému městu Opavě a Rakouskému Slezsku, jakožto jedné z autonomních korunních zemí podunajské monarchie.

Jádrem výstavy byly monumentální portréty císařských párů Františka I. s Karolínou Augustou a Františka Josefa I. s Alžbětou Bavorskou, přičemž první dvojice maleb byla pro opavský zemský dům objednána stavy v souvislosti s pořádáním diplomatických jednání celoevropského významu – Opavského kongresu v roce 1820. Dále byly připomenuty oficiální státní návštěvy habsburských monarchů v Opavě, a to nejen při Opavském kongresu, ale v celé šíři dlouhého 19. století. Při první návštěvě Opavy a Slezska v roce 1851 se císař František Josef I. účastnil slavnostních střelb místního střeleckého spolku. Jako památku na tuto událost opavští střelci uchovávali terčovnici, na jejíž hlavní je gravírován nápis svědčící o mocnářově střeleckém umění, pamětní knihu s císařovým podpisem a také brk v etuji, kterým se císař do pamětní knihy podepsal. Tyto dochované artefakty byly rovněž součástí prezentace. V roce 1880 do Opavy zavítal císař podruhé. Z této události se zachovala jednak unikátní rozsáhlá fotodokumentace slavobran a další výzdoby města, jednak unikátní heraldická výzdoba zemského domu. Také tyto exponáty prezentaci doplnily. Návštěvníkům byl představen rovněž výběr nejvýznamnějších nobilitačních diplomů z fondů Zemského archivu v Opavě a řádů udělených Františkem Josefem I., mimo jiné slezským zemským prezidentům. Jedním ze skvostů výstavy byl originál mnohokrát reprodukováné a obecně známe portrétní malby mladého císaře Františka Josefa I. od Josefa Mánesa.

PLASTY JAKO DOBRÝ SLUHA, ALE ŠPATNÝ PÁN

12. 6. – 13. 10. 2024

Realizace: vzdělávací iniciativa Replastuj.cz

Výstava o historii a současnosti plastů. Smyslem výstavy bylo pozitivní formou informovat o plastech, jejich benefitech, efektivním využití a reflektovat aktuální témata a vnímání plastů veřejností. Instalace obsahovala řadu interaktivních prvků a byla vyrobena z recyklovaných plastových desek. Součástí výstavy byly interaktivní prvky (rPET, preformy, PET lahve), projekce videa o cirkulární PET láhvi a také vědomostní kvíz pro návštěvníky s možností vyhrát symbolické ceny.

www.szm.cz
www.replastuj.cz

INTERVENCE / INTERVENTIONS / INGERENCJE

15. 6. – 3. 11. 2024

Autorka: Małgorzata Łuszczak, Ph.D.

Výstava soudobého umění připravená ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Katovicích prezentovala tvorbu polské intermediální umělkyně Małgorzaty Łuszczak, Ph.D. v humanitních vědách a profesorky umění, která je spojena se Slezskou univerzitou v Katovicích již více než 45 let. Tato retrospektivní výstava představila digitální díla vzniklá za posledních dvacet let.

TIBET CLOSED

20. 6. – 26. 9. 2024

Autor: Zdeněk Lhoták

Dne 4. května 1989 se Alois Helia, Marek Vybíral a Zdeněk Lhoták vydali na tříměsíční cestu po Číně a Tibetu. Cílem tohoto „batůžkářského“ putování byl Tibet, jeho krajina a kultura. Převážně autobusy a stopem ujeli a někdy i ušli 4 000 km. Do centrálního Tibetu sice neprošli, ale s přátelskou tibetskou kulturou v kontrastu s čínskou arogancí se setkali mnohokrát, především v okolí tibetského kláštera Labrang. Poznali mnoho nových přátel, a především sami sebe. Všechny tehdejší dramatické situace, zdokumentované na fotografiích Marka Vybírala a Zdeňka Lhotáka, se staly příležitostí k pobavení, věříme, že i diváků. Výstava byla zahájena v rámci festivalu Slunovrat.

PASIVNĚ LÉTAJÍCÍ OBRATLOVCI, ECHOLOKUJÍCÍ PTÁCI A LETOUNI VE SBÍRKÁCH SZM

20. 8. – 16. 10. 2024

Kurátor: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

Výstava v prostorách Dětského muzea byla doprovodnou akcí k 27. ročníku Mezinárodní noci pro netopýry. Návštěvníci se mohli seznámit se zástupci exotických letounů

ze zoologické sbírky Slezského zemského muzea, a to především s druhy z neotropické a orientální oblasti. Kromě netopýrů byli k vidění i mnozí zástupci kaloňů. Z exotických netopýrů byli zastoupeni příslušníci čeledí listonosovitých, netopýrovitých, vrápencovitých a pavrápencovitých. Z pasivně létajících obratlovců bylo možno zhlédnout zástupce hadů, ještěřů, vačnatců a hlodavců, z echolokujících ptáků pak lelky a svišťouně.

KŘÍŽEM KRÁŽEM SLEZSKEM

1. 10. 2024 – 16. 2. 2025

Autor / kurátor: Bc. Luděk Wunsch

Výstava byla pouhým nahlédnutím do místopisných historických fotografií ze začátku minulého století až do r. 1944. Blaschkeho fotografie nás zavedly např. do Jánských Koupelí, naproti tomu Chodurovy snímky měly širší pokrytí od Louček u Oder až po Brannou nedaleko Šumperka. Chodura byl také nadšeným lyžařem a díky jeho zálibě můžeme dodnes obdivovat jeho zimní záběrky z Jeseníků. Z darovaných vystavených snímků bylo možné zhlédnout také např. již neexistující turistickou chatu na Borůvkové hoře v nejsevernější části pohraničního hřebene Rychlebských hor zprovozněnou v r. 1930 nebo snímek rozhledny Zlatý Chlum u Jeseníku, zhotovený z diapozitivní předlohy.

KDYŽ PŘÍBĚHY OŽÍVAJÍ...

25. 10. 2024 – 5. 1. 2025

Kurátorka: Mgr. Lenka Valečková

Výstava prezentovala v centrální hale Historické výstavní budovy vybrané exponáty z nové publikace 210 předmětů – 210 příběhů. 210 let Slezského zemského muzea.

CYPRIÁN LELEK

8. 11. 2024 – 2. 2. 2025

Autor: prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Cyprián Lelek, význačný slezský buditel, katolický kněz, spisovatel, pedagog, poslanec frankfurtského parlamentu a pruského sněmu v Berlíně, se těšil vždy zájmu publicistů, literátů a historiků. Jeho význam nebyl nikdy zpochybněn: ani v letech Rakousko-Uherska, ani v meziválečné době, ani po roce 1948 nebo po roce 1989. Každá doba zdůrazňovala určité rysy Lelekovy osobnosti: vlastenectví, náboženskou víru a službu Církvi, folkloristické a filologické zájmy nebo publicistické zprávy o životě Moravců v Pruském Slezsku. Výstava a její katalog byly realizovány za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Slezské zemské muzeum (DKRVO, MK000100595).

ŠLAD

8. 11. 2024 – 2. 2. 2025

Autorka: Natalia Pawlus

Výstava byla zahájena v rámci festivalu Slunovrat Winter Edition. Kolekce grafických linorytů zahrnovala velkoformátová díla i drobné grafické formy vytvořené Natalií Pawlus v letech 2018–2024. Výstava byla připravená ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Katovicích

MIKULÁŠ RUTKOVSKÝ. BŮH A UMĚNÍ

14. 11. 2024 – 27. 4. 2025

Autorka / kurátorka: Mgr. Denisa Hradilová

Odborná spolupráce: PhDr. Eva Kolářová, akad. soch. Pavel Charousek, PhDr. Karel Müller.

Sochař, medailér a heraldik slovenské národnosti Mikuláš Rutkovský (1940–2010), který strávil většinu svého života v Krnově, byl žákem akademického ateliéru Karla Lidického v Praze, kde získal zájem o figurální sochu i o medailérské umění. Pro své názory, které nesouzněly s oficiálním komunistickým režimem, stál většinu života mimo oficiální uměleckou scénu i zakázky a tvořil velmi kvalitní díla pro soukromou klientelu a církevní

objednavatele, především medaile, plakety a heraldické erby. Výstava představila část pozůstalosti tohoto umělce získanou Slezským zemským muzeem v roce 2023 od figurálních plastik – podobizen, medailí a plaket – po kresebnou a archivní pozůstalost zahrnující návrhy realizovaných děl i nerealizovaných prací. Výstava se konala díky podpoře Ministerstva kultury ČR, které finančně přispělo na výkup pozůstalosti Mikuláše Rutkovského.

Mikuláš Rutkovský

Bůh a umění

15. 11. 2024 – 27. 4. 2025

Historická výstavní budova, Komenského 10, Opava

Slavnostní zahájení výstavy se uskuteční
ve čtvrtek 14. 11. 2024 v 17 hodin.

www.szm.cz

MÜLLERŮV DŮM

Během roku 2024 probíhala v suterénu objektu realizace nové archeologické expozice, která bude zpřístupněna ve druhé polovině roku 2025. V zahradě a slavnostním sále Müllerova domu probíhaly akce pro veřejnost. Realizace expozice byla záměrně koncipována tak, aby nenarušila běžný návštěvnický provoz celého expozičního areálu.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

OPAVA VÁLEČNÁ. OPAVA A OPAVSKO ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY

12. 4. – 30. 11. 2024

Autoři / kurátoři: Mgr. Kamila Poláková, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Výstava ve správní budově památníku nesla název Opava válečná. Opava a Opavsko za II. světové války a skládala se ze dvou částí. Ta první a větší část byla věnována samotnému městu Opavě. Představila Opavu v období před II. světovou válkou, kdy byla vzkvétajícím městem, v průběhu války a těsně po jejím skončení, kdy se Opava stala nejvíce válkou poškozeným městem v tehdejším Československu. Pozornosti neušly ani současné městské části Kateřinky a Kylešovice, které byly k městu přičleněny až v roce 1939. Druhá část výstavy představila známé i zcela neznámé osobnosti z Opavy a Opavska. Návštěvníci se tak dozvěděli o osudu Teodora Poly, Rajmunda Šrajera, Stanislava Petříka či lékaře Jana Antonína Hartmanna. Výstava byla doplněna audiovizuální výpovědí Věry Alešové, nechyběla ani část filmů o válečné zkáze Opavy z Národního filmového archivu. K výstavě vznikla také stejnojmenná brožura, která zahrnovala příběhy předávané pouze ústně v rodinách osobností a příběhy těch osobností, jejichž pozůstalost byla prezentována na výstavě.

NETRUCHLETE PRO MNE. JUSTIČNÍ VRAŽDA GENERÁLA HELIODORA PÍKY

12. 4. – 30. 11. 2024

Autorka / kurátorka: Mgr. Jana Horáková

Odborná spolupráce: Prof. PhDr. František Hanzlík, CSc.

V roce 2024 jsme si připomněli 75 let od justiční vraždy arm. gen. i. m. Heliodora Píky (3. 6. 1897 – 21. 6. 1949), vojáka a legionáře, významného představitele československého protinacistického odboje a oběti komunistického režimu. Slezské zemské muzeum jako správce rodinné pozůstalosti připravilo výstavu, která mapuje život této výjimečné osobnosti našich dějin od jeho mládí přes vojenskou kariéru až po jeho zatčení, odsouzení a popravu. Pozornost byla věnována také dlouhé cestě k jeho rehabilitaci. Gen. Píka byl také připomenut tradičním pietním aktem, speciální přednáškou a zádušní mší v kostele sv. Janů v Opavě. V rámci výročí jeho vraždy byly v Historické výstavní budově vystaveny předměty z jeho osobní pozůstalosti. Výstava byla připravena rámci výstavního projektu Netruchlete pro mne (k připomenutí 75. výročí justiční vraždy gen. Heliodora Píky).

NETRUCHLETE PRO MNE

JUSTIČNÍ VRAŽDA
GENERÁLA HELIODORA PÍKY

VÁLEČNÝ ROK 1944

12. 4. – 30. 11. 2024

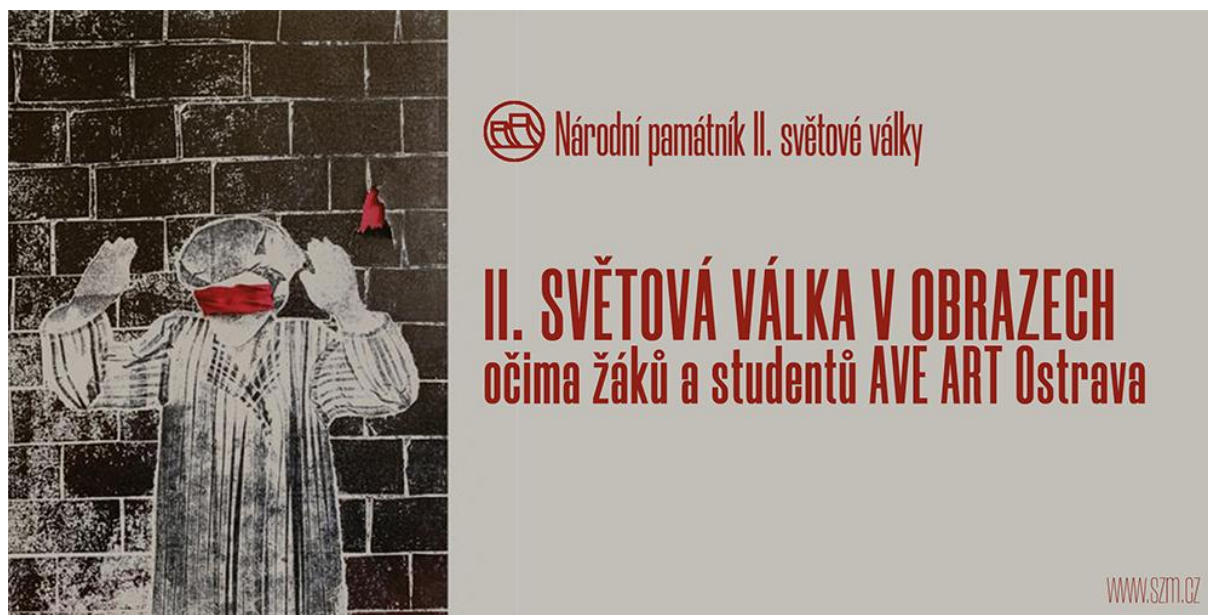
Autoři / kurátoři: Mgr. Jana Horáková, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Výstava reflektovala významné události, které se udály během tohoto roku, a věnovala se zejména situaci v českých zemích, na západní a východní frontě.

II. SVĚTOVÁ VÁLKA V OBRAZECH

12. 4. – 30. 11. 2024

Výstava uměleckých děl žáků a studentů AVE ART Ostrava ve správní budově památníku.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

SRDCE A DOMOV – LITERÁRNÍ TRADICE A SOUČASNOST OPAVSKA

14. 2. – 31. 12. 2024

Autorky / kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

První část výstavy se zaměřila na vývoj opavské literatury v období 19. a 20. století. Byly zde představeny známé i méně známé literární osobnosti, které pocházejí z Opavska, a také literární iniciativy. Návštěvníci měli možnost seznámit se s životem a dílem spisovatelů prostřednictvím originálních rukopisů, dokumentů, knih a dobových fotografií.

Druhá část výstavy se věnovala současným spisovatelům a literárním iniciativám regionu. Prostřednictvím multimediální prezentace (ukázek z děl, rozhovorů či čtení) byla prezentována tvorba mladých autorů a autorek, kteří jsou součástí živé literární scény. Reflektovány byly i festivaly, nakladatelství a další literární iniciativy, které podporují tvorbu a šíření literatury. Návštěvníci se tak mohli seznámit s pestroutou paletou osobností, událostí a aktivit literárního života Opavska v minulosti i současnosti.

Výstava byla realizována v rámci projektu Opava jubilejní podpořeného Ministerstvem kultury ČR. Součástí výstavy byl také doprovodný program zahrnující cyklus přednášek, autorských čtení, workshopy pro rodiny s dětmi a samozřejmě edukační programy pro školy.

Slezské zemské muzeum – Památník Petra Bezruče
si Vás dovoluji pozvat na výstavu

SRDCE A DOMOV

LITERÁRNÍ TRADICE A SOUČASNOST
OPAVY A OPAVSKA

15. 2. – 31. 12. 2024

Památník Petra Bezruče
Ostrožná 35, Opava

Vernisáž se koná
ve středu 14. 2. 2024 v 17 hodin.

www.szm.cz

HISTORIE ARBORETA NOVÝ DVŮR NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH

9. 6. 2021 – 31. 12. 2025

Autoři: Mgr. Jana Polášková, Rostislav Šindler

Historie Arboreta v Novém Dvoře sahá až do roku 1906, kdy získal novodvorské panství Quido Riedel a na nevelké ploše 1,8 ha postupně vytvořil přírodně-krajinářský park. Po druhé světové válce se však park dostal do správy řady institucí, pozbyl odborného dohledu a rychle pustl. V roce 1958 byl postoupen Slezskému muzeu, které zde zřídilo arboretum. Exteriérová výstava, která prostřednictvím dobových fotografií návštěvníky prováděla jednotlivými částmi parku a mapovala jeho proměny. Návštěvníci zde našli fotografie zámku, skleníkového komplexu, alpina, parku, drobných staveb a mnoho dalšího.

BIOLOGICKÉ SKUPINY VILÉMA BORŮVKY

15. 3. 2022 – 31. 7. 2025

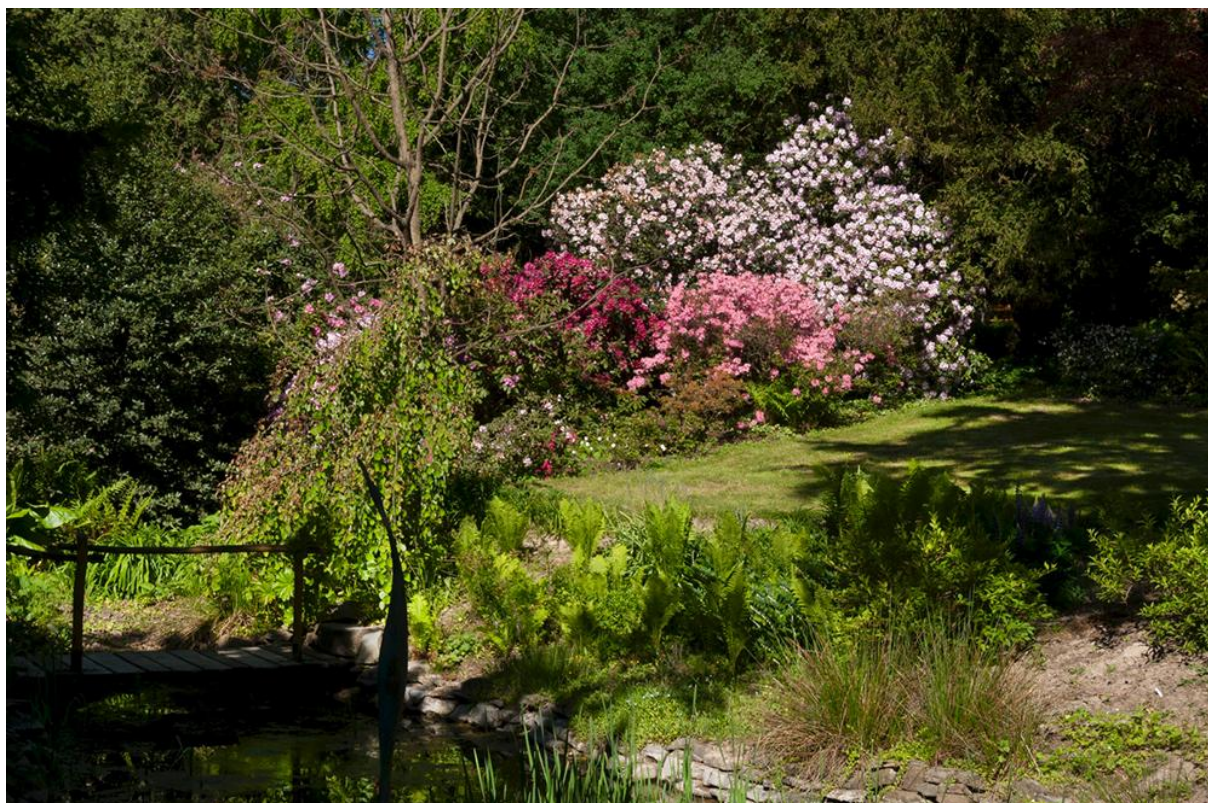
Autor / kurátor: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

Výstava „Biologické skupiny Viléma Borůvky“ probíhá v současné, rozšířené podobě od 15. 3. 2022 v prostorách Výstavní síně AND, přičemž pro svou atraktivitu byla již několikrát prodloužena. Výše uvedenými biologickými skupinami rozumíme drobné scény z přírody, sestavené z několika dermoplastických preparátů, a to jak stejného druhu, tak i výrazně jiných taxonomických skupin živočichů, které ukazují většinou nějakou důležitou scénu z jejich života. Může jít například o scény péče o mláďata, budování hnízd a chování při toku, v říji či na snůšce, teritoriální chování, získávání potravy, lov či sběru kořisti, obranné chování, ukázkou vnitrodruhové agresivity, budování úkrytu, či skupinu jedinců v něm, hravé chování včetně her mláďat či her dospělců s mláďaty a podobně. Bývalý dlouholetý preparátor Slezského zemského muzea Vilém Borůvka (18. 12. 1932 – 18. 8. 2014) byl díky svému obrovskému pozorovacímu talentu, výtvarným schopnostem a zejména obrovským zkušenostem ve svém oboru na mezinárodní špičce nejen mezi tvůrci biologických skupin dermoplastických preparátů, ale i složitějších a mnohem rozměrnějších dioramat či ekosystémových expozicí. Celkem je vystaveno 48 biologických skupin našich druhů obratlovců, z nichž 1 se týká života plazů, 40 ptáků a 7 savců.

RHODODENDRONY

1. 5. – 31. 5. 2024

Arboretum Nový Dvůr je známé svou sbírkou rhododendronů, která patří k nejbohatším v České republice. Rod Rhododendron, česky pěnišník, zahrnuje zhruba 1 000 druhů pocházejících z oblastí od tropických deštných pralesů až po subpolární vegetaci tundry, vesměs severní polokoule. Pěnišníky patří do jednoho druhu, v zahradnické praxi se však rozdělují na dvě základní skupiny – stálezelené druhy (rhododendrony) a opadavé (azalky).

BALKONOVÉ ROSTLINY

1. 6. – 30. 9. 2024

Kurátorka: Ing. Šárka Zemková

Výstava v Arboretu Nový Dvůr se zaměřila především na použití a ukázkou tradičních i méně známých druhů balkonových květin. K vidění bylo množství odrůd pelargoní, petúnií, fuchsí, lobelek, verben, vitálek, gazání a dalších pestrobarevných letniček. Jejich výsadba v různých kombinacích představila balkonové rostliny v novém světle jejich využití. Návštěvníci zde mohli nalézt mnoho inspirace pro výzdobu svých oken, balkonů, teras a v neposlední řadě také zahrad.

KOUZLO ŽIVÝCH MOTÝLŮ

1. – 30. 6. 2024

Během výstavy nad hlavami návštěvníků kroužili krásní tropičtí motýli, kteří v přítomnosti banánovníků, fíkusů, bambusů a dalších tropických a subtropických rostlin vytvořili neopakovatelné prostředí. K vidění byla mimo jiné nádherná morfa, která oslňovala svými blankytně modrými křídly. Pozornost si zasloužili také perlet'ovci, danajdy, atlanti, batolci nebo bělásci. Na samém začátku výstavy mohli návštěvníci během prvních několika dní pozorovat, jak se z kulek líhnou motýli, a obdivovat jejich tvary a jedinečné mimikry, které jim v přírodě pomáhají přežít.

NÁŠ LES

8. 6. – 16. 8. 2024

Autor / kurátor: Mgr. Lukáš Číhal, Ph.D.

Lesy pokrývaly v minulosti většinu našeho území. Kdyby do přírodních poměrů Evropy nezasáhl člověk, bylo by tomu tak doposud. Na výstavě jsme navštívili nejen lužní lesy, bučiny a jedlobučiny, teplomilné doubravy, bory, horské smrčiny a kulturní lesy, ale i obory, zdevastované lesy, paseky a lesní okraje, či remízky a větrolamy. Seznámili jsme se s jejich rostlinami i živočichy, a to nejen s obratlovci, ale i bezobratlými, zastoupenými lesním hmyzem.

KOLO ROKU V BYLINÁCH, VŮNÍCH A FOTOGRAFIÍCH

17. 8. 2024 – 11. 6. 2025

Autorky: Mgr. Lucie Deutsch, Renata Jahodová, Kateřina Nováková

Kurátor: Mgr. David Váhala

Kurátor botanické části výstavy: Mgr. Lukáš Číhal, Ph.D.

Návštěvníci výstavy se vydali na cestu proměnlivým cyklem přírody skrze krásu žen (fotografie Lucie Deutsch), rozmanitost vůní (parfémy Kateřiny Novákové) či rituální podstatu bylin (čajové směsi Renaty Jahodové). Výstava byla doplněna o herbářové položky vybraných rostlin ze sbírky Slezského zemského muzea.

OPAVSKÝ ZÁMEK ZBOURÁN!

3. 6. 2022 – 31. 7. 2024

Autor: Mgr. Michal Valeček

V roce 2022 jsme si připomněli 130 let od zbourání opavského zámku. Původně středověký hrad, který byl založen patrně na konci 14. století, se nikdy nestal výstavním sídlem nebo dominantou města. Ani velkolepé plány Lichtenštejnů na počátku 18. století nebyly realizovány a po roce 1848 ztratil zámek definitivně i své výsadní postavení coby centrum správy lichtenštejnských statků na Opavsku. Svým následným využitím, kdy byly prostory zámku pronajímány různým správním úřadům, byl co do významu postaven zcela naroveň řadě dalších budov ve městě. Není tedy divu, že když se začalo uvažovat o prodloužení Sněmovní ulice a stavbě budovy učitelského ústavu (dnes Mendelovo gymnázium), zdálo se současníkům zbourání prastaré budovy, která už z řady důvodů nevyhovovala potřebám moderní společnosti, jako ideální varianta. Příprava demolice zámku sice s sebou přinesla zvýšený zájem ze strany veřejnosti, objevily se i hlasy pro jeho zachování, přesto byly demoliční práce v prosinci 1891 zahájeny a budova zámku byla do konce dubna 1892 srovnána se zemí. Cílem této výstavy instalované v blízkosti Historické výstavní budovy bylo návštěvníkům přiblížit osudy opavského zámku a jeho bezprostředního okolí v proměnách staletí včetně toho, co jej nahradilo i toho, co po něm zůstalo zachováno do dnešních dnů.

PARAŠUTISTÉ V BOJI PROTI NACISMU. POZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY ZE SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY

22. 9. 2022 – 30. 6. 2024

Autoři / kurátoři: Mgr. Jana Horáková, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Exteriérová výstava, která byla připravena při příležitosti 80. výročí operace Anthropoid, byla instalována v parku vedle Historické výstavní budovy. Výstava byla realizována díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR.

ŽIVOTICKÁ TRAGÉDIE 1944

11. 4. 2024 – 30. 11. 2025

Autoři / kurátoři: Mgr. Jana Horáková, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Exteriérová panelová výstava připravená při příležitosti 80. výročí tzv. životické tragédie byla instalována vedle správní budovy Národního památníku II. světové války.

LICHTENŠTEJNOVÉ: 800 LET UDRŽITELNOSTI

27. 5. - 6. 6. 2024

Výstava Lichtenštejnové: 800 let udržitelnosti byla k vidění na Horním náměstí v Opavě. Expozice představila na dvanácti panelech historický význam rodu a jeho hospodářské a správní aktivity nejen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ale i ve světových dějinách. Dále seznámila návštěvníky s rolí knížectví v současném světě, s jeho přínosem k inovacím a s historickou snahou o udržitelný život na naší planetě.

Vazby knížecího rodu na Opavsko jsou historicky velmi těsné. Lichtenštejnové zde působili čtyři století a znaky Opavy a Krnova jsou stále součástí lichtenštejnského národního znaku. Dokonce kníže Jan Adam II. je dodnes titulován jako vévoda opavský a krnovský. Vernisáž výstavy se uskutečnila 30. května 2024 za účasti honorárního konzula Lichtenštejnského knížectví Mgr. Daniela Hermana, primátora statutárního města Opavy Ing. Tomáše Navrátila, ředitelky SZM Mgr. Jany Horákové a ředitele Slezského divadla v Opavě Ing. Petra Kazíka, Ph.D.

MASARYK V OPAVĚ

1. 8. 2024 – 1. 6. 2025

Autor: Mgr. Michal Valeček

Exteriérová výstava instalovaná v sadech U muzea přiblížila první a jedinou oficiální návštěvu Tomáše Garrigue Masaryka v Opavě ve funkci československého prezidenta.

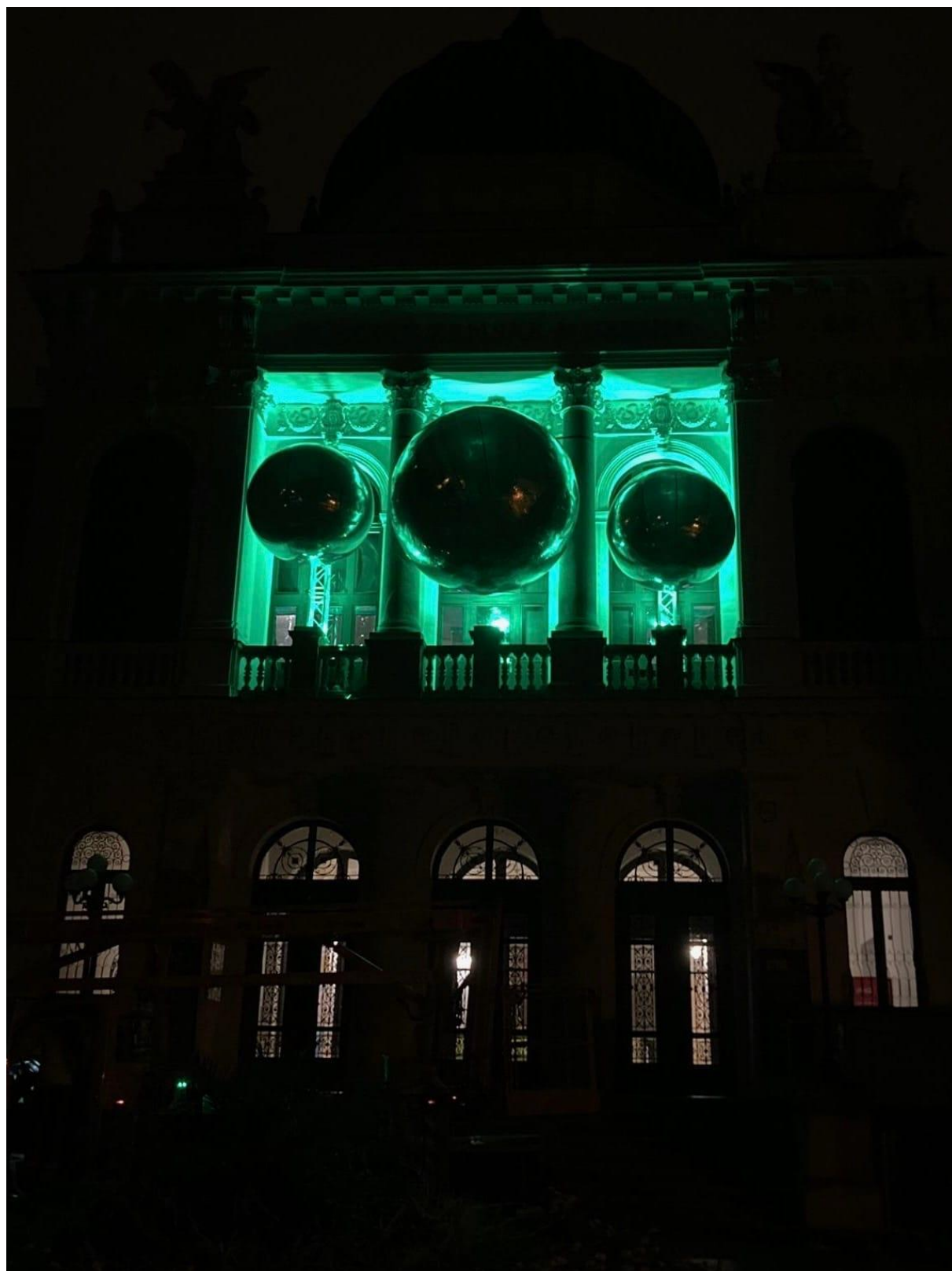
ZAHRADA SVĚTLA

13. 9. – 22. 9. 2025

Jedna z hlavních událostí oslav 800 let města. Fascinující výstava audiovizuálních instalací, vhodná pro všechny věkové kategorie, rozprostírající se v sadech U Muzea a Smetanových sadech v Opavě. Vernisáž akce byla zrušena z důvodu devastujících povodní, které v září postihly region.

Na projektu, který společně připravil odbor kanceláře primátora Magistrátu města Opavy, Kateřina Blahutová a Lunchmeat Studio spolupracovala i Střední škola průmyslová

a umělecká, dále kostel sv. Janů a Slezské zemské muzeum, které poskytlo zázemí projektovému týmu a prostor k instalaci na čelní fasádě Historické výstavní budovy.

**NETRUCHLETE PRO MNE. HELIODOR PÍKA A ČS. ZAHRANIČNÍ ODBOJ
NA VÝCHODNÍ FRONTĚ**

5. 4. – 23. 6. 2024, krnovské muzeum, MÍKS Krnov

Autorka / kurátorka: Mgr. Jana Horáková

Výstava, pořádaná k připomenutí 75. výročí justiční vraždy Heliodora Píky, přiblížila Píkův významný podíl na formování a vojenském nasazení čs. vojenských jednotek v Sovětském svazu, zejména v letech 1944 a 1945.

HORNICKÁ OSTRAVA OBJEKTIVEM RUDOLFA JANDY

24. 8. 2024 – 31. 10. 2025, Důl Michal, Ostrava

Kurátoři: Mgr. Vojtěch Polášek, Mgr. David Váhala,

Výstava fotografií ze sbírky Slezského zemského muzea prezentovala tvorbu známého a respektovaného fotografa Rudolfa Jandy.

**NETRUCHLETE PRO MNE. JUSTIČNÍ VRAŽDA GENERÁLA HELIODORA
PÍKY**

13. 11. 2024 – dosud, Kasárna gen. Zahálky, Hranice

Autorka / kurátorka: Mgr. Jana Horáková

Výstava připomněla 75 let od justiční vraždy generála Heliodora Píky. Osud rodáka ze Štítiny na Opavsku, který byl popraven v červnu 1949, si zájemci mohli připomenout také v Kasárnách gen. Zahálky v Hranicích.

ZIMNÍ OPAVOU VE FOTOGRAFIÍCH SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

24. 11. 2023 – 6. 1. 2024

Autoři / kurátoři: Karin Zadrick, Mgr. David Váhala

Ve fotografickém sbírkovém fondu Slezského zemského muzea se nachází velké množství fotografií zachycujících město a život v něm během zimního období. Pro tuto výstavu byly vybrány fotografie od druhé poloviny 19. století až do celkem nedávné minulosti. Výstava se konala v arkádách ve Dvořákových sadech a byla volně přístupná. Výstava vznikla díky finanční podpoře Statutárního města Opavy.

SLEZSKÁ MUZEJNÍ NOC

7. 6. 2024 od 17.00 do 22.00 hodin

Návštěvníci tradiční Slezské muzejní noci se mohli těšit na bohatý kulturní program nejen ve vybraných areálech Slezského zemského muzea, ale také v partnerských institucích. Brány Slezského zemského muzea se večer otevřely v Historické výstavní budově, Památníku Petra Bezruče a Národním památníku II. světové války. Navštívit bylo možné také objekty Opavské kulturní organizace – Obecní dům a Dům umění nebo budovu Magistrátu města Opavy na Horním náměstí a také populární Muzeum patologie ve Slezské nemocnici v Opavě. Vstup do všech zapojených institucí byl zdarma.

PROGRAM

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

Historická výstavní budova

17.00-22.00

Volně přístupné stálé expozice Příroda a Encyklopedie Slezska; volně přístupné výstavy Opava jubilejní (Poklady městského muzea, Osobnosti známé i neznámé, S malíři po opavských zákoutích) a Společnými silami (Habsburkové a zemské hlavní město Opava).

17.30,18.30

Vystoupení Tanečního kroužku Eliška pro zdravotně postižené za asistence studentů Slezského gymnázia v Opavě.

Památník Petra Bezruče**17.00-22.00**

Volně přístupná stálá expozice Život a dílo Petra Bezruče a výstavy Srdce a domov. Opavská literární tradice a současnost z cyklu výstav Opava jubilejní.

17.00-21.00

Výtvarná dílna (výroba pohádkové bytosti z papíru, malování na sádrové odlitky, vybarvování omalovánek, malování na kamínky).

18.30,20.00

Komentované prohlídky výstavy Srdce a domov. Opavská literární tradice a současnost.

17.00-20.00

Občerstvení u pojízdné kavárny Mental Café.

Národní památník II. světové války

17.00-22.00

Volně přístupná stálá expozice Těžká léta 1938-1945 a výstavy Opava válečná, Netruchlete pro mne (Justiční vražda gen. Hel. Píky), Válečný rok 1944 a II. světová válka v obrazech (očima žáků a studentů AVE ART Ostrava).

17.30, 18.30, 19.30, 21.00

Výstup na vyhlídku památníku.

17.15

Komentovaná prohlídka výstavy Opava válečná (Opava a Opavsko za II. světové války) ve správní budově památníku.

18.00

Přednáška Mgr. Viktora Grossmanna Generálporučík Mikuláš Končický: v devatenácti vstříc válečnému peklu. Vesnický učitel, tankista, armádní pedagog, ale hlavně vlastenec a člověk s dobrým srdcem.

19.00

Komentovaná prohlídka stálé expozice Těžká léta 1938-1945.

20.00

Přednáška Bc. Christie Falhauer První velitel první tvrže. Životní příběh velitele tvrže Smolkov plk. Ladislava Honce.

Dům umění a kostel sv. Václava

17.00-22.00

Relax a education zóna

Výstava fotografií Mgr. Lucie Deutsch doplněná o parfémy Kateřiny Novákové.

17.45-18.15, 20.45-21.15

Vystoupení skupiny středověké hudby Bakchus.

18.30-19.00, 20.00-20.30

Středověká módní přehlídka s komentářem historičky Mgr. Hany Komárkové, Ph.D. ze Slezské univerzity v Opavě

Obecní dům

17.00-22.00

Volně přístupná stálá expozice Cesta města a výstavy Počátky Opavy a Krajina (fotografická výstava Kateřiny Skalíkové).

Promítání filmů Na útěku (příběh rodiny Weinstein) a Životní osudy Rudolfa Gudricha (příběh zakladatele prvního českého hasičského sboru ve Slezsku).

Švédská kaple

17.00-17.45, 20.00-20.45

Komentovaná prohlídka k historii kaple a středověkým freskám (historička Ivana Maloušková a restaurátorka Romana Balcarová).

18.00

Vystoupení Komorního sboru Slezské univerzity v Opavě.

Pro nejmenší návštěvníky Slezské muzejní noci byl připraven dobrodružný questing. Jednotlivé budovy zapojených institucí skrývaly stanoviště s hádankami. Lušticí tikety byly k dostání na všech zapojených objektech – odvážní hledači pokladů tak mohli začít kdekoli! Každý účastník obdržel drobnou odměnu a tři vylosovaní šťastlivci obdrželi speciální ceny.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA

Budova radnice „HLÁSKA“

Zpřístupnění expozice Opava/Troppau

SLEZSKÁ NEMOCNICE V OPAVĚ

Muzeum patologie

Komentované prohlídky muzea a historické pracovny patologa, ukázka práce v laboratoři patologie, prohlídka pitevny. Pro malé návštěvníky byly připraveny hry.

NOVOROČNÍ KONCERT ŽÁKŮ ZUŠ

12. 1. 2024

Tradiční novoroční koncert žáků oddělení akordeonů a elektronických klávesových nástrojů opavské Základní umělecké školy. Posluchači se mohli zaposlouchat nejen do sólových výstupů hráčů na akordeon a klávesy, ale také do hudby orchestrů Cantabile a v premiéře i přípravného akordeonového orchestru.

MAREK ORKO VÁCHA – NEMOCÍ STALA SE PRAVDA

4. 2. 2024

Přednáška a beseda s Markem Orko Váchou o víře, křesťanství a mediálním obrazu katolické církve.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY VÝSTAVY OPAVA JUBILEJNÍ

6. 4. 2024 Poklady městského muzea.

13. 4. 2024 S malíři po opavských zákoutích.

20. 4. 2024 Osobnosti známé a neznámé.

ZPOVĚĎ FARÁŘKY MARTINY VIKTORIE KOPECKÉ

7. 4. 2024

Faráři i farářky jsou neustále připraveni naslouchat ostatním. Co se ale děje v jejich duši? Martina Viktorie Kopecká dala v nebývale otevřené zpovědi nahlédnout do svého vnitřního světa. Akce se konala v rámci Večerů s festivalem Slunovrat.

GEOLOGICKÁ OLYMPIÁDA

8. 4. 2024

V Historické výstavní budově SZM proběhl další ročník krajského kola Geologické olympiády, kterou vyhlašuje Masarykova univerzita v Brně. Spolupořadatelé jsou Česká geologická služba a Univerzita Karlova v Praze. Tyto instituce geologickou olympiádu rovněž odborně garantují a organizačně zajišťují. Soutěž ve znalostech z geologických disciplín byla určena žákům základních a studentům středních škol. Cílem olympiády je napomáhat výuce o neživé přírodě, vyhledávat talentované žáky a systematicky podporovat a rozvíjet jejich odborný růst v tomto směru.

DEN ZEMĚ

19. 4. 2024

Den země je tradičně připomínám celou řadou opavských institucí, SZM proto umožnilo vstup zdarma pro všechny zájemce na tematický edukační program připravený právě k tomuto svátku.

KYTAROVÁ SMŠŤ

15. 5. 2024

Devátý ročník festivalu Kytarová smršť proběhl ve středu 15. května ve Slezském zemském muzeu. Dopolední přehlídka byla věnovaná souborové hře a představili se na ní tři desítky žáků z celého Moravskoslezského kraje. Po přehlídce následoval workshop kytarového mistra prof. Štěpána Raka. Večerní slavnostní koncert spojil několik významných výročí. ZUŠ Opava si připomněla s kytarovým oddělením 100 let od svého otevření, Kytarový orchestr oslavil 15. narozeniny a připomínky se dostalo i 800. výročí města Opavy, pro kterou složil vzácný host festivalu prof. Štěpán Rak Opavskou ouverturu. Ta zazněla jako finále krásného koncertu, na kterém vystoupili samostatně, a nakonec i společně Kytarový orchestr ZUŠ Opava a prof. Štěpán Rak. Festival pořádal Spolek rodičů a přátel při Základní umělecké škole za finanční podpory Statutárního města Opava.

MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ

18. 5. 2024

Historická výstavní budova

Stálé expozice a výstavy byly veřejnosti zdarma přístupné od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin. V 17 hodin začal kulturní program uspořádaný ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Katovicích – klavírní recitál, který provedla Dr. Alaksandra Halat, doprovodil houslista Dr. Marcin Halat. V rámci večera se rovněž uskutečnilo představení a komentovaná prohlídka výstavy moderního umění Motýli, květiny a čtverce, kterou připravily etablované polské umělkyně Dr. Hab. Káji Renkas a Dr. Anny Osadnik.

Památník Petra Bezruče

Volný vstup na **komentované prohlídky** památníku od 14 do 17 hodin.

OPAVSKÝ DEN DĚTÍ

2. 6. 2024

Slezské zemské muzeum se tradičně připojuje k Opavskému dni dětí, který pořádá Statutární město Opava. Do Historické výstavní budovy měly děti do 15 let po celý den vstup zdarma.

FESTIVAL SLUNOV RAT

20. 6. – 22. 6. 2024

Díky partnerství se SZM byla nabídka festivalu Slunovrat obohacena o komentované prohlídky a edukační programy pro dětské návštěvníky a také zajímavé besedy a přednášky.

čtvrtek 20. 6.

15.00, 16.00: komentovaná prohlídka Blücherova paláce.

16:30–17:30: beseda Pavla Štěpánka s MUDr. Tomášem Šebkem.

17.00–18.45: edukační program pro děti Podle nosa poznáš kosa.

19.00–20.00: přednáška Mgr. Hany Komárkové, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě) Dej proto, Bože, požehnání všem, kteří pijí do svítání! (Humor a smích ve středověku) v Blücherově paláci.

pátek 21. 6.

10.00-11.45: edukační program pro děti Oživ svoji zahradu.

10.00, 14.00: komentovaná prohlídka Blücherova paláce.

13.00, 15.00: komentovaná prohlídka výstavního cyklu Opava jubilejní.

10.00, 15.00: komentovaná prohlídka Památníku Petra Bezruče.

10.00, 13.00, 14.00: komentovaná prohlídka Knihovny SZM.

13.00: komentovaná prohlídka muzejních zahrady a Paláce Razumovských.

13.30-14.15: koncert skupiny Mechulaláci pro děti v zahradě Müllerova domu.

15.00-16.00: beseda Mgr. Ivo Mludka se spisovatelkou Karin Lednickou v zahradě Müllerova domu. Následovala diskuse a autogramiáda.

16.00-17.00: Novosudetská identita. Beseda Mgr. Davida Váhaly se spisovatelem Leošem Kyšou v Blücherově paláci.

17.00-18.00: vernisáž výstavy INGERENCJE / INTERVENTIONS / INTERVENANCE prof. Malgorzaty Łuszczak ze Slezské univerzity v Katovicích v Historické výstavní budově.

17.00-18.00: Netruchlete pro mne. Vzpomínka na Heliodora píku, beseda Mgr. Kamily Polákové a Mgr. Jany Horákové v Historické výstavní budově.

18.05-19.35: beseda reportéra Jakuba Szántó s americko-izraelským spisovatelem, dramatikem, novinářem a esejistou Tuviou Tenenbomem.

19.00-20.00: Básnířky se představují. Autorské čtení Nely Bártové, Barbory Sebery a Kristýna Svidroňové v Blücherově paláci.

19.40-20.40: beseda Tomáše Němečka s předsedou ústavního soudu Josefem Baxou v Historické výstavní budově.

20.50-21.50: živý přenos podcastu Přepište dějiny z Historické výstavní budovy.

sobota 22. 6.

10.00, 14.00: komentovaná prohlídka Blücherova paláce.

11.00-12.00: vernisáž výstavy 'TIBET CLOSED' v Historické výstavní budově.

11.00-11.50: Dobrokabaret. Divadelní představení Milana Šťastného pro děti v zahradě Müllerova domu.

12.30-14.00: beseda Kamily Hladké se spisovatelkou Kateřinou Tučkovou v zahradě Müllerova domu.

13.00, 14.00: komentovaná prohlídka výstavního cyklu Opava jubilejní.

10.00, 13.00: komentovaná prohlídka Památníku Petra Bezruče.

11.00, 15.00: komentovaná prohlídka muzejních zahrad a Paláce Razumovských.

17.30-18.30: beseda Martina Gromana s Petrem Pithartem v zahradě Müllerova domu.

18.00–19.00: Audiovizuální básnický výlet Číslo popisné Opava / Konversationsnummer Troppau. Básnická performance Ondřeje Hložka doplněná kytarovým setem Martina Dytky a videoprojekcí Michala Puhače.

MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

21. 8. 2024

Návštěvníci s námi mohli nahlédnout do života netopýrů, zajímavých tvorů, se kterými je spojena celá řada mýtů, pověr a pověstí. 27. ročník představil opět návštěvníkům mnoho zajímavostí o životě a chování netopýrů. Díky přednáškám, audio i video ukázkám zjistili, jak tito zajímaví savci žijí, co je nejvíce ohrožuje, jak je lze chránit a proč jsou v přírodě užiteční. Připravena byla také prohlídka preparátů ze sbírek Slezského zemského muzea, techniky užívané při výzkumu netopýrů a další zajímavosti. Nechyběly ani hry, tvoření a aktivity pro děti s netopýří tematikou. Večerem provázel Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., kurátor zoologického pracoviště Slezského zemského muzea a člen České společnosti pro ochranu netopýrů.

PREVENCE PRODLUŽUJE ŽIVOT

16. 10. 2024

V rámci cyklu Středeční přednášky se Slezským gymnáziem jsme uspořádali akci, jejímž cílem bylo upozornit na prevenci nádorového onemocnění prsu a varlat. Po přednášce proběhly názorné ukázky samovyšetření, diskuse a sdílení zkušeností účastníků.

LEOPOLD BAUER A OPAVA

17. 10. 2024

Přednáška prof. PhDr. Et. PaedDr. Jindřicha Vybírala, DSc. o díle významného vídeňského architekta se slezskými kořeny Leopolda Bauera.

POČÁTKY AUTOMOBILISMU VE SLEZSKU

23. 10. 2024

Přednáška Mgr. Zdeňka Kravara, Ph.D. o počátcích evidence motorových vozidel ve Slezsku a prvních majitelích automobilů. Akce se konala v rámci projektu Opava jubilejní podpořeného MK ČR.

KDYŽ PŘÍBĚHY OŽÍVAJÍ

25. 10. 2024

Slavnostní křest publikace, která vznikla u příležitosti 210. výročí Slezského zemského muzea.

HALLOWEEN V MUZEU

1. 11. 2024

Tradiční akce pro malé a nebojácné návštěvníky, jejímž ústředním tématem bylo dílo Karla Jaromíra Erbena Kytice.

PROMĚNY POJMENOVÁNÍ OPAVSKÝCH ULIC A NÁMĚSTÍ

6. 11. 2024

Přednáška PhDr. Jaromíry Knapíkové o proměnách názvů ulic a náměstí v osmisetleté historii města Opavy.

FESTIVAL SLUNOV RAT – WINTER EDITION 2024

8. – 9. 11. 2024

V rámci zimní verze festivalu Slunovrat nabídlo SZM návštěvníkům komentované prohlídky Historické výstavní budovy. V pátek 8. 11. proběhla vernisáž výstavy Šlad prezentující linoryty prof. Natalie Pawlus ze Slezské univerzity v Katovicích. V téže budově se v sobotu 9. 11. uskutečnila přednáška Karin Lednické na téma Životice: Obraz (po)zapomenutí tragédie a přednáška Mgr. Lubomíra Hlavienky, Ph.D. Zdivočelá země – Sudety 1945. V sobotu dopoledne také proběhla komentované prohlídka Areálu čs. opevnění Hlučín-Darkovičky speciálně připravená pro účastníky festivalu.

JAK SE UČIT CHYTŘE, NE TVRDĚ ANEB CESTY K EFEKTIVNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ

13. 11. 2024

Středeční přednáška s opavským Slezským gymnáziem se zaměřila na moderní metody efektivního učení, které umožňují studentům dosahovat lepších výsledků s menším úsilím. Cílem přednášky bylo poskytnout především praktické rady a poukázat na to, že za samými výbornými ve škole nestojí kvantita učení, ale kvalita.

OPA VSKÁ KULINÁRNÍ KULTURA A JEJÍ DĚDICTVÍ

20. 11. 2024

Přednáška prof. PhDr. Ireny Korbelařové, Dr. na téma stravování. Přednáška podrobněji představila nejen uvedený dlouhodobý proces formování opavské kulinařní kultury,

ale i některé z pokrmů z dobového jídelníčku, z nichž některé přetrvaly dodnes, jiné postupně zanikly či byly zapomenuty a dnes je ožívujeme jen příležitostně. Akce se konala v rámci projektu Opava jubilejní podpořeného Ministerstvem kultury ČR.

**SLAVNOSTNÍ UVEDENÍ KNIHY „KNÍŽATA Z LICHTENŠTEJNA, PÁNI ZEMĚ
OPAVSKÉ A KRNOVSKÉ“**

28. 11. 2024

Slezské zemské muzeum v kooperaci s LIECHTENSTEIN. The Princely Collections. Vaduz Vienna a Statutárním městem Opava spolu s Opavskou kulturní organizací publikovalo knihu navazující na úspěšný výstavní projekt Knížata z Lichtenštejna, páni země opavské a krnovské. Kniha prezentuje ve dvojjazyčném česko-anglickém formátu archiválii a umělecké sbírky se vztahem k regionu pocházející nejen z řady tuzemských, ale také zahraničních sbírkotvorných institucí. Nad akcí převzala záštitu a osobně se jí zúčastnila velvyslankyně Lichtenštejnského knížectví v Rakousku a České republice, Její Jasnost Maria-Pia Kothbauer, kněžna z Lichtenštejna.

MALOVÁNÍ BANĚK

prosinec 2024

V období adventu jsme pro zájemce z řad široké veřejnosti opět připravili tradiční malování baněk. Velcí i malí návštěvníci si mohli vyzkoušet namalovat baňky a ozvláštnit si svůj vánoční strom nebo si vytvořit originální dárek pro své blízké. Po zakoupení baňky byly k dispozici všechny potřeby nezbytné pro nazdobení krásné baňky a rovněž si návštěvníci mohli odnést svůj finální výrobek ve vánočně laděné krabičce.

PROMÍTÁNÍ FILMU „RAZUMOVŠTÍ Z VIKŠTEJNA – ODYSEA EMIGRACE“

4. 12. 2024

Film o spleťtém příběhu šlechtického rodu úzce spjatého s Opavou, Melčí, Dolními Živicemi, Jánskými Koupelemi, Radkovem a Vítkovem. Je nejen vzpomínkou na rodinu, která zanechala trvalou stopu na Opavsku, ale ilustruje i širší rámec vztahů mezi západem a východem Evropy a ukazuje peripetie historie neklidného 20. století.

Realizace: Slezské zemské muzeum, Opavská kulturní organizace. Scénář: PhDr. Ondřej Haničák (SZM), spolupráce Mgr. Ivana Maloušková (OKO). Režie, kamera, střih, scénář: Václav Hájek (Organic media). Další spolupráce: Národní památkový ústav, ÚOP v Ostravě, obec Melč, obec Dolní Životice, obec Radkov-Dubová, Jánské Koupele, Alena Hrabovets (National Reserve Hetman's Capital, Baturyn), Svitlana Potapenko (National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv).

ALCHYMIE NA TALÍŘI

11. 12. 2024

Středeční přednáška se Slezským gymnáziem přiblížila zájemcům přínosy i nebezpečí spojené s potravinami a nápoji. Autorkou přednášky byla paní Alexandra Hoňková. Po přednášce proběhla diskuse, prezentace zdravých potravin a publikací autorky k tématu.

CYKLUS ADVENTNÍCH KONCERTŮ ZUŠ

17. a 18. 12. 2024

Tradiční předvánoční koncerty opavské Základní umělecké školy.

17. 12. 2024 od 17 hodin vystoupil smyčcový orchestr, žestový kvintet, dechový oktet.

18. 12. 2024 od 17 hodin vystoupil kytarový orchestr a soubor zobcových fléten.

DEN BOTANICKÝCH ZAHRAD

22. 5. 2024

Botanic Gardens Day se slaví na den biodiverzity v Austrálii a na Novém Zélandu. Unie botanických zahrad ČR se rozhodla, že se k jeho oslavě přidáme i u nás v České republice. V Arboretu Nový Dvůr byly připraveny dvě komentované prohlídky parkové dendrologické expozice v 10.00 a 15.00 hodin.

VÍKEND OTEVŘENÝCH ZAHRAD

8. – 9. 6. 2024

Také v roce 2024 se Arboretum Nový Dvůr připojilo k celostátní akci otevřených zahrad. Během obou víkendových dnů byl vstup do areálu pro návštěvníky zdarma a byly připraveny komentovaná prohlídky parkové dendrologické expozice.

INDIÁNSKÉ LÉTO

17. – 18. 8. 2024

V Arboretu Nový Dvůr jsme uspořádali již tradiční prázdninovou akci nejen pro děti. Návštěvníci si k nám přišli vyzkoušet, jaké to je být indiánem. Dozvěděli se, jak žili indiáni, v čem bydleli nebo jaké používali zbraně. Atmosféra Divokého západu prostupovala všemi kouty botanického parku. Pro hosty jsme připravili ukázky indiánského teepee, výrobu

originálních indiánských ozdob, tábor lovců kožešin, dobové zbraně, komentované prohlídky parku, soutěže pro děti a mnoho dalšího.

Program:

- stanoviště s úkoly pro děti (výroba indiánských ozdob, střelba z luku, křesadlo a další);
- odměny pro děti;
- bohaté občerstvení;
- projížďky na poníkovi;
- hudební vystoupení skupiny Country Kavalérie;
- komentované prohlídky parku s dendrologem;
- projížďky po parku v kočáře taženém koňmi;
- komentované prohlídky zámku s historikem;
- komentované prohlídky výstavy Kolo roku v bylinách, vůních a fotografiích.

VYŘEŽ/Š SI SVOU DÝNI

5. – 6. 10. 2024

Podzim je v Arboretu Nový Dvůr již tradičně věnován dýním. Ani v roce 2024 tomu nebylo jinak. Během víkendu mohli zapojit svou fantazii a vyrobit si netradiční a originální výzdobu na svou zahradu. Mlsné jazýčky jistě potěšila ochutnávka sladkých a slaných dýňových specialit. Nechyběl ani lampionový průvod, občerstvení a spousta zábavy! Pro milovníky přírody byly po oba dny připraveny komentované prohlídky parku. Historii novodvorského panství a arboreta přiblížili návštěvníkům komentované prohlídky zámku. Připravena byla také komentovaná prohlídka výstavy Kolo roku v bylinách, vůních a fotografiích.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

OSVOBOZENÍ OBCE HRABYNĚ

29. 4. 2024

Tradiční pietní akt v obci a na symbolickém hřbitově památníku.

PIETNÍ AKT PŘI PŘÍLEŽITOSTI UKONČENÍ II. SV. VÁLKY V EVROPĚ

8. 5. 2024

Tradiční pietní akt při příležitosti 79. výročí ukončení II. světové války.

DEN SENIORŮ

1. 10. 2024

Akce konaná u příležitosti oslav Mezinárodního dne seniorů.

ČS. PŘEDVÁLEČNÉ OPEVNĚNÍ NA OPAVSKU A OSTRAVSKU

1. 10. 2024, Národní památník II. světové války

Přednáška Bc. Kristýny Linhartové o československém opevnění na Opavsku a Ostravsku.

DEN VZNIKU SAMOSTATNÉHO ČESKOSLOVENSKÉHO STÁTU

28. 10. 2024

U příležitosti oslav vzniku samostatného Československého státu mohli zájemci zdarma navštívit výstavy a expozice v expozičním areálu Národního památníku II. světové války.

KOMENTOVANÁ BESEDA S VÁCLAVEM MARHOULEM

31. 10. 2024

Beseda se známým českým scénáristou, režisérem, producentem, hercem a členem aktivních záloh AČR Václavem Marhoulm. Společně jsme si povídali nejen o jeho filmech Tobruk či Nabarvené ptáče, ale i o vlastenectví a historické paměti. Besedu moderoval redaktor ostravského studia České televize Pavel Habram.

DEN VETERÁNŮ

11. 11. 2024

Akce konaná u příležitosti oslav Mezinárodního dne veteránů.

VÁLEČNÉ VÁNOCE NA OPAVSKU

30. 11. 2024

Poslední den návštěvnické sezony 2024 byl pro návštěvníky připraven celodenní program v podobě komentovaných prohlídek o Vánocích v době II. světové války. Zájemci měli možnost zúčastnit se workshopu malování tradičních vánočních ozdob, připraven byl také workshop a ochutnávka vánočního cukroví a nápojů patřících k Vánocům.

AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

DEN VÍTĚZSTVÍ

8. 5. 2024

Při příležitosti oslav Dne vítězství byl po celý den vstup do tohoto expozičního areálu zdarma.

DEN VZNIKU SAMOSTATNÉHO ČESKOSLOVENSKÉHO STÁTU

28. 10. 2024

Během státního svátku byly připraveny prohlídky pěchotního srubu MO-S 19 Alej a výjimečně také lehkého opevnění vzor 37, tzv. řopíku, A-140Z a samostatného pěchotního srubu MO-S 20 Orel.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

VÍM, CO JE TO EVROPSKÁ UNIE

11. 2., 10. 3., 14. 4., 26. 5. 2024

Workshopy konané u příležitosti 20. výročí vstupu ČR do Evropské unie. Jejich cílem bylo prohloubení a rozšíření povědomí o EU a významu vstupu ČR do EU. Účastníci programu mohli společně diskutovat nad pojmy, jako jsou demokracie, aktivní účast občanů v politice a ochrana lidských práv.

SOUČASNÁ LITERATURA OPAVSKA

13. 2. 2024

Přednáška doc. PhDr. Libora Martinka, Ph.D. ze Slezské univerzity v Opavě spojená s besedou se věnovala současné literatuře na Opavsku. Akce byla součástí projektu Opava jubilejní podpořeného Ministerstvem kultury ČR.

SWAP KNIH A DESKOVÝCH HER

7. 3., 16. 5., 28. 11. 2024

Výměnný bazar knih a deskových her – tradiční akce Památníku Petra Bezruče.

HODY, HODY DOPROVODY, DEJTE VEJCE MALOVANÝ

17., 24. a 30. 3. 2024

Workshop určený pro rodiny s dětmi. Jeho náplní bylo povídání o velikonočním období, poslech čtené pohádky a tvořivá dílna, ve které si zájemci mohli vyrobit zápichy do květináčů.

BYTÍ SNU – PŘEDSTAVENÍ A KŘEST VÝBORU Z POEZIE DAVIDA BÁTORA

22. 3. 2024

Výbor z básnické tvorby Bytí snu vyšel u příležitosti životního jubilea básníka, textaře a výtvarníka Davida Bátora. Knihu slavnostně uvedl její editor PhDr. Lukáš Průša, Ph.D. Akce byla součástí projektu Opava jubilejní podpořeného Ministerstvem kultury ČR.

ONDŘEJ HLOŽEK – Z RUKOPISŮ II

11. 4. 2024

Druhý díl vystoupení opavského autora Ondřeje Hložka s názvem Z rukopisů II se konal v rámci cyklu Literárních večerů v Památníku Petra Bezruče. Opavský spisovatel představil veřejnosti nové básně ze tří svých dosud nevydaných rukopisů. Akce byla součástí projektu Opava jubilejní podpořeného Ministerstvem kultury ČR.

PETR BEZRUČ V HUDBĚ

24. 4. 2024

Přednáška doc. PhDr. Libora Martinka, Ph.D. ze Slezské univerzity v Opavě byla zaměřena na zhudebnění díla Petra Bezruče ve vážné i populární hudbě.

OPAVSKÁ SPISOVATELKA A BÁSNÍŘKA EMILIE GUDRICHOVÁ

9. 5. 2024

Přednáška PhDr. Jaromíry Knapíkové ze Slezského zemského archivu v Opavě o významné slezské spisovatelce a básnířce Emilii Gudrichové.

DEN MATEK

11. 5. 2024

Literárně-tvořivé odpoledne pro rodiny s dětmi, kde jsme si povídali o maminkách a vyrobili jsme pro ně i drobný dárek.

POD KŘÍDLY KONDORŮ

15. 5. 2024

Středeční přednáška se Slezským gymnáziem na téma Pod křídly kondorů aneb s Jiřím Muchou za krásami Mexika.

MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ

18. 5. 2024

V rámci oslav Mezinárodního dne muzeí jsme připravili komentované prohlídky Památníku Petra Bezruče.

UVEDENÍ BÁSNICKÉHO EP STUPEŇ 8 ROMANA POLÁCHA

13. 6. 2024

Roman Polách uvedl s hudebními hlukovými vstupy nové básnické EP stupeň 8 (Pejsek & Kočička, 2024), jež bylo plné vesmíru, jeskyň a větví s pupeny, které se zapíchly do očí, aby z nich rozkvetl květ nového plodu.

DUŠE BEZ HRA-NIC

7. 9. 2024

Literární akce věnovaná osobnosti opavského básníka Svatoslava Pěncíka a představení jeho nejnovější publikace Duše bez hra-nic. Akce byla součástí 67. ročníku festivalu Bezručova Opava. Vydání publikace bylo podpořeno finančním příspěvkem poskytnutým Statutárním městem Opavou.

STUŽKONOSKA MODRÁ A VEČER VÍTĚZŮ

25. 9. 2024

Další ročník populární recitační soutěže Stůžkonoska modrá uspořádané k poctě Petra Bezruče. Soutěž žáků a studentů proběhla v dopoledních hodinách v Sále purkmistrů Obecního domu a v podvečer pak byla v Památníku Petra Bezruče předána ocenění nejlepším recitátorům a vítězové se představili opavské veřejnosti. Soutěž se konala v rámci festivalu Bezručova Opava. Pořadateli soutěže byli Památník Petra Bezruče, Opavská kulturní organizace a Magistrát města Opavy.

PETR BEZRUČ, NEJEN OD TĚŠÍNA BEZRUČ

22. 10. 2024

Přednáška Mgr. Zdeňka Smolky, Ph.D. byla věnována místopisu u Petra Bezruče. Primárně se zabývala Slezskými písněmi coby stěžejním autorovým dílem, v menší míře zmiňovala i díla jiná. Ukázala, která místa a které regiony Bezruč zmiňuje, v jakém počtu a které významy jsou s nimi spjaty. Název Slezské písně byl zde vnímán jako poněkud zavádějící, cílem bylo zviditelnit i další tematizovaná území, města, vesnice, hory, řeky, a to nejen ty spojené s českým národem. Zamysleli jsme se také nad vztahem dvou slezských regionů

ve sbírce, tedy Těšínska a Opavska. Cílem přednášky bylo ukázat, nakolik je geografický faktor v Bezručově díle důležitý, ba určující.

OPAVSKÁ VEŘEJNOST ČTE SLEZSKÉ PÍSNĚ PETRA BEZRUČE

14. 11. 2024

Milovníci poezie se sešli, aby oslavili literární dědictví Slezska a vzdali hold slezskému bardu Petru Bezručovi. Událost pořádaná v rámci oslav 800. výročí první zmínky o Opavě jako městu připomněla sílu a krásu Bezručových veršů, které se svou syrovou autentičností a emocionální hloubkou nesmazatelně zapsaly do dějin české literatury. Akce byla součástí 67. ročníku festivalu Bezručova Opava a festivalu Den poezie 2024.

DEN BOJE ZA SVOBODU A DEMOKRACII

17. 11. 2024

V rámci státního svátku byl volný vstup pro návštěvníky na komentované prohlídky památníku.

VÍTÁME ADVENT

23., 30. 11. 2024

Workshop pro rodiny s dětmi na téma adventu.

CESTY ZA OHROŽENÝMI JAZYKY

26. 11. 2024

Přednáška doc. PhDr. Miroslava Černého, Ph.D., který se rozhodl mapovat zanikající jazyky původních národů všech obydlených kontinentů a činí tak již déle než 20 let. Autor představil své výpravy za domorodými obyvateli Evropy, Afriky, Ameriky, Asie a Austrálie a pohovořil o knihách, které na základě těchto cest napsal. Akce se konala v rámci projektu Opava jubilejní podpořené Ministerstvem kultury ČR.

JOSEF RICHTER: NĚŽNÁ VINA

11. 12. 2024

Beseda ke knize opavského spisovatele Josefa Richtera za účasti rodinných příslušníků autora a editora publikace doc. Libora Martinka ze Slezské univerzity v Opavě.

Josef Richter (4. 3. 1948 Karlovice u Vrbná pod Pradědem – 13. 5. 2014 Opava) byl opavský spisovatel německého původu. Část dětství a mládí prožil Josef Richter v Heřmanovicích, kam se rodiče přestěhovali z Karlovic.

Román Něžná vina se týká dramatického života v prvních poválečných letech na Jesenicku nazíraného mladým, teprve dospívajícím člověkem. Žánrově jde o Bildungsroman (román výchovy).

SRUB PETRA BEZRUČE

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY V RÁMCI OSLAV DNE OBCE OSTRAVICE

13. 7. 2024

Na Den obce Ostravice byly pro návštěvníky Srubu Petra Bezruče připraveny speciální komentované prohlídky letního příbytku básníka.

AKCE MIMO SZM

EVROPSKÉ DNY ARCHEOLOGIE

15. 6. 2024 od 15 hodin, hrad Kaltenštejn.

V rámci Evropských dnů archeologie jsme ve spolupráci s Vlastivědným muzeem Jesenicka uspořádali již tradiční komentovanou prohlídku hradu Kaltenštejn. Návštěvníkům jsme přiblížili techniky a postupy používané při nedestruktivním průzkumu terénu a na celkem pěti zastaveních je seznámili s historií a stavebním vývojem hradu včetně prezentace našich nálezů.

VZPOMÍNKA NA PETRA BEZRUČE

29. 9. 2024 od 15 hodin, Městský hřbitov, Opava.

Vzpomínka na významného opavského básníka. Bezručovy verše zazněly v podání Alžběty Hajdové, studentky Církevní konzervatoře Německého řádu. Zamyšlení nad dílem Petra Bezruče přednesl literární historik a pedagog PhDr. Lukáš Průša, Ph.D. Vzpomínkový akt u místa posledního básníkovy odpočinku obohatilo hudební vystoupení Pěveckého

sdržení slezských učitelek pod vedením Jiřího Slovika. Akce se konala v rámci festivalu Bezručova Opava.

PŘEDNÁŠKY MIMO SZM

LICHTENŠTEJNOVÉ A OPAVA

23. 1. 2024, občanské sdružení STOPA, Stará Opava.

Přednášející: PhDr. Ondřej Haničák.

LOV VE STŘEDOVĚKU

30. 4. 2024, ZŠ Tyršova, Slavkov

Přednášející: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

PREZENTACE KOLEKTIVNÍ MONOGRAFIE KRNOVSKO. PROMĚNY REGIONÁLNÍCH IDENTIT OD STŘEDOVĚKU PO SOUČASNOST

20. 5. 2024, MIKS Krnov.

Přednášející: PhDr. Ondřej Haničák.

LOV VE STŘEDOVĚKU

3. 6. 2024, ZŠ Holubice.

Přednášející: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

HELIODOR PÍKA – ČLOVĚK A VOJÁK

18.6.2024, MIKS Krnov

Přednášející: Mgr. Jana Horáková.

27. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ NOCI PRO NETOPÝRY

28. 8. 2024, Muzeum Novojičínska.

Přednášející: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

27. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ NOCI PRO NETOPÝRY

4. 9. 2024, Zoologická zahrada a botanický park, Ostrava

Přednášející: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

LICHTENŠTEJNOVÉ A OPAVA

12. 11. 2024, Slezská univerzita v Opavě.

Přednášející: PhDr. Ondřej Haničák.

KONFERENCE PRO UČITELE DĚJEPISU

29. 11. 2024, Národní památník II. světové války

V pátek 29. 11. 2024 se v prostorách Národního památníku II. světové války v Hrabyni uskutečnila konference pro učitele dějepisu. Akce s podtitulem Československý odboj za druhé světové války, známá a neznámá fakta, mýty a skutečnost se zúčastnilo 47 pedagogů základních a středních škol z Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

Program

8.00-8.30: prezentace účastníků.

8.30-8.45: zahájení konference, představení Národního památníku II. světové války a edukačních programů (Mgr. Jana Horáková, Mgr. Lukáš Hartoš).

8.45-9.45: přednáška Koncepce a cíle čs. protinacistického odboje (Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.).

9.45-10.00: přestávka.

10.00-11.00: přednáška Nástin odbojových aktivit bývalých příslušníků hraničářského pluku 4 v letech 1938–45 (Bc. Kristýna Linhartová).

11.10-12.40: komentovaná prohlídka památníku (Tomáš Koutný, Dis.).

12.50-13.50: přestávka.

14.00-15.00: přednáška Mýtus zahraničního odboje a vojáci wehrmachtu (PhDr. Jiří Neminář).

15.00-15.15: přestávka.

15.15-16.15: přednáška Mezi zradou a loajalitou? K působení vojsk Slovenské republiky na východní frontě v letech 1941–1944 (Mgr. Lubomír Hlavienka, Ph.D.).

16.15-16.30: závěrečná diskuze, závěr.

DOPROVODNÉ PROGRAMY

Edukační a doprovodné programy pro návštěvníky z řad široké veřejnosti mají v SZM již dlouholetou tradici. V roce 2024 tomu nebylo jinak a naši muzejní edukátoři a odborní pracovníci připravili níže uvedené edukační a speciální programy.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

EDUKAČNÍ PROGRAMY KE STÁLÝM EXPOZICÍM A VÝSTAVÁM

- Podle nosa poznáš kosa
- Oživ svoji zahradu!
- Vrat'me život do krajiny
- Zapomenutá řemesla
- Opava na plátně
- Muzeum zblízka
- Není Mikuláš jako Mikuláš
- Kouzlo Adventu
- Pobytová znamení: vlci, lišky, jeleni

V rámci spolupráce s Charitou Opava a jinými organizacemi jsou pořádány speciální edukační programy pro klienty se specifickými potřebami. Zde je položen důraz na zprostředkování autenticity přírodnin a artefaktů.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

EDUKAČNÍ PROGRAM K DENDROLOGICKÉ EXPOZICI

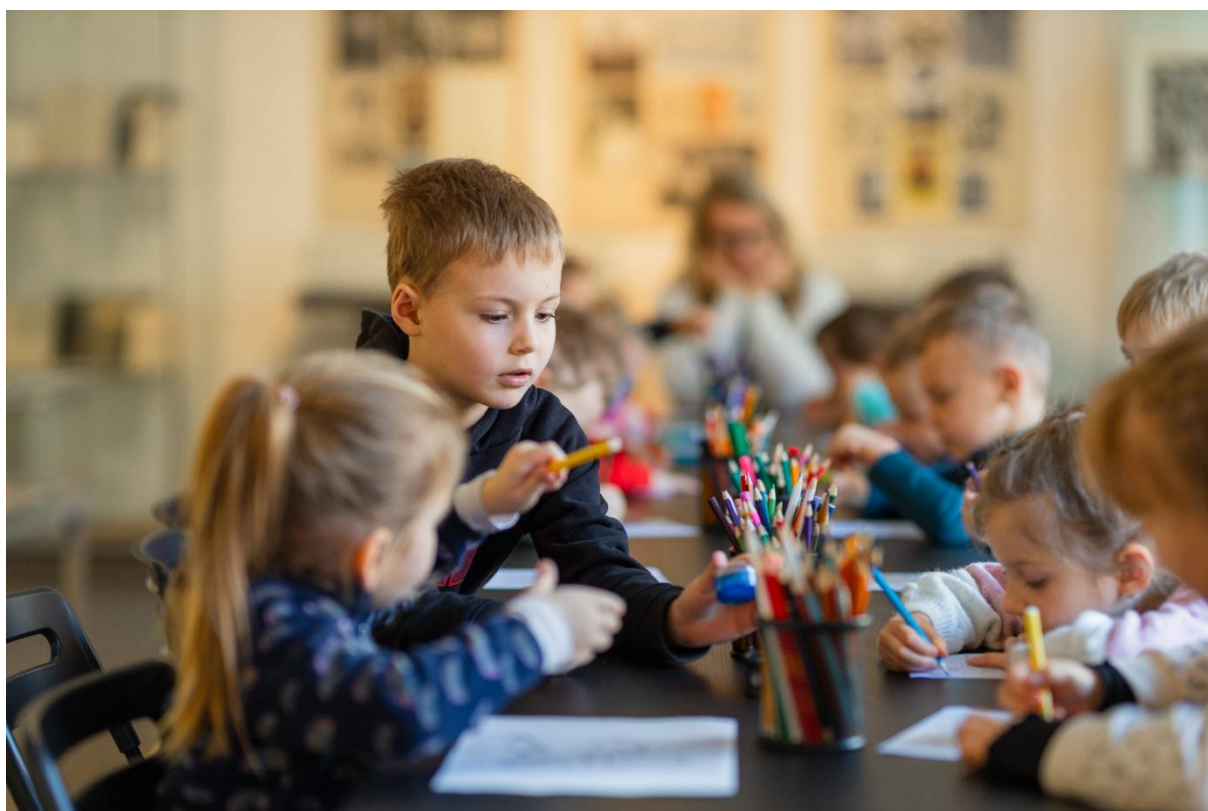
- Život stromu

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

EDUKAČNÍ PROGRAMY KE STÁLÝM EXPOZICÍM A VÝSTAVÁM

- Nezačalo to až v Osvětimi
- Válčil jsem za Hitlera i Beneše – příběh vojáka z II. světové války
- Heliodor Píka – válečný hrdina a první známá oběť komunismu
- Opava válečná
- Přijdu hned – životní osudy herečky Anny Letenské
- „Der Giftpilz“ (Jedovatá houba) – propagandistická výchova mládeže v nacistickém Německu
- Krok za krokem válečnými stezkami

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

EDUKAČNÍ PROGRAMY

- Život a dílo Petra Bezruče
- Pojďte s námi do muzea
- Vítejte jaro

- Ozvěny Slezských písní
- Zdenka Tomášková a Ortel samoty
- Setkání s pohádkami, hádankami a říkadly
- Muzeum – známé i neznámé
- Lolo a druhové
- Příroda v poezii Petra Bezruče
- Z Kroniky rodu Bezručova
- Fenomén jménem Emilie Maria Gudrichová – spisovatelka, učitelka a osvětová pracovnice
- Literární vycházka „Po stopách Petra Bezruče“
- O velikonočním vajíčku
- Zvyky a tradice Velikonoc
- Česká přísloví na cestě vnitřního růstu
- Když se řekne Pekař Jan Marhoul a Markéta Lazarová
- Opava – kolébka Joy Adamsové
- A přesto budu zpívat
- Slezsko v díle Heleny Salichové
- Lidová tvořivost – lidové písně a pohádky Ludmily Hořké

OSTATNÍ FORMY EDUKACE

- Workshop pro češtináře

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO KLIENTY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI V CHARITNÍCH DOMOVECH A DENNÍCH STACIONÁŘÍCH A PRO SENIORY

- Zvyky a tradice Velikonoc – přednáška a biblioterapie
- Významné osobnosti Opavska
- Den matek – historie a význam svátku
- Letní pranostiky
- Ptáci v trní
- Podzim v literatuře – biblioterapie
- Beseda o životě a díle Karolíny Světlé – Vesnický román
- Odkaz díla Karolíny Světlé pro dnešní dobu – biblioterapie
- Vzpomínka na 17. listopad – beseda spojená s biblioterapií
- Advent

NÁVŠTĚVNOST

Celková návštěvnost Slezského zemského muzea činila v roce 2024 **83 084** návštěvníků.

		leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem
expozice	HVB	1 606	1 783	1 814	1 689	2 820	4 305	1 524	1 609	492	1 022	2 509	3 091	24 264
	NPDSV	0	0	0	1472	4 943	2 859	2 663	2 580	828	2 024	1 065	0	18 434
	PPB	27	134	146	210	147	454	10	17	81	90	239	449	2 004
	AND	0	0	1 879	4 738	7 688	7 889	3 138	4 406	723	2 310	340	42	33 153
	AOD	0	0	0	0	587	392	1 019	1 176	247	1 255	45	0	4 721
	SPB	0	0	0	0	46	37	96	37	81	31	0	0	328
	celkem	1 633	1 917	3 839	8 109	16 231	15 936	8 450	9 825	2 452	6 732	4 198	3 582	82 904
objekty	BP	0	0	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0	60
	KSZM	0	0	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0	60
	PR	0	0	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0	60
	HD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem		1 633	1 917	3 839	8 109	16 231	16 116	8 450	9 825	2 452	6 732	4 198	3 582	83 084

NÁVŠTĚVNOST JEDNOTLIVÝCH AREÁLŮ A OBJEKTŮ SZM

expoziční areál / objekt	počet návštěvníků
Historická výstavní budova	24 264
Národní památník II. světové války	18 434
Arboretum Nový Dvůr	33 153
Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky	4 721
Památník Petra Bezruče	2 004
Srub Petra Bezruče	328
Blücherův palác	60
Knihovna SZM	60
Palác Razumovských	60
Hötzendorfovův dům	0
Celkem	83 084

NÁVŠTĚVNOST WEBU SZM

Počet návštěv webových stránek muzea za sledovaný rok: 114 005.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR (dále jen CES) pod číslem ZMO/002-05-07-150002. Informace o ní jsou k dispozici na webových stránkách CES (www.ces.mkr.cz/) a SZM (www.szm.cz). Sbírku SZM od roku 2013 tvoří 21 oborových částí. Následující tabulky uvádí jejich přehled, stav sbírky a údaje o inventarizaci.

Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů celkem k 31. 12. 2024	668 675
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zpracovaných v systematické evidenci (katalogizovaných) v elektronické podobě celkem k 31. 12. 2024	307 467
- z toho digitalizovaných v podobě obrazového záznamu	176 927
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů prezentovaných formou on-line katalogu na internetové stránce muzea	4 950
Počet evidenčních čísel přírůstků zapsaných za rok 2024	2 484
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených ze sbírky za rok 2024	0
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených jinému zařízení	456
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených od jiného zařízení	72
Počet inventarizovaných (revidovaných) sbírkových předmětů za rok 2024	147 461

CENTRÁLNÍ EVIDENCE SBÍREK

podsbírka	př. č.	inv. č.	všechny záznamy	celkem evid. č.
9 – archeologická	4 361	69 958	74 501	74 319
5 – botanická	0	189 962	189 962	189 962
24 – další – Národní památník II. sv. války	434	4 453	5 525	4 887
24 – další – dendrologická	0	19 370	19 409	19 370
24 – další – živé dřeviny	1	57	116	58
24 – další – divadelní	552	10 871	16 154	11 354
7 – entomologická	650	5 375	6 194	6 025
11 – etnografická	1 767	25 075	29 488	26 842
21 – fotografie, film, videozáznamy a jiná media	21	22 426	58 721	22 447
1 – geologická	370	10 635	11 730	11 423
10 – historická	1 428	32 232	35 182	33 660
18 – knihy	1 126	21 832	23 231	22 958
24 – další – muzeologická	151	5 367	9 099	5 518
24 – další – muzikologická	48	23 143	27 493	23 191
24 – další – novodobé dějiny	216	38 077	39 705	38 293
13 – numizmatická	4 777	40 427	47 388	45 204
4 – paleontologická	51	17 257	17 384	17 308
19 – písemnosti a tisky	10 389	49 451	66 120	59 840
24 – další – sbírka Slezského ústavu	22	2 282	2 578	2 304
15 – výtvarné umění	391	37 933	41 882	38 324
8 – zoologická	192	15 196	16 325	15 388
celkem	26 947	641 379	738 187	668 675

PŘEDMĚTY V POMOCNÉ EVIDENCI

V pomocné evidenci jsou uchovávány předměty a pomocný materiál, který přímo nezhodnocuje podsbírku, je ale důležitý například pro budoucí odborné zpracování či pro prezentační či studijní účely. V minulosti byly do pomocné evidence zapsány velké konvoluty předmětů, u nichž bylo předpokládáno, že je není možné v dostatečné kvalitě odborně zpracovat v systematické evidenci do zákonem stanovené lhůty dvou let od zápisu do chronologické evidence. V SZM má zřízenou pomocnou evidenci několik podsbírek a v současné době se nerozšiřuje.

podsátírka	počáteční stav	přibýlo	konečný stav
entomologická	14 179	0	14 179
geologická	2 850	0	2 850
divadelní	59	0	59
historická	8 251	0	8 251
muzeologická	2 091	0	2 091
muzikologická	0	0	0
numizmatická	2 566	0	2 566
výtvarné umění	82 157	0	82 157
celkem	112 153	0	112 153

DIGITÁLNÍ DOKUMENTACE PODSBÍRKY

Digitalizace za rok 2024				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	1093	1273	12441	21313
botanická	1242	1242	3	3
Nár. památník II. svět. války	386	386	250	250
dendrologická	685	685	59	59
divadelní	202	1 000	0	0
entomologická	0	0	387	6 657
etnografická	81	91	252	345
fotografie, filmy...	108	108	0	0
geologická	200	200	150	150
historická	415	1 008	264	1 199
muzeologická	81	488	0	0
muzikologická	49	689	223	223
novodobé dějiny	529	921	0	0
numismatická	500	500	72	100
paleontologická	14	328	0	0
písemnosti a tisky	1 006	1 006	1 237	1 237
sbírka Slezského ústavu	0	0	0	0
výtvarné umění	2 760	2 760	0	0
zoologie	0	0	0	0
živé dřeviny	0	0	0	0
celkem	9 351	12 685	15 338	31 536

Celkový stav digitalizace				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	17159	22582	73556	155313
botanická	19 107	19 107	12 494	12 494
Nár. památník II. svět. války	5 302	5 681	10 678	12 096
dendrologická	6 498	6 498	19 316	19 316
divadelní	6 874	14 888	4 046	26 733
entomologická	302	302	3 671	62 230
etnografická	17 718	26 335	3 532	7 896
fotografie, filmy...	19 104	46 357	0	0
geologická	794	794	11 263	13 303
historická	15 023	23 720	17 478	31 002
muzeologická	2 354	8 846	3 738	5 055
muzikologická	2 926	15 213	10 103	37 319
novodobé dějiny	9 491	12 895	33 648	43 868
numismatická	15 045	15 066	26 472	27 303
paleontologická	428	2 463	17 216	54 456
písemnosti a tisky	9 792	10 653	34 134	35 862
sbírka Slezského ústavu	4 732	18 937	0	0
výtvarné umění	23 061	23 061	11 710	11 710
zoologie	1 217	1 217	14 354	203 028
živé dřeviny	0	0	58	58
celkem	176 927	274 615	307 467	759 042

INVENTARIZACE

podsbírka	j.	zpracoval
archeologická	35 930	PhDr. J. Juchelka, Ph.D.
botanická	20 064	Mgr. L. Číhal, Ph.D.
dendrologická	1 116	Mgr. M. Rigauxová
divadelní	536	Mgr. S. Pracná, Ph.D.
entomologická	52 110	RNDr. J. Roháček, CSc.
etnografická	453	V. Kerlínová
fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	2 091	Bc. L. Wunsch
geologická	1 283	Mgr. L. Jarošová, Ph.D.
historická	1 193	PhDr. O. Haničák
knihy	2 913	Mgr. V. Martínková
muzeologická	286	Mgr. I. Kolářová
muzikologická	805	Bc. M. Svaková
novodobé dějiny	4 133	Mgr. O. Kolář, Ph.D.
numizmatická	1 000	Mgr. I. Matejko-Peterka, Ph.D.
paleontologická		X
Nár. památník II. svět. války	715	Mgr. J. Horáková, M. Pietoň
písemnosti a tisky	11 623	Mgr. M. Szturcová, Ph.D., Mgr. M. Dragonová, Ph.D., Mgr. et Mgr. E. Schwanová
sbírka Slezského ústavu	257	Mgr. O. Kolář, Ph.D.
výtvarné umění	904	Mgr. D. Hradilová, Mgr. L. Valečková
zoologická	13 511	Mgr. M. Gajdošík, Ph.D.
živé dřeviny		X
celkem	150 923	

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Jedná se o preparaci a repreparaci, konzervaci a rekonzervaci a restaurování sbírkových předmětů buď vlastními odbornými pracovníky z Oddělení ochrany sbírkových předmětů (OOSP) a kurátory (přírodovědci – preparace), anebo externími specialisty (restaurování).

Celkový počet ošetřených předmětů za rok 2024	
konzervované sbírkové předměty	210
z toho vlastní kapacitou	210
zrestaurované sbírkové předměty	37
z toho vlastní kapacitou	30
preparované sbírkové předměty	36
z toho vlastní kapacitou	36
celkem	283

PREPARACE PRACOVNÍKY PŘÍRODOVĚDNÝCH PRACOVÍŠŤ

podsbírka	j.	ošetřil
botanická	50	Mgr. L. Číhal, Ph.D.
dendrologická	56	Mgr. M. Rigauxová
entomologická	3 200	RNDr. J. Roháček, Ph.D.
celkem	3 306	

BADATELSKÉ VYUŽITÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Reálných badatelských návštěv přímo na pracovištích SZM se uskutečnilo v roce 2024 celkem 126. Další badatelské dotazy byly řešeny e-mailovou korespondencí, přes sociální síť a telefonicky.

PÉČE O KNIHOVNÍ FOND

Knihovna SZM sídlí od roku 2013 v rekonstruované budově Janottovy vily jako samostatné pracoviště SZM v Opavě. Knihovna spravuje knihovní fond, jehož součástí je také správa sbírkového fondu sílesiak a starých tisků (viz sbírkotvorná činnost).

Knihovna SZM spolupracuje na digitalizaci fondu s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou. Takto zdigitalizované dokumenty jsou přístupné na webových stránkách digitální knihovny Kramerius, která slouží pro zpřístupnění kulturního dědictví v digitální podobě.

Evidenční číslo knihovny evidované dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb.: **5787/2003**.

Počet knihovních jednotek	302 716
Roční přírůstek v knihovních jednotkách	447
Počet evidovaných návštěv knihovny ve sledovaném roce	1 104
z toho zaměstnanců muzea a galerie	633
Počet registrovaných uživatelů knihovny	335
Počet výpůjček celkem	3 540
z toho absenčních výpůjček	2 203
Počet svazků půjčených jiným knihovnám (MVS)	160
Počet svazků půjčených jinými knihovnami (MVS)	42
Výdaje na knižní fond v tis. Kč	68
Počet zaměstnanců knihovny (přepočtený stav)	6
z toho odborných knihovníků	3,75

VĚDA A VÝZKUM

Jako vědecko-výzkumná organizace se Slezské zemské muzeum podílí na základním a aplikovaném výzkumu v oblasti přírodních i společenských věd. Výzkum je realizován s podporou interních a externích grantů.

DLOUHODOBÁ KONCEPCE ROZVOJE VÝZKUMNÉ ORGANIZACE NA LÉTA 2024–2028

1. ZPŮSOB PLNĚNÍ KONTROLOVATELNÝCH CÍLŮ V ROCE 2024

1.1 SHRNTÍ PLNĚNÍ CÍLŮ V ROCE 2024

První rok koncepce výzkumné organizace (dále jen VO) 2024–2028 byl věnován výzkumu plánovanému na rok 2024 v rámci jednotlivých oblastí: 1. Hmotná kultura, 2. Městská společnost, 3. Krajina, 4. Hmyz (Insecta). Kromě toho ale bylo část úsilí věnováno také dokončení a uplatnění publikačních výsledků z let minulých (viz Koncepce VO 2019–2023). To se však podařilo jen u čtyř z celkem 14 takových výsledků, ale je nutno poznamenat, že dalších šest výsledků se v roce 2024 podařilo dokončit a je u nich reálný předpoklad, že budou uplatněny v roce 2025. Celková produkce výsledků z výzkumu podporovaného IP DKRVO byla v roce 2024 vyšší, než bylo v Koncepci naplánováno (15: 1 x Ekrit, 1 x Nimap, 2 x B, 3 x Jimp, 8 x Jost), a to proto, že bylo uplatněno pět výsledků z let minulých (2017, 2019, 2023, 1 x Jost, 4 x Jimp) a také výsledky neplánované (2 x Jsc, 4 x Jost). Celkem bylo za přímé podpory IP DKRVO uplatněno 21 výsledků (2 x B, 5 x Jimp, 2 x Jsc, 10 x Jost, 1 x Ekrit, 1 x Nimap). Další výsledky výzkumu byly v roce 2024 uplatněny VO v rámci řešení projektu GAČR (celkem 3: 1 x B, 1 x Jimp, 1 x Jost), 1 (Jimp) z projektu NAKI II nebo byly realizované bez přímé podpory SR VaVaI. Zde jde o celkem 16 dalších výsledků (1 x Ekrit, 3 x B, 1 x Jimp, 4 x Jost, 7 x D).

Podrobné hodnocení výzkumné činnosti SZM v roce 2024 je prezentováno v *Průběžné zprávě o plnění dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace Slezské zemské muzeum za rok 2024*.

1.2 PLNĚNÍ DÍLČÍCH CÍLŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ

OBLAST 1. HMOTNÁ KULTURA

V oblasti probíhal v roce 2024 výzkum v rámci tří dílčích cílů (v každém po jednom kontrolovatelném cíli). Cíle byly splněny s výjimkou jednoho, kde řešení (přesněji příprava rukopisu výsledku) bylo negativně ovlivněno (zpožděno) katastrofální povodní města Opavy v září 2024, která zasáhla také bydliště řešitelky. Jeden výsledek (Jost) byl v této oblasti uplatněn nad plán (viz níže).

DÍLČÍ CÍL 1.1. ZPRACOVÁNÍ ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ Z DOMINIKÁNSKÉHO KLÁŠTERA S KOSTELEM SV. VÁCLAVA V OPAVĚ

Etapa dílčího cíle pro rok 2024 reprezentovaná jediným kontrolovatelným cílem (viz níže), byla splněna uplatněním materiálové studie Juchelka J. et al. (2024): *Vyhodnocení archeologického výzkumu dominikánského kláštera v Opavě z roku 1969. Sondy S1 a S2 v prostoru pod refektářem*.

DÍLČÍ CÍL 1.2. ZMAPOVÁNÍ HLAVNÍCH RYSŮ ARCHITEKTONICKÉHO A STAVEBNĚ-HISTORICKÉHO VÝVOJE REGIONU V 19. A 20. STOLETÍ

Etapa 2024 s jediným kontrolovatelným cílem byla splněna realizací výstavy s kritickým katalogem Šopák P. (2024): *Cyprián Lelek – život na hranici*. Kromě toho byl v rámci tohoto dílčího cíle uplatněn ještě jeden (Jost) výsledek nad plán, viz Šopák P. (2024): *Knihovna Cypriána Lelka*.

DÍLČÍ CÍL 1.3. ZMAPOVÁNÍ VYBRANÝCH SOUBORŮ ZE SBÍREK SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA V KONTEXTU UMĚLECKO-HISTORICKÉHO VÝVOJE

Etapa tohoto dílčího cíle pro rok 2024 byla splněna jen z části: plánovaný výzkum byl realizován a studie připravena, ale výsledek Valečková L.: *Konfiskované obrazy. Osud mobiliářů slezských zámků a jejich cesta do sbírky Slezského zemského muzea* zatím uplatněn nebyl. Rukopis byl kvůli časovému výpadku při záplavách Opavy submitován teprve prosinci 2024, je v recenzním řízení a vyjde tedy až v roce 2025.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

Podobně jako v oblasti 1. i zde nebyl jeden výsledek uplatněn kvůli povodním v září 2024. Uplatnění dalšího bylo zase zdrženo neočekávanými průtahy recenzního řízení v redakci časopisu *Border and Regional Studies* (viz níže). Na druhé straně však byl jeden výsledek uplatněn nad plán.

DÍLČÍ CÍL 2.1. VARIETY MĚSTSKÉHO PROSTŘEDÍ V SOCIÁLNÍ A PROSTOROVÉ INTERAKCI

Etapa dílčího cíle pro rok 2024 s pěti kontrolovatelnými cíli byla splněna jen částečně. Tři z pěti kontrolovatelných cílů byly splněny a plánované výsledky uplatněny (viz níže). Studie Haničák O.: *Města a městečka těšínského knížectví v příznacích Karolinského katastru* nebyla dokončena pro ztrátu části podkladů a hlavně času (zaplavení bydliště řešitele) při katastrofální povodni v Opavě v září 2024, takže rukopis bude dokončen a předložen do tisku až v roce 2025. Další studie, viz Kolář O.: *“Different Sudetenland”: Specifics of Opava Region 1938–1945* byla sice již v lednu 2024 zaslána do redakce časopisu *Border and Regional Studies*, která potvrdila zájem o publikování, dosud však probíhá recenzní řízení, proto výsledek nebyl dosud uplatněn.

Nad plán byl v rámci toho dílčího cíle uplatněn ještě jeden výsledek (Jost), viz Hlavička L., Kolář O. (2024): *Arnošt Krpec - interbrigadista, partyzán a důstojník Sboru národní bezpečnosti*.

OBLAST 3. KRAJINA

Všechny cíle plánované v této oblasti na rok 2024 byly splněny, dokonce byl uplatněn jeden výsledek nad plán (viz níže).

DÍLČÍ CÍL 3.1. NEDESTRUKTIVNÍ PRŮZKUM, MAPOVÁNÍ A PREVENTIVNÍ ARCHEOLOGIE OHROŽENÝCH LOKALIT A ARCHEOLOGICKÉ KRAJINY VÝCHODNÍCH SUDET (JESENICKÉ OBLASTI)

Etapa dílčího cíle pro rok 2024 s jediným kontrolovatelným cílem byla zcela splněna uplatněním výsledku Juchelka J., Petr T. (2024): *Předběžná zpráva z nedestruktivního archeologického průzkumu hradu Kaltenštejna ve světle problematiky ohrožených středověkých fortifikací na Jesenicku*. Nad plán byl v rámci toho dílčího cíle uplatněn ještě jeden výsledek (Jost), viz Klápa O. (2024): *Dílčí výsledky záchranného archeologického výzkumu v Neplachovicích (okr. Opava)*.

DÍLČÍ CÍL 3.2. POSTINDUSTRIÁLNÍ KRAJINA ČESKÉHO SLEZSKA V KONTEXTU NAŠÍ PŘÍRODY A KRAJINY

Také tento cíl měl v roce 2024 jen jeden kontrolovatelný cíl, který byl beze zbytku splněn, uplatněním aplikovaného výsledku Nimap, viz Číhal L. (2024): *Predikční mapa invazního druhu javor jasanolistý (Acer negundo)*.

OBLAST 4. HMYZ (INSECTA)

Oblast má jediný dílčí cíl, který zahrnoval v roce 2024 čtyři kontrolovatelné cíle. Z nich dva byly splněny uplatněním plánovaných výsledků. V případě ostatních dvou kontrolovatelných cílů bylo řešení zpožděno (zdůvodnění viz níže), takže plánované výsledky budou uplatněny až v roce 2025. Tři další výsledky však byly uplatněny nad plán.

DÍLČÍ CÍL 4.1. SYSTEMATIKA, FYLOGENEZE, BIONOMIE A BIOGEOGRAFIE DVOUKŘÍDLÉHO HMYZU (DIPTERA)

Etapa dílčího cíle pro rok 2024 byla splněna jen částečně, byť plánovaný výzkum byl proveden. Dva kontrolovatelné cíle byly splněny (viz níže), výsledky (1 x Jimp, 1 x Jost) uplatněny. U dalších dvou kontrolovatelných cílů došlo k objektivnímu zdržení příprav rukopisů (jednou kvůli rozšíření datasetu a čekání na zahraniční materiál, podruhé kvůli onemocnění a následné oční operaci autora v říjnu 2024), a proto jedna studie (Jimp) bude submitována až počátkem roku 2025, ale výsledek by měl být v témže roce uplatněn, a druhá byla submitována v prosinci 2024, a proto také vyjde až v roce 2025. Nad plán však byly uplatněny tři další víceautorské studie (2x Jsc, 1 x Jost) spadající pod tento dílčí cíl.

1.3 PLNĚNÍ KONTROLOVATELNÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSLEDKŮ KONCEPCE V ROCE 2024

OBLAST 1. HMOTNÁ KULTURA

KONTROLOVATELNÝ CÍL 1.1.1 ZMAPOVÁNÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU DOMINIKÁNSKÉHO KLÁŠTERA S KOSTELEM SV. VÁCLAVA V OPAVĚ

Cíl byl splněn uplatněním materiálové studie Juchelka J. et al. (2024): *Vyhodnocení archeologického výzkumu dominikánského kláštera v Opavě z roku 1969. Sondy S1 a S2 v prostoru pod refektářem*.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 1.1.2 ZPRACOVÁNÍ KRITICKÉ EDICE LELKOVA POPISU SLEZSKA

Cíl byl splněn realizací výstavy s kritickým katalogem Šopák P. (2024): *Cyprián Lelek - život na hranici*.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 1.1.3 ZPRACOVÁNÍ KONFISKOVANÝCH OBRAZŮ ZE SBÍREK SZM

Cíl byl splněn částečně: plánovaný výzkum byl realizován a studie připravena, ale výsledek Valečková L.: *Konfiskované obrazy. Osud mobiliářů slezských zámků a jejich cesta do sbírky Slezského zemského muzea* dosud nebyl uplatněn. Katastrofální povodeň v Opavě v září 2024 postihla také řešitelku, a proto byla studie předložena do tisku až prosinci 2024. Rukopis je v recenzním řízení a vyjde v roce 2025.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

KONTROLOVATELNÝ CÍL 2.1.1 ZMAPOVÁNÍ PROMĚNY URBÁNNÍ KRAJINY MĚST VÝCHODNÍ ČÁSTI RAKOUSKÉHO SLEZSKA V RANÉM NOVOVĚKU

Cíl nebyl dosud splněn. Studii (Jost) Haničák O.: *Města a městečka těšínského knížectví v přířnáních Karolinského katastru* nebylo možno dokončit kvůli ztrátě části podkladů a času (zaplavení bydliště řešitele) při katastrofální povodni v Opavě v září 2024. Proto bude rukopis dokončen a předložen do tisku v roce 2025.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 2.1.2 ZMAPOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍCH POMĚRŮ NA TĚŠÍNSKU VE 20. LETECH 20. STOLETÍ

Cíl byl splněn. Plánovaný výsledek (Jost), viz Kolářová I. (2024): *Bezpečnostní poměry na Těšínsku ve 20. letech 20. století*, byl publikován v časopise Těšínsko koncem roku 2024.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 2.1.3 ZMAPOVÁNÍ SPECIFIK OPAVSKA V OBDOBÍ NACISTICKÉ OKUPACE

Cíl byl splněn částečně. Plánovaný výsledek (Jost) byl připraven a studie Kolář O.: *“Different Sudetenland”: Specifics of Opava Region 1938–1945* byla již v lednu 2024 zaslána do redakce časopisu Border and Regional Studies; stále však probíhá recenzní řízení, proto výsledek nebyl dosud uplatněn.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 2.1.4 ZPRACOVÁNÍ PROBLEMATIKY NĚMECKÉ REZISTENCE V OBLASTI TZV. „VÝCHODNÍCH SUDET“ V ROCE 1945

Cíl byl splněn. Plánovaný výsledek typu B, viz Hlavienka L., Kolář O. (2024): *Německá poválečná rezistence ve Východních Sudech* byl uplatněn a kniha koncem roku 2024 vydána.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 2.1.5 ZMAPOVÁNÍ POČÁTKŮ ČINNOSTI SNB V OSTRAVĚ V ROCE 1945

Cíl byl splněn. Plánovaný výsledek (Jost), viz Hlavienka L., Kolář O. (2024): *„Válka policajtů“: Mocenské boje v bezpečnostním aparátu na území ostravské expozitury Moravskoslezského zemského národního výboru v raně poválečném období* byl uplatněn.

OBLAST 3. KRAJINA

KONTROLOVATELNÝ CÍL 3.1.1 ZPRACOVÁNÍ PROBLEMATIKY STŘEDOVĚKÝCH FORTIFIKACÍ – VYBRANÉ OKRUHY V RÁMCI NEDESTRUKTIVNÍCH PRŮZKUMŮ HRADU KALTENŠTEJN

Cíl byl splněn uplatněním výsledku Juchelka J, Petr T. (2024): *Předběžná zpráva z nedestruktivního archeologického průzkumu hradu Kaltenštejna ve světle problematiky obrožených středověkých fortifikací na Jeseníku*.

KONTROLOVATELNÝ CÍL 3.1.2 ZPRACOVÁNÍ PREDIKČNÍ MAPY INVAZNÍHO DRUHU JAVOR JASANOLISTÝ (ACER NEGUNDO) VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Cíl byl splněn uplatněním plánovaného aplikovaného výsledku (Nimap), Číhal L. (2024): *Predikční mapa invazního druhu javor jasanolistý (Acer negundo)*.

OBLAST 4. HMYZ (INSECTA)

KONTRLOVATELNÝ CÍL 4.1.1 INTEGRATIVNÍ TAXONOMIE VYBRANÝCH RODŮ NADČELEDI SCIAROIDEA (DIPTERA)

Cíl nebyl dosud splněn. Plánovaný výsledek (Jimp) je ve fázi dokončování rukopisu studie Kurina O., Burdíková N., Kjærandsen J., Ševčík J. *Grzegorzekia Edwards, a unique genus among fungus gnats (Diptera: Mycetophilidae): molecular phylogeny and description of three new species*. Zpoždění nastalo rozšířením studie na celý svět (čekalo se na materiál z Neartické oblasti). Rukopis bude proto dokončen a submitován začátkem roku 2025, kdy by měl i vyjít.

KONTRLOVATELNÝ CÍL 4.1.2 STUDIE FOSILNÍCH TAXONŮ SKUPINY ACALYPTRATAE Z BALTSKÉHO JANTARU

Cíl byl splněn částečně. Plánovaný výsledek byl připraven pod názvem Roháček J., *Expanding biodiversity of Acalyptratae (Diptera) in the Eocene Baltic amber forest: new species of Acartophthalmites (Clusiomitidae) and Protanthomyza (Proanthomyzidae stat. nov.)*, ale dosud neuplatněn. Rukopis byl submitován do časopisu Palaeoentomology teprve v prosinci 2024 a vyjde až v roce 2025. Zdržení nastalo kvůli onemocnění očí a následné operaci autora v říjnu 2024.

KONTRLOVATELNÝ CÍL 4.1.3 SYSTEMATIKA VYBRANÝCH SKUPIN ČELEDI ANTHOMYZIDAE (DIPTERA)

Cíl byl splněn uplatněním výsledku (Jimp) pod názvem Roháček J., Hellqvist S., Špalek Tóthová A. (2024): *Anthomyza gilhviventris in Palaearctic Region: integrative taxonomy, variability and habitat associations of North European population (Diptera: Anthomyzidae)*.

KONTRLOVATELNÝ CÍL 4.1.4 BIODIVERZITA SKUPINY ACALYPTRATAE V OBLASTI GEMERU (SLOVENSKO)

Cíl byl splněn velmi úspěšně. Kromě rozsáhlé monografické studie (Jost) Černý M., Roháček J. (2024) *Biodiversity of Agromyzidae (Diptera) in the Gemer area (Central Slovakia), with new records and an updated checklist for Slovakia* byl k tomuto cíli uplatněn nad plán ještě další výsledek (Jost), viz Roháček J. (2024): *Additions to the fauna of Opomyzoidea in the Gemer area (Central Slovakia)*.

Je třeba zdůraznit, že kromě toho byly v rámci dílčího cíle 4.1. navíc uplatněny ještě dva další spoluatorské výsledky (oba Jsc).

Kromě projektů v rámci DKRVO pokračovala výzkumná činnost ichtyologické laboratoře. Byla zaměřena na nemoci divokých ryb, které tvoří účelovou obsádku vodárenských nádrží povodí Odry podílející se na udržování požadované jakosti surové pitné vody. Předmětem projektu bylo 16 druhů ryb z vodárenských nádrží Kružberk, Šance a Morávka. U těchto druhů byly studovány morfologické změny erytrocytů jako biomarkerů chemického rizika polutantů nacházejících se v nádržích. Studium přineslo první zprávu o 21 kategoriích erytrocytárních anomálií, které by mohly být potřebné při monitorování chemického znečištění stojatých a tekoucích vodních ekosystémů. Z hlediska hodnocení zdravotního stavu ryb přinesl výzkum první nález houby *Aureobasidium pulullans* izolované z ledviny plotice obecné. Výsledky výzkumu nemocí u okrasných ryb z prostředí mořského akvária

doplnily stávající přehled bakteriálních infekcí na našem území o první nálezy *Vibrio ponticus* a *Vibrio harveyi* u vidlatky (*Trachinotus blochii*).

SLEZSKÝ SBORNÍK (ACTA SILESIACA)

ISSN 0037-6833

Evidenční číslo MK: E 1240

Slezský sborník se řadí k nejstarším odborným historickým časopisům v České republice. Založen byl pod titulem Věstník Matice opavské již roku 1878, přičemž od roku 1892 vycházel jako periodikum. Dnešní název pak nese trvale od roku 1936.

Slezský sborník je tradičním recenzovaným odborným časopisem. Je rovněž evidován v rámci mezinárodně respektované databáze European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH Plus). Jeho odborná profilace je odvozena jednak z aktuálních potřeb soudobé historické vědy, jednak z více než stoleté tradice.

Profiluje se jakožto fórum pro publikační výstupy orientované na výzkum Slezska ne pouze jako fenoménu regionálního, ale jako prostoru, v němž se prolínaly, předávaly a potýkaly vývojové tendence evropského západu a východu, severu a jihu, tedy Slezska jakožto aktivního faktoru evropského vývoje. Časopis otevírá své stránky také studiím, sledujícím interdisciplinární souvislosti a metodické problémy obecnější povahy.

Na stránkách Slezského sborníku jsou uveřejňovány vědecké studie, materiály, diskusní příspěvky, referáty a recenze nejnovější domácí i zahraniční literatury a komentované přehledy bádání. Redakce přijímá texty psané v češtině, slovenštině, polštině, němčině a angličtině. Periodikum vychází dvakrát do roka, jeho vydavatelem je Slezské zemské muzeum v Opavě.

ACTA MUSEI SILESIAE, SCIENTIAE NATURALES

ISSN 1211-3026 (Print), ISSN 1805-9686 (Online)

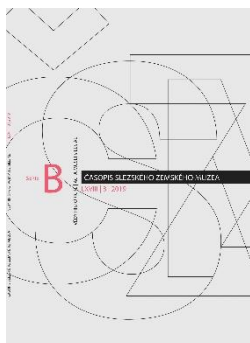
Acta Musei Silesiae, Scientiae Naturales uveřejňuje původní (dosud jinde nepublikované) studie a nálezové zprávy z oborů přírodních věd (geologie, paleontologie, botaniky, zoologie). Odborné studie, kromě krátkých sdělení, jsou publikovány anglicky. Od r. 2011 periodikum jako vychází jako Open Access pod společností Sciendo a je indexováno 24 světovými databázemi. Přednostně jsou publikovány studie regionálního rázu a práce založené na zpracování sbírek Slezského zemského muzea. Všechny práce podléhají recenznímu řízení a o jejich uveřejnění a pořadí otisků rozhoduje redakční rada. Časopis také přijímá zprávy o odborných akcích, personálie a recenze

literatury. Kromě 3 standardních čísel, bylo v r. 2024 (ročník 73) navíc vydáno supplementum „Biodiversity of Agromyzidae (Diptera) in the Gemer area (Central Slovakia), with new records and an updated checklist for Slovakia“ (114 str.).

ČASOPIS SZM, SÉRIE B – VĚDY HISTORICKÉ

ISSN 1211-3131

Evidenční číslo MK: E 21193

Odborná a vědecká náplň vychází především ze společenskovedních disciplín, zastoupených v organizaci, tedy archeologie, historie, umělecké historie, numismatiky, etnografie, muzikologie, dějin divadla, dějin literatury a muzeologie. Na stránkách časopisu se prezentuje také archivní tematika, protože na území českého Slezska speciální archivní časopis nevychází.

V průběhu existence časopisu zde ovšem byly rovněž publikovány studie interdisciplinárního charakteru, prezentující široké spektrum výzkumných zájmů badatelů domácích i zahraničních a vědeckých pracovníků SZM. Časopis uveřejňuje především původní vědecké studie a materiálové práce, vycházející z regionálních pramenů. Nedílnou součástí časopisu je recenzní rubrika a část vyhrazená aktuálním zprávám souvisejícím s pojetím časopisu. Časopis vychází 3x ročně.

210 PŘEDMĚTŮ – 210 PŘÍBĚHŮ. 210 LET SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Autor: Lenka Valečková (ed.)

ISBN: 978-80-87789-98-8

Počet stran: 272

Cena: 450 Kč

KNÍŽATA Z LICHTENŠTEJNA. PÁNI ZEMĚ OPAVSKÉ A KRNOVSKÉ

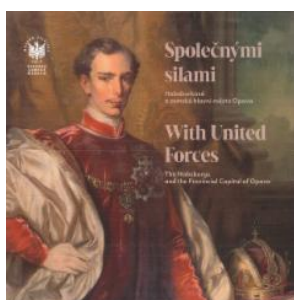
Autor: Ondřej Haničák

ISBN: 978-80-87789-97-1

Počet stran: 343

Cena: 990 Kč

SPOLEČNÝMI SILAMI. HABSBURKOVÉ A ZEMSKÉ HLAVNÍ MĚSTO OPAVA

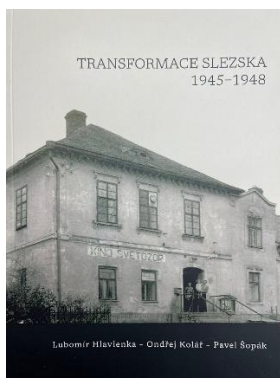
Autor: Ondřej Haničák a kol.

ISBN: 978-80-53000-00-0

Počet stran: 38

Cena: 100 Kč

TRANSFORMACE SLEZSKA 1945-1948

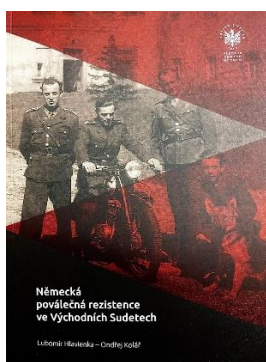
Autoři: Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář, Pavel Šopák

ISBN: 978-80-53000-01-7

Počet stran: 378

Cena: 650 Kč

NĚMECKÁ POVÁLEČNÁ REZISTENCE VE VÝCHODNÍCH SUDETECH

Autoři: Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář

ISBN: 978-80-53000-04-8

Počet stran: 155

Cena: 290 Kč

PUBLIKAČNÍ ČINNOST PRACOVNÍKŮ SZM V ROCE 2024

DOSAŽENÉ UPLATNĚNÉ VÝSLEDKY VYCHÁZEJÍCÍ Z PLNĚNÍ KONCEPCE IP DKRVO

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Oblast	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
Jost	Publikační	1	Jiří Juchelka, Miriam Nývltová Fišáková, Hana Lafková, Petr Kočár	Vyhodnocení archeologického výzkumu dominikánského kláštera v Opavě z roku 1969. Sondy S1 a S2 v prostoru pod refektářem	1. 1211-3131
					2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, sv. 73, č. 3
					3. 197-221
Ekrit	Aplikační	1	Pavel Šopák	Cyprián Lelek – život na hranici	1. 978-80-53000-02-4
					2. 8. 11. 2024 - 2. 2. 2025
					3. 6837
B	Publikační	1	Pavel Šopák	Cyprián Lelek – život na hranici	1. 978-80-53000-02-4
					2. 56
					3. Slezské zemské muzeum, Opava
Jost	Publikační	2	Ivana Kolářová	Bezpečnostní poměry na Těšínsku ve 20. letech 20. století	1. 0139-7605
					2. Těšínsko, sv. 67, č. 2
					3. 21-40
B	Publikační	2	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	Německá poválečná rezistence ve Východních Sudetech	1. 978-80-53000-03-1
					2. 155
					3. Slezské zemské muzeum, Opava
Jost	Publikační	2	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	„Válka policajtů“: Mocenské boje v bezpečnostním aparátu na území ostravské expozitury Moravskoslezského zemského národního výboru v raně poválečném období	1. 0037-6833
					2. Slezský sborník, sv. 122, č. 1
					3. 56-95
Jost	Publikační	3	Jiří Juchelka, Tomáš Petr	Předběžná zpráva z nedestruktivního archeologického průzkumu hradu Kaltenštejna ve světle problematiky ohrožených středověkých fortifikací na Jesenicku	1. 1211-3131
					2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, sv. 73, č. 1-2
					3. 19-54
Nimap	Aplikační	3	Lukáš Číhal	Predikční mapa invazního druhu javor jasanolistý (Acer negundo)	1. Ministerstvo kultury ČR
					2. MK 89082/2024 OVV

					3. 18. 11. 2024
Jimp	Publikační	4	Jindřich Roháček, Sven Hellqvist, Andrea Špalek Tóthová	Anthomyza gilviventris in Palaearctic Region: integrative taxonomy, variability and habitat associations of North European population (Diptera: Anthomyzidae)	1. 0374-1036 (print), 1804-6487 (online)
					2. Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, sv. 64, č. 2
					3. 277-291
Jost	Publikační	4	Miloš Černý, Jindřich Roháček	Biodiversity of Agromyzidae (Diptera) in the Gemer area (Central Slovakia), with new records and an updated checklist for Slovakia	1. 2336-3193 (print), 2336-3207 (online)
					2. Acta Musei Silesiae, Scientiae Naturales, sv. 73, supplementum
					3. 1-114

DOSAŽENÉ **UPLATNĚNÉ** VÝSLEDKY **NAD PLÁN** VYCHÁZEJÍCÍ Z PLNĚNÍ KONCEPCE IP DKRVO

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Oblast	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
Jost	Publikační	1	Pavel Šopák	Knihovna Cypriána Lelka	1. 1211-3131
					2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, sv. 73, č. 3
					3. 222–253
Jost	Publikační	2	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	Arnošt Krpec – interbrigadista, partyzán a důstojník Sboru národní bezpečnosti	1. 1336-6297
					2. Pamät' národa, roč. 19, 2023, č. 2
					3. 14–25
Jost	Publikační	3	Ondřej Klápa	Dílčí výsledky záchranného archeologického výzkumu v Neplachovicích (okr. Opava)	1. 1211-3131
					2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, sv. 73, č. 1-2
					3. 123–144
Jsc	Publikační	4	Olavi Kurina, Anna Dénes, Libor Dvořák, Kateřina Dvořáková, Jozef Oboňa, Jindřich Roháček, Peter Manko	Some winter active flies from snow and caves of Vârghiș, Romania	1. 0205-3640 (print), 2603-3186 (online)
					2. Historia naturalis bulgarica, sv. 46, č. 1
					3. 1-10
Jost	Publikační	4	Jindřich Roháček	Additions to the fauna of Opomyzoidea in the Gemer area (Central Slovakia)	1. 2336-3193 (print), 2336-3207 (online)
					2. Acta Musei Silesiae, Scientiae Naturales, sv. 73, č. 1
					3. 69-83

Jsc	Publikační	4	Josef Oboňa, Peter Manko, Laura Mlynárová L., Alexandru-Mihai Pintilioaie, Laura-Elena Topală, Martin Hromada, Jindřich Roháček	Carnus hemapterus (Diptera: Carnidae) – an unusual parasite on European Roller from Romania	1. 2300-6706 (online)
					2. Annals of Parasitology, sv. 70, č. 3
					3. 155-157

DOSAŽENÉ **UPLATNĚNÉ** VÝSLEDKY **Z MINULÝCH LET** VYCHÁZEJÍCÍ Z PLNĚNÍ KONCEPCE IP DKRVO

Druh/podruh výsledku	Typ výsledku	Oblast	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku	
Jost	Publikační	2	Jiří Juchelka	The development of the town of Opava in the 14th century based on osteological and archaeobotanical findings from the research from Müllers house. Contribution to the topic of meat and vegetable diet in the late Middle Ages and early modern period in Opava	1. 1211-3131	
					2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, sv. 73, č.1-2	
					3. 55-65	
Jimp	Publikační	3	Vítězslav Plášek, Lukáš Číhal, Frank Müller, Martina Pörtl, Mariusz Wierzgoń, Ryszard Ochyra	Newly found and rediscovered hornworts (Anthocerotophyta) in Poland: Indicators of climate change impact in Central Europe	1. 1314-2011 (print), 1314-2003 (online)	
					2. PhytoKeys, sv. 248	
					3. 237–261	
Jimp	Publikační	4	Jan Ševčík	Davimacrocera, a New Extant Genus of Keroplatidae, with Notes on the Fossil Genus Burmacrocera (Diptera)	1. 2075-4450 (online)	
					2. Insects, sv. 15, č. 1018	
					3. 1-9	
Jimp	Publikační	4	Jindřich Roháček	The genus Pteremis (Diptera: Sphaeroceridae) in the West Palaearctic area, with description of four new species	1. 0374-1036 (print), 1804-6487 (online)	
					2. Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, sv. 64, č. 1	
					3. 153–206	
Jimp	Publikační	-	Jiří Řehulka, Vit Hubka	A renal mycosis of roach (Rutilus rutilus) caused by the Aureobasidium pullulans	1. 2211-7539 (online)	
					2. Medical Mycology Case Reports, sv. 44	
					3. 1-5	

DOSAŽENÉ, ALE DOSUD **NEUPLATNĚNÉ** VÝSLEDKY VYCHÁZEJÍCÍ Z PLNĚNÍ KONCEPCE IP DKRVO

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Oblast	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Konkrétní důvod neuplatnění plánovaného výsledku a předpokládaný termín jeho uplatnění
Jost	Publikační	1	Lenka Valečková	Konfiskované obrazy. Osud mobiliářů slezských zámků a jejich cesta do sbírky Slezského zemského muzea	Studie byla v prosinci 2024 odevzdána do redakce časopisu SZM. Vyjde patrně v roce 2025.
Jost	Publikační	2	Ondřej Haničák	Města a městečka těšínského knížectví v příznáních Karolinského katastru	Finalizace studie odložena z důvodu postižení bydliště autora povodní, která znehodnotila část rešeršovaných materiálů. Bude odesláno do k recenznímu řízení v roce 2025.
Jost	Publikační	2	Ondřej Kolář	“Different Sudetenland”: Specifics of Opava Region 1938–1945	Studie byla v lednu 2024 zaslána redakci časopisu Border and Regional Studies, která potvrdila zájem o publikování. Dosud však probíhá recenzní řízení.
Jimp	Publikační	4	Olavi Kurina, Nikola Burdíková, Jostein Kjørandsen, Jan Ševčík	Grzegorzekia Edwards, a unique genus among fungus gnats (Diptera: Mycetophilidae): molecular phylogeny and description of three new species	Protože studie byla rozšířena na celý svět, byla opožděna čekáním na materiál z Nearktické oblasti. Rukopis bude proto dokončen a submitován začátkem roku 2025, měl by tedy vyjít v r. 2025.
Jimp	Publikační	4	Jindřich Roháček	Expanding biodiversity of Acalyptratae (Diptera) in the Eocene Baltic amber forest: new species of Acartophthalmites (Clusiomitidae) and Protanthomyza (Proanthomyzidae stat. nov.)	Studie submitována do časopisu Palaeoentomology až 10. 12. 2024, vyjde tedy v r. 2025. Zdržení nastalo kvůli onemocnění očí a následné operaci autora v říjnu 2024.

DOSAŽENÉ **UPLATNĚNÉ** VÝSLEDKY BEZ PODPORY ZE SR VaVaI

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
D	Publikační	Lubomír Hlavienka	Atentát na Blahoslava Bortla. K působení armádního Obranného zpravodajství v západoslezském pohraničí v raně poválečném období	1. 978-80-87496-34-3
				2. „Byla vojna vypsaná...“ Války a vojenství na Jesenicku. Sborník svatováclavského setkání, XXIV
				3. 145–155
D	Publikační	Ondřej Kolář	Gestapo a Jesenicko	1. 978-80-87496-34-3
				2. „Byla vojna vypsaná...“ Války a vojenství na Jesenicku. Sborník svatováclavského setkání, XXIV
				3. 94-98
D	Publikační	Ivana Kolářová	Konsolidace bezpečnostních poměrů po první světové válce na Jesenicku a v okolí	1. 978-80-87496-34-3
				2. „Byla vojna vypsaná...“ Války a vojenství na Jesenicku. Sborník svatováclavského setkání, XXIV
				3. 70-81

D	Publikační	Pavel Šopák	Anna Kahligová-Mastná (1894–1972). Jubilejní vzpomínka	1. 1213-0192
				2. Jesenicko, sv. 25
				3. 42-52
D	Publikační	Ivana Kolářová	Bezpečnostně-politická situace na Jesenicku v období první republiky pohledem poslaneckých interpelací	1. 1213-0192
				2. Jesenicko, sv. 25
				3. 95-101
D	Publikační	Ondřej Kolář	Korespondence supíkovičského sochaře Engelberta Kapse a historika umění Wenera Kudliča	1. 1213-0192
				2. Jesenicko, sv. 25
				3. 102-106
Jost	Publikační	Pavel Šopák	Vzpomínka na architektku Annu Friedlovou-Kanczuckou	1. 1211-3131
				2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, roč. 73, č. 3
				3. 255-259
Jost	Publikační	Pavel Šopák	Padesát let Domu umění města Opavy	1. 1211-3131
				2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, roč. 73, č. 3
				3. 260-264
Jost	Publikační	Pavel Šopák	Archeologie v Českém Slezsku 1805–1903: revize historiografické tradice	1. 1211-3131
				2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické, roč. 73, č. 3
				3. 90-105
D	Publikační	Pavel Šopák	Jaroslav Pavelka (1914–1950) a moravské památky	1. 1214-8032
				2. Vlastivědný sborník Novojičína, sv. 74
				3. 48-57
B	Publikační	Ondřej Haničák, Jiří Brňovják, Dagmar Grossmannová, Radim Jež, Jiří Juchelka, Michaela Kollerová, Ivana Maloušková, Jakub Mamula, Vladimír Maňas, Ilona Matejko-Peterka, Alexandr Michl Bernard, Karel Müller, Jaromír Olšovský, Radek Polách, Radmila Prchal Pavlíčková, Michael Schweller, Pavel Solnický, Arthur Stögmänn, Jiří Šíl, Lenka Vaňková, Marek Vařeka, Jaroslav Zezulčík	Knížata z Lichtenštejna. Páni země opavské a krnovské / The Princes of Liechtenstein. Lords of the Land of Opava and Krnov	1. 978-80-87789-97-1 (Slezské zemské muzeum)
				2. 343 s
				3. Slezské zemské muzeum, Statutární město Opava, Opavská kulturní organizace, Opava

Ekrit	Aplikační	Ondřej Haničák	Knížata z Lichtenštejna. Páni země opavské a krnovské / The Princes of Liechtenstein. Lords of the Land of Opava and Krnov	1. 978-80-87789-97-1
				2. 24.05.2023/28.01.2024
				3. 21 930
Jimp	Publikační	Jiří Řehulka, Monika Havlíčková (Marejková), Petr Petráš, Soňa Peková	Vibrio ponticus and Vibrio harveyi infection in snubnose pompano, Trachinotus blochii, from marine aquarium	1. 0108-0288 (print), 3005-4648 (online)
				2. Bulletin of the European Association of Fish Pathologists, sv. 44, č. 3
				3. 1-12
B	Publikační	Lukáš Číhal, Martina Dragonová, Martin Gajdošík, Ondřej Haničák, Markéta Haničáková, Jana Horáková, Denisa Hradilová, Lenka Jarošová, Jiří Juchelka, Ondřej Klápa, Ondřej Kolář, Ivana Kolářová, Sylva Pracná, Martina Rigauxová, Jindřich Roháček, Markéta Rušarová, Miroslava Suchánková, Monika Szturcová, Markéta Urbanová, Michal Veleček, Lenka Valečková (ed.), Luděk Wunsch	210 předmětů - 210 příběhů. 210 let Slezského zemského muzea (Slezské zemské muzeum, Opava, 2024)	1. 978-80-87789-98-8
				2. 272 s.
				3. Slezské zemské muzeum, Opava
B	Publikační	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	Jesenicko 1945: Mezi válkou a mírem	1. 978-80-87496-33-6
				2. 154 s.
				3. Vlastivědné muzeum Jesenicka, Jeseník
Jost	Publikační	Olga ŠrajEROVÁ	National Minority Identity and the Main Ethno-Identifying Factors of Slovaks Living in the Czech Republic	1. 1335-3608 (online)
				2. Individual and Society / Človek a spoločnosť, sv. 27, č. 1
				3. 1-17

DOSAŽENÉ **UPLATNĚNÉ** VÝSLEDKY S PODPOROU GAČR

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
Jimp	Publikační	Ondřej Kolář	Sites of Memory in Czechoslovak Silesia 1945–1948	1. 2570-5857
				2. Journal of Nationalism, Memory & Language Politics
				3. 1-26
Jost	Publikační	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	Bezpečnostní dohled nad duchovními v obvodu ostravské expozitury ZNV 1945–1948	1. 1211-3131
				2. Časopis Slezského zemského muzea, série B – vědy historické, roč. 73, č. 3

				3. 177-183
B	Publikační	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář, Pavel Šopák	Transformace Slezska 1945-1948	1. 978-80-53000-01-7
				2. 381 s.
				3. Slezské zemské muzeum

VÝSLEDKY UPLATNĚNÉ V RÁMCI PROJEKTU NAKI II

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
Jimp	Publikační	Jiří Řehulka, Jaroslav Bradík	Study of the frequencies of erythrocyte abnormalities as in situ biomarkers of genotoxic risk of chemicals in special fish stock in water supply reservoirs	1. 0140-7775 (print), 1365-2761 (online)
				2. Journal of Fish Diseases
				3. 47
				4. e13909
				5. 1-27

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Výzkum biodiverzity dvoukřídlého hmyzu v oblasti Gemeru (střední Slovensko)

Cerová vrchovina, pohled ze Stehlové skaly jižně, jarní aspekt (4. 4. 2024).

Foto: J. Roháček.

Terénní výzkum fauny dvoukřídlých (Diptera) probíhal ve dvou chráněných územích v oblasti Gemeru, a to v Národním parku Muránska planina a v Chráněné krajinné oblasti Cerová vrchovina. V úzké spolupráci se Správami obou těchto chráněných území zde entomologické pracoviště SZM studuje biodiverzitu hmyzu již od roku 2010 (NP Muránska planina) a 2017 (CHKO Cerová vrchovina). Celosezónní výzkum byl realizován každý měsíc (duben až říjen či listopad) formou tří denních expedic s cílem zachytit co nejširší druhové spektrum dipter na každé vybrané lokalitě pomocí Malaiseho pastí a dalších odchytových zařízení, ale i individuálním sběrem smýkáním. Kromě SZM participuje na tomto výzkumu také Národní muzeum Praha.

V roce 2024 byl terénní průzkum zaměřen na rezervaci Čertova dolina v NP Muránska planina a na tři lokality v CHKO Cerová vrchovina: Šiatorská Bukovinka-Lazy (cerový les), Šurice (nížinný ostřicový mokřad) a Hajnáčka-Gortva, pod Steblovou skalou (xerotermofilní lesostep na okraji cerového lesa). Za pomoci výše uvedených metod sběru bylo získáno velké množství dvoukřídlých (asi sto tisíc kusů), z něhož byly vyselektovány exempláře pro další studium (faunistické a taxonomické, včetně molekulárního zpracování) a entomologickou sbírku SZM. Výsledkem jejich následného laboratorního výzkumu jsou nové poznatky o složení lokální fauny, včetně objevů druhů nových pro území celého Slovenska, a i druhů nových pro vědu. V roce 2024 byly publikovány dvě studie s výsledky získané výzkumem dipterofauny Gemeru, v nichž byly prezentovány objevy celkem 37 druhů nových pro území Slovenska.

Jeden z ulovených druhů – vrtule *Urophora stylata*, samice.
Foto: J. Roháček.

Šiatorská Bukovinka-Lazy, stavění Malaiseho pasti v cerovém lese (4. 4. 2024).
Foto: J. Roháček.

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

PRŮMĚRNÝ HRUBÝ MĚSÍČNÍ PLAT: 36 820 Kč

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VĚKU A POHLAVÍ

Věková skupina	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
21–30 let	2	3,8	8	11,9	10	8,4
31–40 let	14	26,9	8	11,9	22	18,5
41–50 let	16	30,8	12	17,9	28	23,5
51–60 let	15	28,8	28	41,8	43	36,1
61 let a více	5	9,6	11	16,4	16	13,4
CELKEM	52	100	67	100	119	100

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VZDĚLÁNÍ A POHLAVÍ

Nejvyšší dosažené vzdělání	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Základní	0	0	1	1,5	1	0,8
vyučení	13	25	17	25,4	30	25,2
střední odborné	0	0	2	3	2	1,7
úplné střední	3	5,8	5	7,5	8	6,7
úplné střední odborné	8	15,4	8	11,9	16	13,4
vyšší odborné	0	0	0	0	0	0
vysokoškolské	28	53,8	34	50,7	62	52,1
CELKEM	52	100	67	100	119	100

TRVÁNÍ PRACOVNÍHO POMĚRU ZAMĚSTNANCŮ

Doba trvání	Počet	tj. %
do 5 let	31	26,1
do 10 let	33	27,7
do 15 let	19	16
do 20 let	12	10,1
nad 20 let	24	20,2
CELKEM	119	100

CELKOVÝ ÚDAJ O VZNIKU A SKONČENÍ PRACOVNÍCH POMĚRŮ ZAMĚSTNANCŮ

Ukazatel	Počet
Nástupy	18
Výstupy	16

HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

Přehled rozepsaných ukazatelů			
Název položky	Účet	Upravený rozpočet	Skutečnost k 31. 12.
Spotřeba materiálu	501	1 344 695	1 715 222,09
Spotřeba energie	502	7 421 914	7 113 524,30
Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503		
Prodané zboží	504	280 000	576 428,30
Aktivace dlouhodobého majetku	506		
Aktivace oběžného majetku	507		-418 464,00
Opravy a udržování	511	7 938 000	13 310 485,10
Cestovné	512	90 000	473 663,69
Náklady na reprezentaci	513	80 000	231 904,78
Ostatní služby	518	7 200 000	5 227 918,91
Platy včetně náhrad v době dočasné pracovní neschopnosti	521	47 523 960	47 760 960,00
Zákonné sociální pojištění	524	15 703 466	15 779 255,00
Jiné sociální pojištění	525	123 085	129 516,00

Zákonné sociální náklady	527	1 925 010	1 797 529,55
Daň z nemovitostí	532	13 000	13 468
Jiné daně a poplatky	538	10 000	15 307
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		
Jiné pokuty a penále	542		
Manka a škody	547		
Tvorba fondů	548		
Odpisy dlouhodobého majetku	551	12 800 000	12 792 618,17
Prodaný dlouhodobý majetek	553		
Tvorba a zúčtování opravných položek	556		-8 675,05
Náklady z vyřazených pohledávek	557		484
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	901 000	1 018 319,96
Ostatní náklady z činnosti	549	480 000	609 874,49
Úroky	562		
Kurzové ztráty	563		6 251,82
Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564		
Daň z příjmů	591		
Dodatečné odvody daně z příjmů	595		

NÁKLADY CELKEM		10 383 4130	10 814 5592,11
Výnosy z prodeje služeb	602	6 000 000	5 609 962,45
Výnosy z pronájmů	603	200 000	143 542,09
Výnosy z prodaného zboží	604	500 000	819 139,84
Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	20 000	13 805,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		7387,05
Jiné pokuty a penále	642		
Výnosy z vyřazených pohledávek	643		869,49
Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		120 000
Čerpání fondů	648	3 200 000	7 161 514,98
Ostatní výnosy z činnosti	649	100 000	1 111 371,65
Výnosy z činnosti			
Úroky	662		
Kurzové zisky	663		1 113,45
Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
Ostatní finanční výnosy	669		

Finanční výnosy			
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	93 814 130	93 156 886,11
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky rozpočtu ÚSC	672		
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státních fondů	673		
Výnosy z ostatních nároků	674		
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, ÚSC, SF			
VÝNOSY CELKEM		103 834 130	108 145 592,11
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM		0	0
Závazky vůči státnímu rozpočtu z titulu odvodu z odpisů celkem		2 519 032	2 519 032

**ZDŮVODNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH OPATŘENÍ PROVEDENÝCH U ROZEPSANÝCH ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ
V PRŮBĚHU ROKU 2024**

V pravomoci správce kapitoly bylo realizováno celkem 8. úprav schváleného rozpočtu na rok 2024 v celkové výši **101 541 730,00 Kč**, z toho:

a) pro čerpání dotací na dlouhodobý majetek ve výši 10 237 580 Kč na financování následujících akcí:

Investiční účelové dotace	Upravený rozpočet
Výdaje na výzkum a vývoj – Institucionální podpora DKRVO	49 000,00
SZM – Centrální depozitář Loděnice – realizace stavebních úprav	10 118 580,00
ISO II/B – evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví	70 000,00
DOTACE OD ZŘIZOVATELE CELKEM	10 237 580,00

b) pro čerpání provozní dotace ve výši 91 976 150,00 Kč na financování následujících akcí:

Specifikace dotace	Upravený rozpočet
Příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele	86 877 150,00
z toho: provoz	86 075 150,00
z toho: kulturní aktivity	802 000,00
Výdaje na výzkum a vývoj – Institucionální podpora DKRVO	2 938 000,00
ISO II/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí	489 000,00
SZM – Blücherův palác – realizace I. etapy, stabilizace havarijního stavu objektu	1 000 000,00
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ OD ZŘIZOVATELE CELKEM	91 304 150,00
Mimorozpočtové zdroje: Statutární město Opava – Smlouva o spolupráci na realizaci stálé expozice o historii města Opavy v Obecním domě – příspěvek na propagaci činnosti Slezského zemského muzea	20 000,00
Mimorozpočtové zdroje: Statutární město Opava – Smlouva o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu statutárního města Opavy na náklady související s vydáním knihy k 210. výročí založení Slezského zemského muzea v Opavě	100 000,00
GAČR – Transformace Slezska 1945-1948	552 000,00
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ CELKEM	91 976 150,00

VYČÍSLENÍ A ZHODNOCENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZAHRANIČÍ

Slezské zemské muzeum je členem Mezinárodní rady muzeí ICOM. Roční příspěvek za rok 2024 byl uhrazen ve výši **15 231,00 Kč**.

ÚDAJE O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH

CELKOVÁ HODNOTA ZÁVAZKŮ A POHLEDÁVEK EVIDOVANÝCH K 31. 12. 2024

Ukazatel		Hodnota v tis. Kč
Krátkodobé závazky celkem:		30 396
z toho	dodavatelé, přijaté zálohy a ostatní závazky	6 364
	krátkodobé přijaté zálohy	30
	zaměstnanci	3 797
	jiné závazky vůči zaměstnancům	2
	zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 129
	jiné přímé daně	704
	závazky k vybraným ústředním vládním institucím	3
	krátkodobé přijaté zálohy na transfery	6 600
	výdaje příštích období	1 311
	výnosy příštích období	9 299
	dohadné účty pasivní	85
	ostatní krátkodobé závazky	72

Krátkodobé pohledávky celkem:		48 921
z toho	odběratelé	272
	krátkodobé poskytnuté zálohy	686
	pohledávky za zaměstnanci	0
	náklady příštích období	2 464
	příjmy příštích období	46
	dohadné účty aktivní	45 453
	ostatní krátkodobé pohledávky	0

SROVNÁNÍ VÝŠE PROSTŘEDKŮ POSKYTNUTÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A VLASTNÍCH VÝNOSŮ ORGANIZACE V ČASOVÉ ŘADĚ V TIS. KČ

Rok	Náklady celkem	Vlastní výnosy celkem	Dotace poskytnuté MK	Ostatní dotace a příspěvky od jiných subjektů	Podíl SR na financování v %	Zisk (+) Ztráta (-)
2020	100 413	8 363	90 298	1 727	90	0
2021	109 801	6 067	102 156	1 578	93	0
2022	118 205	5 130	111 120	1 953	94	0
2023	109 080	14 781	91 217	3 082	84	0
2024	108 145	14 989	89 958	3 198	83	0

PŘEHLED O CELKOVÝCH MZDOVÝCH NÁKLADECH V KČ

Název položky		Rozpočet	Skutečnost k 31. 12.
PLATY	Provoz	45 707 960	45 707 960
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	1 052 000	1 052 000
	GAČR	207 000	207 000
	Celkem	46 966 960	46 966 960
OON	Provoz	554 000	554 000
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	170 000	170 000
	Provoz – Kulturní aktivity	40 000	40 000
	GAČR	30 000	30 000
	Celkem	794 000	794 000
Náhrady v době dočasné pracovní neschopnosti			
Mzdové prostředky celkem		47 760 960	47 760 960

